

# Tilinpäätös 2022

Kaupunginvaltuusto 12.6.2023





# Sisällysluettelo

	<b>Sivu</b>
Kaupunginjohtajan katsaus	1
1. Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa	
1.1 Kaupungin hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset	2
1.2 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys	4
1.3 Olennaiset muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa	8
1.4 Kaupungin henkilöstö	12
1.5 Ympäristöasiat ja muut ei taloudelliset asiat	13
1.6 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä	14
1.7 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista	15
2. Selonteko kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä	17
3. Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus	
3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen	20
3.2 Toiminnan rahoitus	24
4. Rahoitusasema ja sen muutokset	28
5. Kokonaistulot ja -menot	30
6. Kuntakonsernin toiminta ja talous	
6.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen kuuluvista yhteisöistä	31
6.2 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat	32
6.3 Arvio konsernin tulevasta kehityksestä	33
6.4 Konsernin toiminnan ohjaus ja selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä	33
6.5 Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut	36
6.6 Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut	37
6.7 Konsernitase ja sen tunnusluvut	38
7. Hallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä	39
8. Talousarvion toteutuminen	
8.1 Käyttötalouden toteutuminen	45
8.2 Tuloslaskelmaosan toteutuminen	120
8.3 Investointien toteutuminen	122
8.4 Rahoitusosan toteutuminen	131
8.5 Yhteenveto sitovien määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta	132

	<b>Sivu</b>
9. Tilinpäätöslaskelmat	
9.1 Ylöjärven kaupungin tuloslaskelma	135
9.2 Ylöjärven kaupungin rahoituslaskelma	136
9.3 Ylöjärven kaupungin tase	137
9.4 Ylöjärven kaupungin konsernituloslaskelma	138
9.5 Ylöjärven kaupungin konsernin rahoituslaskelma	139
9.6 Ylöjärven kaupungin konsernitase	140
10. Tilinpäätöksen liitetiedot	
10.1 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	143
10.2 Tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot	144
10.3 Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	145
11. Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot	147
12. Tasetta koskevat liitetiedot	
12.1 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot	151
12.2 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot	155
13. Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot	158
14. Ympäristövastuut	161
15. Henkilöstöä ja tilintarkastajan palkkioita koskevat liitetiedot	162
11. Muut eriytetyt laskelmat	165
Luettelo käytetyistä kirjanpitokirjoista sekä tositelajeista	167
Tilinpäätöksen allekirjoitukset	169

## Vuosi 2022 toteutui arvioitua positiivisempänä

Vuoden 2022 toimintaa leimasivat erityisesti koronaviruksen alkuvuodesta aiheuttamat toimenpiteet, Ukrainan sodan välilliset vaikutukset sekä sote-uudistuksen viimeistely.

Kaupunginvaltuusto työskenteli alkuvuonna tiiviisti strategian päivityksen parissa ja työtä jatkettiin loppuvuonna kasvuohjelman laatimisen merkeissä. Molemmat saatiin laadittua tavoitellussa aikataulussa ja niiden pohjalta oli hyvä käynnistää esimerkiksi palveluverkkoselvitys, joka saatiin niin ikään hyvään vauhtiin. Ylikunnallisissa hankkeissa Ylöjärven kaupunki osallistui aktiivisesti mm. seudullisen raitiotien tarkentavan yleissuunnitelman laatimiseen, joka saatiin päätöksentekovaiheeseen. Ylöjärvi on mukana myös lähijunaselvityksissä. Sekä raitiotien että junaliikenteen kehittäminen tulee nähdä kaupunkikehityshankkeina ja ne ovat oleellinen osa kaupungin tulevaisuuden suunnittelua.



Koronavirus aiheutti poikkeuksellisia toimenpiteitä erityisesti perusturvaosaston toiminnassa ja sivistystoimen palveluissa, mutta valtio kuitenkin kompensoi kunnille taloudellisia menetyksiä. Ukrainan sota aiheutti yleisen kustannustason nopean nousun, mikä osaltaan näkyy menokehityksessä. Myös asuntokauppa ja rakentaminen hiljensivät vuoden aikana korkojen nousua ja talouden yleisten näkymien käytyä epävarmemmiksi. Myös Ylöjärvellä useiden asuin- ja yritysrakentamisen hankkeiden käynnistyminen viivästyi. Haastavista olosuhteista huolimatta hyvinvointialueuudistukseen valmistautuminen ja hyvinvointialueen käynnistyminen onnistuivat Ylöjärvellä ilman merkittäviä ongelmia.

Maanhankinnan osalta toteutettiin merkittävä maakauppa, jolla Kolmenkulman alueelta Tampereen kehätien varrelta hankittiin noin 80 hehtaaria lisää maata tulevaisuuden yritysalueeksi. Kyseinen alue tulee olemaan yksi Pirkanmaan ja ehkä koko Suomen kiinnostavimpia yritysten sijaintikohteita. Keskeisiä asuinalueiden rakennuskohteita olivat Siltatien ja Siivikkalan alueet, joiden kehittäminen jatkuu edelleen. Siltatien koulun rakennushanke käynnistyi ja lähti etenemään suunnitellusti. Koulun yhteyteen rakentuu mainio kokonaisuus liikuntahalleineen ja urheilukenttineen. Prisman asemakaava valmistui hyvin nopealla aikataululla yhteistyössä Pirkanmaan Osuuskaupan kanssa. Tämä yksi viime vuosien merkittävimmistä kaupunkikehitys- ja elinkeinohankkeista luo Ylöjärvelle huomattavaa veto- ja pitovoimaa tuleville vuosille.

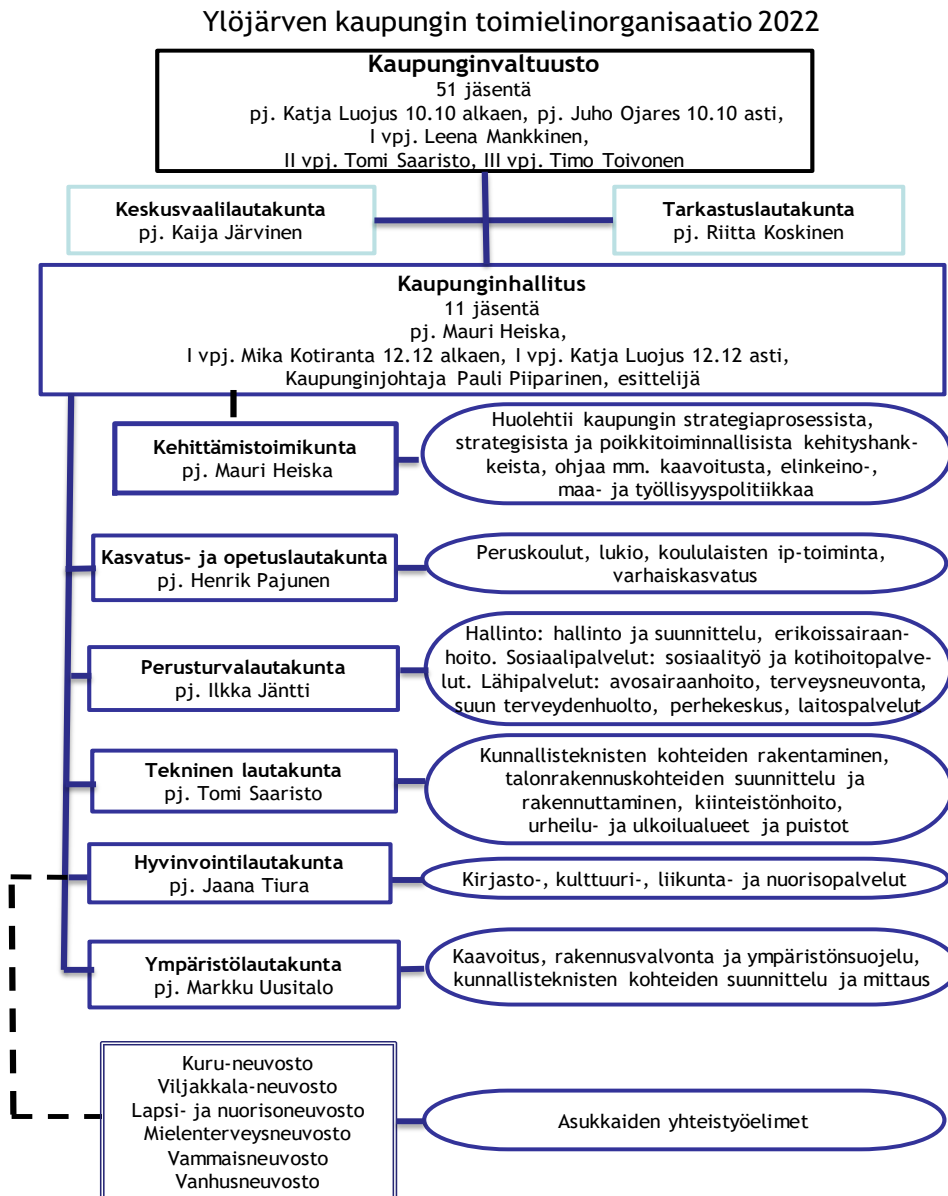
Kokonaisuutena sekä kaupungin tulos että vuosikate toteutuivat alkuperäiseen talousarvioon nähden positiivisina. Asukaskohtainen lainamäärä nousi, mutta se on edelleen muihin kuntiin verrattuna suhteellisen alhainen. Väestönkasvu oli noin 75 henkilöä. Työttömyysaste pysyi alhaisena ja Ylöjärvellä voidaan puhua täystyöllisyydestä. Ylöjärven tulevaisuudennäkymät ovat kaiken kaikkiaan erinomaiset.

Haluan omalta osaltani ja koko kaupungin johtoryhmän puolesta kiittää henkilöstöä ja päättäjiä hyvästä yhteistyöstä ja toimeliaasta vuodesta 2022.

Pauli Piiparinen  
kaupunginjohtaja

# 1. Olenaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

## 1.1. Kaupungin hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset



## Kaupunginvaltuusto 2022

Nimi	Puolue
<b>Puheenjohtaja</b>	
Luojus Katja	
10.10. alkaen	KOK
Ojares Juho 10.10. asti	KOK
<b>I varapuheenjohtaja</b>	
Mankkinen Leena	SDP
<b>II varapuheenjohtaja</b>	
Saaristo Tomi	PS
<b>III varapuheenjohtaja</b>	
Toivonen Timo	VIHR
<b>Jäsenet</b>	
Ahonen Jussi-Pekka	SDP
Alanen Nina	KD
Alhamo Juha	PS
Haataja Peer	KOK
Hakanen Teuvo	KESK
Heikkilä Jaana	SDP
Heiska Mauri	PS
Itäpää Auvo	SDP
Jukantupa Anna	VAS
Jänntti likka	KOK
Jäppinen Karita	KOK
Järvensivu Antti	KOK
Kaasalainen Jouni	KD
Kiiskinen Jenni	VIHR
Koivisto-Haataja Heidi	SDP
Kolehmainen Toni	PS
Koski Panu	PS
Koskinen Riitta	KESK

## Kaupunginhallitus 2022

Nimi	Puolue
<b>Puheenjohtaja</b>	
Heiska Mauri	PS
<b>I varapuheenjohtaja</b>	
Kotiranta Mika	
12.12. alkaen	KOK
Luojus Katja 12.12. asti	KOK

Kotiranta Mika	KOK
Kulmala Jenni	KOK
Kytömäki Jussi	VIHR
Lehti Inga-Mari	PS
Leppänen Aki	VAS
Lipsonen Tiia	VIHR
Listenmaa Sari	VIHR
Luojus Katja	KOK
Mäkinen Minna	SDP
Mäki-Ventelä Markku	
12.9. asti	PS
Nevälä Yrjö	SDP
Niemi Jari	PS
Ojares Juho	KOK
Pajunen Henrik	PS
Pajunen Janne	
12.9. alkaen	PS
Pelkonen Erja	PS
Peltola Seppo	SDP
Pätäri Marika	KD
Rantanen Sami	KOK
Ruuska Hannu	PS
Sarvijärvi Minna	KESK
Savio Sami	PS
Sivonen Pekko	KESK
Stenman Päivi	SDP
Suvanto Pauliina	KOK
Talasmäki Johanna	VAS
Tienari Tapani	KOK
Tiura Jaana	SDP
Toikkonen Esa	KESK
Tuominen Juha	PS
Uusitalo Markku	KOK

## Jäsenet

Ahonen Jussi-Pekka	SDP
Haataja Peer	KOK
Heikkilä Jaana	SDP
Jäppinen Karita	
12.12. alkaen	KOK
Kiiskinen Jenni	VIHR
Kotiranta Mika	
12.12. asti	KOK
Mäki-Ventelä Markku	
12.9. asti	PS
Pelkonen Erja	PS
Ruuska Hannu	
12.9. alkaen	PS
Sarvijärvi Minna	KESK
Stenman Päivi	SDP

## Puoluejakauma 31.12.2022

	Valtuusto	Hallitus
KOK	12	3
SDP	10	3
VIHR	5	1
KESK	5	1
PS	13	3
VAS	3	-
KD	3	-
Yhteensä	51	11

## Johtoryhmä 2022

kaupunginjohtaja	Pauli Piiparinen
hallintopäällikkö	Antti Pieviläinen
henkilöstöjohtaja	Minna Kekarainen
kaupunkirakennejohtaja	vs. Jukka Nurmi
kehitysjohtaja	Sari Soini
sivistysjohtaja	Matti Hursti
talousjohtaja	Juha Liinavuori
terveys- ja sosiaali johtaja	Anne Santalahti
viestintäpäällikkö	Tiina Helminen

## 1.2 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

### Yleinen taloudellinen tilanne

Talouskatsaus perustuu valtiovarainministeriön taloudelliseen katsaukseen 12/2022 sekä Kuntaliiton analyysiin kuntien tilinpäätösennusteista.

Vuonna 2022 BKT:n kasvuksi arvioidaan muodostuvan 1,9 prosenttia. Vuoden 2021 aikana elpynyt tuotanto jatkui positiivisena vielä vuoden 2022 kaksi ensimmäistä neljänestä ennen talouden hiipumista vuoden jälkimmäisellä puoliskolla. Hyvä kehitys näkyi erityisesti palveluissa, joissa useimmat palvelut kasvoivat vielä syksyyn asti verrattuna edellisen vuoden vastaaviin lukuihin. Taloudellisen aktiviteetin hidastuminen lähti liikkeelle syksyn aikana erityisesti kaupan alalta ja rahoituspalveluista. Vuoden aikana laajentunut kustannusten ja hintojen nousu ennakoii myös tuotannon volyymin hidastuvaa kasvua. Liikevaihdolla mitattuna kaikki päätoimialat ovat kasvaneet suhteessa edelliseen vuoteen.

Teollisuuden ja rakentamisen kasvu on hidastunut ja teollisuuden kasvuksi vuodelle 2022 oletetaan 1,9 prosenttia ja rakentamisen kasvuksi 1,2 prosenttia. Alkutuotannossa hyvät viljasadot ovat pystyneet pitämään maatalouden tuotannon tason plussan puolella. Palveluissa alkuvuoden positiiviset näkymät ovat kantaneet loppuvuoden hidastumisen niin, että koko vuoden kasvuvauhdiksi saadaan 2,3 prosenttia.

Työllisyys on huippukorkealla. Työllisyys lisääntyy vuonna 2022 vielä viime vuottakin enemmän, 2,7 prosenttia. Erityisen ripeää työllisten määrän kasvu on ollut eläkeiän saavuttaneiden naisten ja nuorten miesten piirissä sekä liike-elämän palvelutoimialoilla. Kokoaikaisia palkansaajia on tänä vuonna työllistyneistä suurempi osa kuin viime vuonna, vaikka yhä myös osa-aikaisten määrä on lisääntynyt. Tehdyn työn eli työtuntien määrä lisääntyykin vain noin puolet työllisten määrästä eli 1,6 prosenttia.



Inflaatio jatkoi kiihtymistään ja on nyt nopeinta sitten 1980-luvun alun. Vuonna 2022 kansallisella kuluttajahintaindeksillä mitattuna keskimääräiseksi inflaatioksi ennustetaan 7 prosenttia. Inflaatio on ollut kuitenkin huomattavasti tätä nopeampaa vuoden 2022 lopussa. Vaikka inflaation kiihtyminen on edelleen pitkälti seurausta energian hintojen noususta, inflaatio on erittäin laaja-alaista ja lähes kaikkien hyödykeluokkien hinnat nousevat nopeasti. Kuluttajahintaindeksissä nousevien hintojen määrä ylittää lähes kaksikymmenkertaisesti laskevien hintojen määrän.

Vahva talous- ja työllisyyskehitys on pienentänyt julkisen talouden alijäämää vuonna 2022. Verotulojen kasvu on ollut voimakasta ja koronavirusepidemian hoidosta aiheutuvat menot ovat olleet edellisvuosia pienemmät.

Valtionhallinnon korkomenot kasvavat nopeasti aiempaa korkeammalle tasolle. Vuonna 2022 tilinpidon mukaiset korkomenot ovat yli 1,3 mrd. euroa ja niiden odotetaan nousevan n. 3,9 mrd. euroon vuonna 2027.

Suomelle tärkeiden kauppakumppanien talousnäkökymät vuodelle 2023 ovat heikentyneet kiristävän rahapolitiikan ja energian hintojen nousun takia. Toisaalta vuoden 2022 viennin ja tuonnin kasvu on ollut odotettua parempaa, kun Venäjän markkinaa on pystytty korvaamaan niin viennin kuin tuonnin puolella.

Paikallishallinnon alijäämän arvioidaan heikenevän vuonna 2022 0,4 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Verorahoitusta on kertynyt vuonna 2022 kunnille hyvin siitäkin huolimatta, että yhteisöveron jako-osuuden korotus ja koronatukiin liittyvät valtionosuuslisäykset päättyivät. Paikallishallinnon menot ovat kuitenkin kasvaneet tuloja nopeammin. Kulutusmenojen kasvua ovat ylläpitäneet vuonna 2022 palvelutarpeen kasvun lisäksi hoito- ja palveluvelan purkamisen sekä hallitusohjelman mukaiset kuntien tehtävien laajennukset, joissa kustannukset nousevat vuosittain. Lisämenoja on aiheutunut myös Venäjän hyökkäyssotaa pakenevien ukrainalaisten maahanmuutosta, josta syntyviä kuluja mm. opetuksessa ja kotouttamisessa hallitus on sitoutunut korvaamaan kunnille.

Vuonna 2023 sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen tehtävät siirretään hyvinvointialueille ja niitä vastaava rahoitus valtiolle. Kuntien tulot sekä menot lähes puolittuvat uudistuksen seurauksena. Kuntahallintoon (paikallishallinto pl. hyvinvointialueet) luettavat tehtävät painottuvat uudistuksen jälkeen entistä vahvemmin varhaiskasvatukseen ja koulutukseen, joiden yhteenlaskettu palveluntarve on laskeva koko 2010-luvun jatkuneen syntyvyyden alenemisen vuoksi.

Valtiokonttori keräsi kunnilta tilinpäätösennusteita vuodelta 2022, joita Kuntaliitto jalosti ja analysoi. Arviot kerättiin kaikista Manner-Suomen kunnista. Vuoden 2022 tilinpäätösarvioiden valossa kuntatalous oli vuonna 2022 juuri ja juuri tasapainossa. Tilinpäätösarvioihin vaikuttivat kuitenkin sekä miljarditasolle nousseet omaisuuden kirjanpidolliset myyntivoitot, että myös HKL:n yhtiöittäminen. Ilman näitä kertaluonteisia erä rahoitusjäämä olisi ollut tuntuvasti alijäämäinen. Tilikauden tulos ylsi 1,3 miljardiin eroon, mutta oli negatiivinen noin 90 kunnassa. Tiedot ovat ennakollisia ja ne tarkentuvat vielä.

Verokehitys oli viime vuonna niin kunnissa kuin valtiolla vahvaa. Yhteisöveron tuotto kasvoi peräti 7 prosenttia, kunnallisvero 5 prosenttia ja kiinteistöverokin yli 6 prosenttia. Jos kuntien yhteisöveron jako-osuus olisi pysynyt vuoden 2021 korotetulla tasolla niin yhteisövero olisi lisääntynyt kunnissa noin 25 prosenttia. Myös peruspalvelujen valtionosuudet kasvoivat sote-uudistuksen alla reilulla kuudella prosentilla.

Helmikuun tilinpäätösarvion mukaan kulujen kasvu oli ripeää. Kunnissa kulut kasvoivat vajaat 5 prosenttia. Palveluiden ostot lisääntyivät viime vuosien tapaan kuntataloudessa erittäin nopeasti: noin 12 prosenttia. Sen sijaan kuntien ja kuntayhtymien palkkakulujen kasvu oli yllättävän vaihteellista: vain noin 2 prosenttia. Palkkojen kahden prosentin nousuvauhti on vain 0,2

prosenttiyksikköä korkeampi kuin kuntien palkkasopimusten vuosikeskiarvon muutos viime vuonna. Niukka kuntien palkkasumman kasvu saattaa olla merkki huomattavista vaikeuksista saada avoimiin työpaikkoihin ammattitaitoista työvoimaa. Työvoimaa on liukunut myös muun muassa hyvinvointialueiden valmisteluun.

Kuntien ja kuntayhtymien energiakulut, muun muassa sähkö, kaasu ja lämmitys, nousivat viime vuonna ripeästi. Energiakulut lisääntyivät edellisvuodesta noin 8 % ja aiheuttivat kuntatalouteen viime vuonna noin miljardin euron kulut. Hintatason nousu tulee välittymään ruuan, ostopalvelujen ja esimerkiksi korkojen kustannuksiin vielä pitkään.

Kuntien eriytyminen kiihtyi viime vuonna. Vuosikate heikkeni kaikissa kuntakokoryhmissä, mutta pudotus oli isoissa kaupungeissa muita kuntakokoryhmiä vähäisempää. Suurin pudotus oli kuitenkin 40 000–100 000 asukkaan kuntakokoryhmässä. Kuntien talous eriytyi myös alueellisesti. Vahvimmat tilikauden tulokset tehtiin muutamassa kaupungissa, muu kuntakenttä oli nollan tuntumassa tai miinuksella esimerkiksi Kymenlaaksossa tai Pohjois-Karjalassa.

Kuntakenttä eriytyi myös investointien ja velkaantumisen suhteen. Investointimenot kasvoivat kuntayhtymissä erittäin voimakkaasti, mutta kunnissa maltillisemmin. Suurimpien kaupunkien investoinnit ja lainakanta pysyivät lähes aikaisempien vuosien tasolla, mutta lainakanta väheni viime vuonna 188 kunnassa.

Viime vuosi oli monella tapaa hyvin poikkeuksellinen, sillä sitä hämmensi niin korona, sota Ukrainassa kuin sote-valmistautuminen. Vuoden alussa asetettiin vielä lukuisia koronarajoitustoimia muun muassa ravintoloiden ja liikuntapalveluiden toiminnalle, eikä koronapandemia ole hävinnyt yhteiskunnastamme sen jälkeenkään. Kuntien sote-palvelut toimivat koronan ennaltaehkäisyssä, testaamisessa ja potilaiden hoidossa varsin ketterästi muun muassa valtion koronatuen avustamana.

Helmikuussa käynnistynyt sota Euroopassa aloitti puolestaan ennätyksellisen pakolaisaallon, varautumistoimet ja mullisti markkinahintoja sekä yritysten toimintaedellytyksiä. Kustannukset nousivat budjetoitua enemmän. Voimakkaimmin viime vuoden tilinpäätösarvioita heilauttavat kuitenkin poikkeukselliset myyntivoitot muun muassa sote-kiinteistöistä. Satunnaiserät väistyvät tulevina vuosina, mutta niiden mukana väistyvät myös kuntien, pl. Helsinki, sote-paineet. Tulevina vuosina kuntien talous ja palveluiden järjestäminen on ennustettavampaa.

Seuraava taulukko sisältää kunnallistalouden kannalta keskeisiä kokonaistaloudellisia muuttujia.

<i>Muuttuja</i>	<i>2019</i>	<i>2020</i>	<i>2021</i>	<i>2022*</i>
(%-muutos)				
Bruttokansantuote markkinahintaan	1,3	-2,9	3,0	1,9
Julkinen kulutus	2,0	0,3	2,9	1,7
Yksityinen kulutus	0,7	-4,0	3,7	2,4
Kuluttajahintaindeksi	1,0	0,4	2,2	7,0
Ansiotasoindeksi	2,1	1,9	2,4	2,6
<i>%-yksikköä</i>				
Työttömyysaste (Tilastokeskus)	6,7	7,7	7,7	6,8
Veroaste BKT:sta	42,2	41,8	43,0	42,0
Julkisyhteisöjen menot BKT:sta	53,2	57,2	55,5	52,6
Julkisyhteisöjen bruttovelka BKT:sta	59,5	69,5	72,4	71,7
Euribor 3 kk, %	-0,4	-0,4	-0,5	0,3
10 vuoden korko, %	0,1	-0,2	-0,1	1,7

\*) ennuste, Valtiovarainministeriö taloudellinen katsaus 12/2022

### **Pirkanmaan talousalueen kehitys**

Tampereen ja sen kehyskuntien (Kangasala, Lempäälä, Nokia, Orivesi, Pirkkala, Vesilahti, Ylöjärvi) asukasmäärä 31.12.2022 oli Tilastokeskuksen ennakkotiedon mukaan 409 421 asukasta ja määrä kasvoi 1,3 prosentilla eli 5 088 asukkaalla. Väestönkasvu oli suhteellisesti suurinta Tampereella 2,0 prosenttia. Seuraavaksi ripein kasvu oli Lempäälässä (1,7%) ja Vesilahdella (1,4%). Ylöjärvellä kasvu oli 75 henkilöä eli 0,2 prosenttia. Kasvu oli aiempaa vuotta pienempää mutta esimerkiksi tontinluovutus suunnitelmiin pohjautuvat laskennalliset ennusteet näyttävät, että lähtökohdat lähivuosien voimakkaammalle asukasmääräkasvulle Ylöjärvellä ovat hyvät.

Koko maan väestömäärä lisääntyi 0,3 prosentilla ja Helsingin seudun väestö 1,2 prosentilla.

Työttömyysaste Pirkanmaalla oli 8,7 prosenttia. Vastaavasti koko maan keskimääräinen työttömyysaste oli 9,9 prosenttia. Työttömien määrä väheni Pirkanmaalla 10 102 henkilöllä. Uusien avoimien työpaikkojen määrä on edelleen korkealla tasolla. Avoimia paikkoja oli koko vuonna keskimäärin 12 168. Eniten uusia avoimia työpaikkoja oli tarjolla rakennus, korjaus ja valmistustyössä.

Pirkanmaan talous jatkoi hyvin toipumistaan koronapandemian aiheuttamista negatiivisista talousvaikutuksista. Kaikkien toimialojen liikevaihto kasvoi 10,6 prosenttia vuoden 2022 ensimmäisen puoliskon aikana. Teollisuuden liikevaihto kasvoi 11,4 prosenttia ja teollisuuden viennin muutos oli 10,7 prosenttia. Rakentamisessa kasvu oli 10,5 prosenttia ja majoitus ja ravitsemusalalla peräti 50,1 prosenttia.

Tampereen kauppakamarin lokakuussa 2022 tekemä yritysbarometrikyselyn mukaan vuosi 2022 on ollut yrityksille pääosin hyvä, mutta odotukset ovat heikentyneet edellisen, kevättä ja kesää koskeneen kyselyn jälkeen. Perusmittaristo liikevaihdon, henkilöstön ja investointien osalta näyttää vielä positiiviselta. Sen sijaan tunnelmia kuvaavat mittarit ovat heikentyneet. Jo kolmannes vastaajista kuvaa toimialansa tunnelmaa pessimistiseksi. Yrityksiä huolestuttavat erityisesti kannattavuushaasteet ja geopoliittinen epävarmuus, eivätkä pitkään jatkuneet ongelmat osaavan työvoiman saatavuudessa ole helpottaneet.

Liikevaihdon kasvuun uskoo edelleen 61 prosenttia vastaajista. Kasvun jatkumiseen tulevilla puolivuotisjaksolla uskoo 44 prosenttia vastaajista ja supistumiseen 19 prosenttia. Vielä toukokuun kyselyssä supistumiseen uskoi ainoastaan 12 prosenttia vastaajista. Henkilöstömäärä on edellistä kyselyä suurempi 42 prosentilla vastaajista. Kuuden seuraavan kuukauden aikana suurin osa vastaajista eli 51 prosenttia uskoi määrän säilyvän ennallaan.

Kolme neljästä pirkanmaalaisesta yritysbarometriin vastanneesta yrityksestä kärsii työvoimapolusta. Noin puolet yrityksistä arvioi, että työvoiman saatavuus rajoittaa yrityksen kasvua jonkin verran tai paljon.

Pirkanmaan pk-yrittäjien suhdannenäkymät liikevaihdon, henkilöstön määrän investointien arvon kehityksestä ovat hieman myönteisempiä kuin koko maassa yleisesti. Sitä vastoin näkemykset kannattavuuden ja vakavaraisuuden kehityksestä jäävät alle koko maan keskiarvon. Tiedot käyvät ilmi Suomen Yrittäjien, Finnveran ja työ- ja elinkeinoministeriön teettämästä Pk-yritysbarometrasta, joka julkaistiin helmikuussa 2023. Aineisto barometriin on kerätty joulukuun 2022 ja tammikuun 2023 välisenä aikana. Pk-yritysbarometri julkaistaan kaksi kertaa vuodessa. Se kuvaa kattavasti pk-yritysten käsityksiä taloudellisen toimintaympäristön muutoksista sekä yritysten liiketoimintaan ja kehitysnäkymiin vaikuttavista tekijöistä.

### 1.3. Olennaiset muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa

#### Työllisyys

Vuoden 2022 lopussa Ylöjärven työttömyysprosentti oli 5,7. Työttömiä työnhakijoita oli 919, joista alle 25-vuotiaita oli 89. Edellisvuoden vastaavasta ajankohdasta työttömien määrä vähentyi 110 työttömällä. Työttömyys laski sekä vanhemmissa että nuoremmissa ikäluokissa. Myös viime vuodet kasvanut pitkäaikaistyöttömyys pieneni selvästi.

Työ- ja elinkeinoministeriön mukaan Ylöjärveä voidaan pitää näillä luvuilla täystyöllisyyden alueena. Hyvän työllisyystilanteen saavuttamiseen ja ylläpitoon on omalta osaltaan vaikuttanut se, että Ylöjärvellä on onnistuttu hyvin Pirkanmaan työllisyysenhoidon kuntakoikeilun lähipalvelumallin toteuttamisessa.

	31.12. 2018	31.12. 2019	31.12. 2020	31.12. 2021	31.12. 2022	Muutos 2022/ 2021
Työttömät työnhakijat	1 067	1 104	1 614	1 029	919	-110
Alle 25-vuotiaat	140	133	176	108	89	-19
Yli 50-vuotiaat	438	427	616	457	394	-63
Pitkäaikaistyöttömät	210	205	320	333	217	-116
Työttömyysaste, %	6,7	7,0	10,1	6,4	5,7	-0,7
Pirkanmaa, työttömyysaste, %	9,3	9,9	13,4	9,6	8,7	-0,9
Koko maa, työttömyysaste, %	9,7	9,8	13,6	10,5	9,9	-0,6

#### Taulukko: Työttömyyden kehitys Ylöjärvellä (ELY-keskus)

#### Olennaiset muutokset toiminnassa ja taloudessa

##### Muutokset toiminnassa

Covid-19 viruksen aiheuttama pandemia jatkui myös vuonna 2022, jolloin runsain lisäresurssin tarve painottui alkuvuoteen. Koronatestauksen määrät olivat suuria, mutta vuoden mittaan testausmäärät vähenivät. Koronatilanteen paraneminen pienensi näytteenottojen ja jäljitysten resurssitarpeita ja kustannuksia.

Koronapandemia vaikutti edelleen toimintojen järjestämiseen erityisesti terveys- ja sosiaalipuolella kasvaneen hoitovelan ja kysynnän lisääntymisen takia. Kaiken kaikkiaan kaupungin toimintojen järjestäminen terveysturvallisesti vaati huomattavan määrän suunnittelua ja ylimääräistä työpainosta. Poissaolot lisääntyivät ja henkilöstön kuormitus kasvoi.

Vuonna 2022 valmistauduttiin hyvinvointialueiden käynnistymiseen. Hyvinvointialueuudistus toi mukanaan palveluiden uudelleen järjestämiseen ja kehittämiseen liittyviä tehtäviä. Yhteistyön käytänteitä työstettiin laajalla rintamalla terveydenhuollon, sosiaalipalveluiden, työllisyyden hoidon sekä tukipalveluiden osalta.

Muutos sisälsi useita hallintoon ja talouteen liittyviä selvitettäviä asioita, tietojen keräämisiä ja toimittamisia sekä virka avun antoa Pirkanmaan hyvinvointialueelle. Henkilökunnan siirron valmistelu vaati paljon työtä. Sote-kiinteistöjen osalta valmisteltiin vuokrasopimuksia ja siirtyvään toimintaan liittyviä sopimuksia kartoitettiin ja sopimusvastuita siirrettiin hyvinvointialueelle. Kaupungin nettomenoista noin puolet siirtyi hyvinvointialueelle. Vastaavasti kaupungin rahoitusta leikattiin, esimerkiksi kunnallisveroprosentista leikattiin 12,64 prosenttia, joten Ylöjärven kunnallisveroprosentti laski vuoden 2022 20,50 prosentista 7,86 prosenttiin vuonna 2023. Siirron lopullinen talousvaikutus ei ole vielä varmistunut, koska valtionosuuksiin vaikuttavissa siirtolaskelmissa huomioidaan vielä 2022 vuoden tilinpäätöstiedot.

Helmikuussa 2022 alkanut Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan vaikutti maailmantalouteen monilla tavoin. Energiakriisi ja voimakkaasti kasvanut inflaatio nostivat huomattavasti myös kuntien toiminnan kustannuksia. Varautuminen mahdollisiin sähkökatkoihin ja muut huoltovarmuusasiat nousivat keskiöön. Lisäksi varauduttiin mahdollisten pakolaisten vastaanottoon.

Vuoden 2022 aikana ilmeni useissa kohteissa vakavia sisäilmaoireiluita, jotka aiheuttivat käyttötaloudessa kustannuspaineita. Karhen koulun ja Kurun yhtenäiskoulun toiminta siirrettiin väistöiloihin.

Kaupunkistrategian päivitys aloitettiin syksyllä 2021 ja saatiin päätökseen hutikuussa 2022. Ylöjärvi rakentaa elinvoimaa vahvaan kasvuun pohjautuen. Puhdas ympäristö, laadukkaat palvelut ja monipuolinen yrityskehitys ovat tulevaisuuden elinvoiman kulmakiviä, joita viestintä ja vahvistuva markkinointi tukevat. Liikennejärjestelmää ja joukkoliikennettä kehitetään, ja Ylöjärvi osallistuu raitiotien seudulliseen laajentamiseen. Asukkaiden hyvinvointia parannetaan yhdessä heidän kanssaan. Ylöjärvi on aktiivinen toimija seudullisissa ja ylikunnallisissa yhteistyöverkostoissa.

Strategiaa täsmentävä kasvuohjelma valmistui ja se hyväksyttiin joulukuussa 2022. Kasvuohjelman mukaan Ylöjärvi rakentaa elinvoimaa vahvalla kasvulla. Kasvuohjelman tavoitteeksi on asetettu koko kaupungin tasolla 45 000 asukasta vuonna 2040. Ohjelmassa on määritelty aluekohtaiset tavoitteet ja toimet tämän tavoitteen toteuttamiseksi.

### **Muutokset tuloperusteissa**

Valtionosuuksissa tapahtui useita muutoksia:

- Kustannustenjaon tarkistus jätettiin tekemättä peruspalveluiden valtionosuuteen. Tämän negatiivinen vaikutus kunnille oli 564 miljoonaa euroa.
- Erillinen 246 miljoonan euron korotus.
- Kiky-vähennys, 234 miljoonaa euroa, muutettiin pysyväksi leikkaukseksi.
- Tehtävien laajennukset lisäsivät valtionosuutta 120 miljoonaa euroa.
- Peruspalvelujen valtionosuuden indeksitarkistus (+2,5 %) lisäsi valtionosuutta 188 miljoonaa euroa (+2,5 %)
- OKM:n valtionosuuksien indeksitarkistus +18 milj. euroa
- OKM:n valtionosuuksien kustannustenjaon tarkistus +13 milj. euroa
- Verotulomenetyksen kompensatio +300 milj. euroa

Kunnat saivat valtiolta koronatukea yhteensä noin 770 miljoonaa euroa vuonna 2022. Summa pieni edellisestä vuodesta 65 prosenttia. Valtaosa koronatuesta, 470 miljoonaa euroa, oli sosi-aali- ja terveysministeriön kautta myönnettyä terveysturvallisuuden valtionavustusta. Lisäksi koronatuksitoimia kohdennettiin vähäisessä määrin myös opetus- ja kulttuuritoimeen sekä suurten kaupunkiseutujen joukkoliikennetukeen. Vuoden 2021 yhteisöverosuuden koronakorotus tuotti verotuottoja (verohäntä) kunnille myös vuonna 2022 arviolta noin 230 miljoonaa euroa.

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksulakia muutettiin 1.8.2021 siten, että asiakasmaksuja alennettiin korottamalla maksujen perusteena olevia tuloarvoja 31 prosenttia. Lisäksi sisaruksilta perittäviä maksuja alennetaan siten, että toisesta lapsesta perittävä maksu on 40 prosenttia aiemman 50:n sijaan nuorimman lapsen laskennallisesta kokoaikaisen varhaiskasvatuksen maksusta. Varhaiskasvatusmaksujen alentaminen pienensi maksutuottoja yhä vuonna 2022. Varhaiskasvatusmaksujen alentamista kompensoitiin yhteisöveron jako-osuutta korottamalla 1,25 prosenttiyksiköllä. Korotuksen vaikutus kunnille oli vuodelle 2022 noin 90 miljoonaa euroa.

Rakennuskustannusindeksin nousu ja siitä aiheutunut rakennusten jälleenhankinta-arvojen korotus nostivat kiinteistöveron verotusarvoja.

### **Olellisemmat poikkeamat talousarvioon**

Ylöjärven kaupungin talousarvio sitoo hallintokuntia toimielimittäin. Kaikki toimielimet ovat netto budjetoituja, mikä merkitsee sitä, että toimielimiä sitoo valtuustoon nähden toimintatuottojen ja toimintakulujen erotus eli toimintakate.

Muutostalousarvioita tehtiin kaksi vuonna 2022. Ensimmäisessä, syyskuussa valtuustossa hyväksytyssä, käyttötalouden määrärahoja lisättiin nettona 3,4 miljoonaa euroa. Lisästarve aiheutui pääosin perusturvalautakunnan menojen kasvusta. Kunnallisverojen positiiviset näkymät huomiointiin korottamalla verotuloarviota. Yhteisöverojen ja kiinteistöverojen tuloarviota korotettiin myös. Kaiken kaikkiaan verotuloeriä budjetoitiin lisää alkuperäiseen talousarvioon nähden noin 8,7 miljoonaa euroa. Muutostalousarvio paransi vuosikatetta noin 5,3 miljoonalla eurolla.

Loppuvuoden 2022 aikana esiin nousseet määrärahojen muutostarpeet käsiteltiin vuoden toisena muutostalousarviona joulukuussa. Kaupunginhallituksen nettomenojen määrärahatarvetta oli mahdollisuus pienentää. Lisätarpeita oli perusturvalautakunnassa ja teknisessä lautakunnassa. Muutokset heikensivät käyttökate reilulla 900 000 eurolla. Peruspalveluiden valtionosuuksien summa tarkennettiin suuremmaksi. Käyttötalous- ja rahoitusosan muutosten myötä vuosikate parani hieman, noin 100 000 eurolla. Myös investointeihin esitettiin tehtäväksi eräitä tarkennuksia, jotka vähensivät investointeihin varattua kokonaismäärärahaa.

Toimintakate toteutui verrattuna muutettuun talousarvioon 1,1 prosenttia heikompana. Lautakunnittain tarkasteltuna toimintakate ylittyi perusturvalautakunnassa 2,1 prosenttia. Viimeisessä muutostalousarviossa ennakoitiin, että erikoissairaanhoidon menot toteutuvat ennakoitua pienempänä, mutta vuoden loppukuukausien laskutus olikin päinvastoin odotettua isompaa. Lisäksi ennakkotietojen mukaan Pirkanmaan sairaanhoitopiirin taseeseen tulee jäämään alijäämää, jonka jäsenkunnat joutuvat hyvinvointialueuudistuksen myötä kattamaan. Ylöjärven osuus alijäämän kattamisesta tulee olemaan noin 500 000 euroa.

Teknisessä lautakunnassa toimintakate ylittyi 3,1 prosenttia. Vuoden 2022 haastavat talviolosuhteet kasvattivat kunnossapidon kustannuksia. Lisäksi loppuvuonna sisäilmatutkimusten ja -remonttien määrät lisääntyivät huomattavasti. Muutostalousarviossa varatut määrärahat lämmitykseen ja kaukolämpöön eivät riittäneet. Yleinen kustannustason nousu näkyi myös rakennusmateriaalien kohonneina kustannuksina.

Rahoitustuotoissa- ja kuluissa jouduttiin huonon markkinakehityksen vuoksi tekemään arvon alaskirjauksia sijoitusomaisuuden osalta. Näitä ei osattu huomioida viimeisessä muutostalousarviossa.

Ylitysten syitä on käsitelty tarkemmin vastuualueittain jäljempänä talousarvion toteutumien osiossa.

### **Toiminnan ja talouden muutokset, joita ei ole otettu huomioon talousarviossa 2023**

Kuntien valtionosuuksiin on odotettavissa lisäleikkaus vuodesta 2024 alkaen. Valtiovarainministeriö tarkistaa kunnilta hyvinvointialueille siirrettävien tulojen määrän koko maan tasolla eurolleen siirtyviä kuluja vastaaviksi vuoden 2022 taloustietojen valmistuttua syksyllä 2023. Tarkistus otetaan huomioon kuntien valtionosuudessa vuodesta 2024 alkaen. Koska kuntien veroprosenttien leikkausta ei enää muuteta, mahdollinen kulujen ja tulojen epäsuhta kuitataan valtionosuuksista.

Kuntaliitto kysyi 60 Suomen suurimmalta kaupungilta ja kunnalta ennustetta kuluvan vuoden 2022 sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen kustannuksista. Vastausten mukaan hyvinvointialueille 1.1.2023 siirtyvät sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen kulut ovat kaupunkien ja kuntien arvion mukaan ylittymässä noin kolme prosenttia kuntien tämän vuoden talousarvioista. Tämä tarkoittaisi, että siirtyvien tehtävien kulut voivat kasvaa jopa yli seitsemän prosenttia vuoden 2021 tilinpäätöksistä. Yli seitsemän prosentin vuotuinen kasvu sote-kuluissa on suuri. Siirtyvien sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen kulujen kasvu vuonna 2022 tarkoittaa sitä, että kuntien rahoitusta tullaan siirtämään hyvinvointialueille ennakoitua enemmän.

Kuntaliitto arvioi kyselyn tietojen perusteella, että kuntien valtionosuuksia joudutaan vähentämään vielä jälkikäteen noin 100–150 miljoonaa euroa. Tämä tarkoittaa käytännössä keskimäärin noin 30 euron lisävähennystä asukasta kohti jokaisen kunnan valtionosuuteen. Kuntien valtionosuudet ovat vuonna 2023 noin 650 euroa asukasta kohti. Mahdollinen leikkaus vähentää valtionosuuksia vuodesta 2024 alkaen.

Kunta-alalle sovittiin Kunta- ja hyvinvointialuetyöntajat KT:n sekä JAU:n ja Jukon väliset kolmi-vuotiset työ- ja virkaehtosopimukset ajalle 1.5.2022–30.4.2025. Sopimuksen mukaan vuoden 2023 korotukset ovat seuraavat: Yleiskorotus 1,5 %, paikallinen järjestelyerä 0,4 % sekä kehittämishjelmaerä 1,2 % (paikallinen erä) kaikilla sopimusaloilla 1.6.2023

Vuoden 2023 ja vuoden 2024 sopimuskorotuksiin ilman kehittämishjelmaa liittyy niin sanottu perälauta, jonka mukaan korotukset ovat vuosittain 1,9 %, mutta kuitenkin vähintään Teknologia-teollisuuden, Kemianteollisuuden sekä Auto- ja Kuljetusalan tiettyjen työehtosopimusten kustannusvaikutusten matemaattinen keskiarvo.

Sopijaliitot hyväksyivät maaliskuussa neuvotteluratkaisun niin sanotusta perälautatarkastelusta. Sovintoesitysten mukaisen perälautatarkastelun myötä kunta- ja hyvinvointialan palkankorotukset vuosina 2023 ja 2024 nousevat aiemmin sovitusta. Ratkaisu nostaa alan pysyviä henkilöstökustannuksia tänä vuonna 1 prosentilla ja ensi vuonna 1,1 prosentilla. Osa palkankorotuksista on kaikille maksettavia yleiskorotuksia ja osa paikallisesti sovittavia järjestelyeriä.

Lisäksi kunta- ja hyvinvointialan henkilöstölle maksetaan kesäkuussa 2023 vastaavansuuruinen euromääräinen kertapalkkio kuin yksityisillä verrokialoilla. Kertapalkkio on täysiaikaisille työntekijöille 467 euroa. Kertapalkkiot lisäävät henkilöstökustannuksia tänä vuonna 1,1 prosentilla.

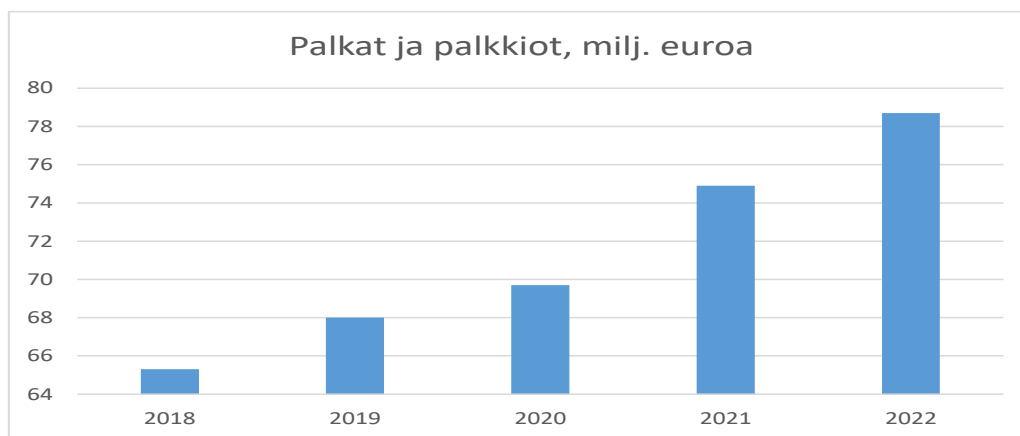
Neuvotteluratkaisu tarkoittaa Ylöjärvelle noin miljoonan euron lisäkustannuksia vuodelle 2023. Näitä ei ole huomioitu talousarviossa.

## 1.4. Kaupungin henkilöstö

### Kaupungin henkilöstön määrä ja palkkojen kokonaissumma 31.12.2022

	2020	2021	2022
Vakituinen henkilökunta	1 683	1 675	1 696
Määräaikaiset	104	170	148
Työllistetyt	19	30	38
<b>Yhteensä</b>	<b>1 806</b>	<b>1 875</b>	<b>1 882</b>

Kaupungin henkilökunnan määrä (ilman sijaisia) lisääntyi 7 henkilöllä edelliseen vuoteen nähden. Vakituisten määrä kasvoi ja määräaikaisten väheni. Henkilökunnan kasvua rajoitti rekrytointivaikeudet. Esimerkiksi osaa tietyistä sosiaali- ja terveystyöpaikoista ei saatu täytettyä.



Palkkojen ja palkkioiden kokonaissumma oli 78 738 000 euroa vuonna 2022. Summa ei sisällä koulus- ja luottamustoimipalkkioita. Kasvu vuoteen 2021 verrattuna oli 3,8 miljoonaa euroa eli 5,1 prosenttia. Kasvuvauhti oli korkeahko, mutta hidastui edellisvuodesta (7,5 %). Vuonna 2022 palkkoja korotettiin työehtosopimusten mukaisesti yleiskorotuksella 1.6. 2022 lukien 46 euroa, vähintään kuitenkin 2 prosenttia. Lisäksi 1.10.2022 lähtien kohdennettiin 0,5 % keskitetty järjestelyerä.

Voidaan arvioida, että sopimuskorotukset selittävät hieman reilut miljoona euroa kustannusten kasvusta. Koronapandemian vaikutus näkyi edelleen poissaoloina ja siten sijaisten palkkakulujen kasvuna. Sijaiskulut kasvoivat peräti 1,3 miljoonaa euroa. Poikkeava tilanne nosti myös maksettavien erilliskorvausten määrää. Niitä maksettiin noin 650 000 euroa edellisvuotta enemmän. Osana sovintoratkaisua sovittiin koronapotilaiden hoitoon eräissä tehtävissä osallistuneille maksettavaksi 600 euron kertapalkkio. Kunnissa palkkio koski lähinnä kotihoidon palveluissa, vanhusten tehostetussa palveluasumisessa ja vanhusten pitkäaikaisen laitoshoidon toimintayksiköissä työskennelleitä. Lisästä aiheutui noin 66 000 euron kustannukset. Lomapalkkavelan jaksotuksen vaikutus kulujen kasvuun jäi alle sadantuhannen euron.

Yhteistoimintaryhmä (YTR) on yhteistoimintaelin, joka käsittelee henkilöstöä laajasti tai yleisesti koskevia yhteistoimintamenettelyn piiriin kuuluvia asioita. Jäseninä on työntekijöiden ja työnantajan edustajia. Yhteistoimintaryhmä toimii myös työsuojelutoimikuntana. Työsuojelun toimintaohjelma on toimenpideohjelma työhyvinvoinnin ja työturvallisuuden toteuttamiseksi ja edistämiseksi. Yleisen osan lisäksi laaditaan omat toimintaohjelmat. Turvallisuustyön lähtökohtana on kiinteistö- ja toimialakohtainen turvallisuus- ja pelastussuunnitelma käyttöohjeineen.

Henkilöstön työterveyspalveluista vastaa Suomen Terveystalo Oy. Työterveyshuollon toimintasuunnitelma tehdään vuosittain. Siinä kuvataan kaupungin keskeiset tavoitteet; terveyttä, työ- ja



toimintakykyä edistävä ja ylläpitävä toiminta sekä työterveyspainotteinen sairaanhoitotoiminta ja palvelulaajuus.

Hyvinvointialueuudistus aiheutti kaupungille paljon valmistelutöitä henkilöstön siirtoon liittyen. Tästä syystä kaikkia Henkilöstöohjelman 2019–2024 Rohkeaa edelläkävijää tukemassa sisältämiä vuodelle 2022 aikataulutettuja asioita ei pystytty toteuttamaan. Esimerkiksi Sirius HR-järjestelmän käyttöönotto siirtyi vuodelle 2023. Sitä vastoin esimerkiksi ESKO-esihenkilökoulutusohjelmaa toteutettiin suunnitelman mukaisesti. Työhyvinvointikysely toteutettiin loppuvuodesta 2022. Terveysperusteisessa uudelleensijoitusprosessissa onnistuttiin tekemää pysyviä sijoituksia uusiin tehtäviin kaupungin sisällä.

Henkilöstöpoliittinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma päivitettiin tammikuussa 2022. Osastojen ja yksiköiden johto vastaa tasa-arvon- ja yhdenvertaisuuden toteutumisesta toimintansa puitteissa.

Henkilöstökertomus vuodelta 2022 laaditaan siten, että se käsitellään samassa kaupunginvaltuuston kokouksessa tilinpäätöksen kanssa.

### **1.5. Ympäristöasiat ja muut ei taloudelliset asiat**

Ylöjärven kaupungin omistamalla alueella on alueita, joilla maaperä on pilaantunut ja joiden puhdistamisesta aiheutuu kustannuksia kaupungille. Entisen Haverin kaivoksen rikastushiekka-alue on kunnostettu ja se on siirtynyt jälkihoito- ja seurantavaiheeseen. Jälkihoito- ja seurantavaihe jatkuvat toistaiseksi useita vuosia. Vuonna 2022 kunnostuksen kustannukset olivat 1,7 miljoonaa euroa. Tarkoitusta varten tehtyä pakollista varausta on vielä jäljellä noin miljoona euroa.

Metallin ja Nikron kiinteistössä on todettu maaperän pilaantuminen, mistä on aiheutunut myös pohjaveden pilaantumista. Maaperässä on raskasmetalleja, öljyä ja liuottimia. Pohjavedessä on todettu suuria pitoisuuksia liuottimia ja niitä on todettu myös läheisellä Saurion vedenottamalla pieniä määriä. Maaperän pilaantuminen on aiheutunut kiinteistöillä harjoitetusta vanhasta teollisesta toiminnasta.

Maaperän puhdistamiseksi on tehty useita toimenpiteitä vuosien aikana. Kohteessa on aloitettu vuonna 2022 tarkentavat lisätutkimukset, joiden tarkoituksena on selvittää pilaantuneen maaperän laajuus ja kunnostamista edellyttävän kerroksen syvyys tai etäisyys maanpinnasta. Nikron kohteessa tehdään tarkentavien tutkimusten lisäksi nykyisen tilanteen seuranta. Sekä tarkentaviin tutkimuksiin että seurantaan saadaan ELY-keskukselta avustusta, joka on tarkentaviin tutkimuksiin 50 % toteutuneista kustannuksista ja seurantaan enintään 40 % tai 56 000 € vuosittain.

Kunnostuksen on arvioitu maksavan aktiivisine kunnostustöineen ja seurantavaiheen töineen enintään tehtyä varausta vastaavasti 4,3 miljoonaa euroa. Kunnostustöiden kustannukset olivat vuonna 2022 yhteensä 186 000 euroa. Vuoden 2022 kulujen jälkeen varausta on jäljellä noin 1,5 miljoonaa euroa. Hankkeen kunnostustöiden vetovastuu on ELY- keskuksella.

Kaupungilla on oma maankaatopaikka Uusi Kuruntien länsipuolella, jota tarkkaillaan kuvaamalla kohde ilmasta vuosittain sekä ottamalla vesinäytteitä läheisistä ojista.

Metsäkylän vanha kaatopaikka on suljettu. Suljetulla kaatopaikalla tehdään seurantaohjelman mukaista seuranta.

Siltatien 4 kaava-alueen itäreunaan sijoittuu vanha kaatopaikka-alue, joka on kunnostettu vuonna 2013. Kohteessa tehdään seuranta vuonna 2023 ottamalla pohjavedestä näytteitä. Kunnostamisen jälkeen alueella on havaittu pieniä määriä vinyylikloridia pohjavesinäytteissä.

Viljakkalan alueella Mäihälähdentien varressa on myös vanha kaatopaikka. Kohteessa otetaan vuonna 2023 näytteitä sinne aiemmin asennetuista pohjavesiputkista.

Kurun Puukkonevan suljetun kaatopaikan seuranta jatkuu. Näytetuloksissa ei ole havaittu toimenpiteitä edellyttäviä tuloksia.

Tampere, Kangasala, Lempäälä, Pirkkala, Vesilahti ja Ylöjärvi toteuttavat yhteistyönä keskuspuhdistamon kallion sisälle Tampereen Sulkavuoreen. Hanketta varten kunnat ovat perustaneet Tampereen Seudun Keskuspuhdistamo Oy:n. Ylöjärven osalta yhtiön osakkaana on Ylöjärven Vesi Oy ja omistusosuus yhtiöstä on 8,53 prosenttia.

Hankeen kokonaisbudjetti on 346 miljoonaa euroa. Ylöjärven Vesi Oy on pääomittanut Tampereen seudun keskuspuhdistamo Oy:tä osakassopimuksen mukaisesti kolmella miljoonalla eurolla. Loppuosa investointikustannuksista laskutetaan asiakasvesihuoltolaitoksilta osana perusmaksua keskuspuhdistamon valmistuttua. Tämä tulee olennaisesti vaikuttamaan Ylöjärven Vesi Oy:n talouden suunnitteluun. Keskuspuhdistamon rakentaminen käynnistyi vuonna 2018 ja puhdistamo otetaan käyttöön vuonna 2025.

Ylöjärven kaupunki liittyi vuonna 2019 HINKU-verkostoon, joka on ilmastonmuutoksen hillinnän edelläkävijöiden verkosto. Se kokoaa yhteen päästövähennyksiin sitoutuneet kunnat, ilmastoystävällisiä tuotteita ja palveluita tarjoavat yritykset sekä energia- ja ilmastoalan asiantuntijat. HINKU-kunnaksi liittyessään Ylöjärvi on sitoutunut tavoittelemaan koko alueensa kasvihuonekaasupäästöjen vähentämistä 80 prosentilla vuoden 2007 tasosta vuoteen 2030 mennessä. Toimenpiteistä tavoitetilaa pääsemiseksi on valmisteltu tiekartta. Tiekarttaa tullaan päivittämään vuoden 2023 aikana.

Kaupungin toiminnassa tulee noudattaa hyvän hallinnon periaatteita. Niihin kuuluvat muun muassa hallinnon oikeusperiaatteet, jotka ohjaavat viranomaisen päätösharkintaa ja muuta asian käsittelyä. Periaatteita ovat esimerkiksi:

- yhdenvertaisuusperiaate, joka velvoittaa tasapuoliseen kohteluun, johdonmukaisuuteen ja syrjimättömyyteen ja
- tarkoitussidonnaisuuden periaate, jonka mukaan viranomaisella ei saa olla toiminnassaan vääriä vaikuttimia eikä harkintavaltaa saa käyttää väärin sekä
- objektiviteettiperiaate, joka edellyttää viranomaisilta asiallista ja puolueetonta toimintaa

Kaupunginhallituksen tietoon ei ole saatettu korruptioon, lahjontaan eikä ihmisoikeuksien rikkomiseen liittyviä asioita.

## **1.6. Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä**

Ylöjärvellä on noudatettu taloussuunnittelun kokonaisuutta korostavaa linjaa. Hillityllä menokasvulla ja maltillisella investointitasolla saatiin velkaantumisen kääntymään laskusuuntaan 2010-luvun loppupuoliskolla.

Kaupungin uusi strategia hyväksyttiin keväällä 2022. Strategia pohjautuu vahvasti kasvun teemalle, eli tavoitetilana on, että kaupunki kasvaa selvästi menneitä lähivuosia voimakkaammin. Kasvun tavoite merkitsee muun muassa kasvua tukevia investointeja. Uusia asuinalueita rakennetaan ja toimipistetarpeita kasvavan väestön palvelemiseen tulee olemaan. Investointitaso tulee pysymään kasvuohjelman talouden arviolaskelmien mukaan korkealla tasolla.

Vuonna 2020 menokasvu ilman valmistus omaan käyttöön menoja oli 1,8 prosenttia edelliseen vuoteen nähden. Menokasvu pysyi tasolla, joka on talouden tasapainotavoitteen mukainen. Vuonna 2021 menot kasvoivat huomattavasti tätä enemmän. Vertailukelpoinen kasvuprosentti oli peräti 6,0 prosenttia. Vuonna 2022 menokasvu (ilman valmistus omaa käyttöä) pysyi edelleen

korkeana ollen 5,8 prosenttia. Talouden tasapainon hakeminen on keskiössä lähivuosinakin. Tämä tarkoittaa talouden kokonaisluvussa selvästi viimeistä kahta vuotta maltillisempaa menokasvua. Mahdollisuudet tähän on jatkossa paremmat, koska vaikeasti hallittavat ja ennakoitavat sote-menot siirtyvät hyvinvointialueelle.

Tulopuolella suuri epävarmuustekijä on valtionosuuksien kehittyminen. Näiltä osin laskelmat selviävät vasta 2022 vuoden tilinpäätöksen jälkeen. Uhkana on, että sotemenojen kasvu tulee leikkaamaan kuntien valtionosuuksia pysyvästi.

Koska vuosittainen investointitaso tulee lähivuosina nousemaan huomattavasti, tulee varautua lainamäärän nousupaineisiin ja valmistella talouskokonaisuutta niin, että velkaantuminen saadaan pidettyä mahdollisimman hallinnassa.

Tampereen alueella on menossa tai suunnitteilla kokoluokaltaan merkittäviä kuntien yhteishankkeita, kuten keskuspuhdistamon rakentaminen sekä raitiotien mahdollinen ulottaminen Tampereelta tiettyihin ympäristökuntiin kuten Ylöjärvelle. Näillä isoilla hankkeilla on myös mittavia talousvaikutuksia. Talouden tasapainotilan ylläpitäminen vaatii tulevaisuudessakin pitkäjänteistä ja kokonaisvaltaista talouden suunnittelua ja suunnitelmien määrätietoista toteuttamista.

### **1.7. Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista**

Toimintakertomuksessa on arvioitava kunnan ja kuntakonsernin toiminnan laajuuteen ja rakenteeseen nähden tasapuolisesti ja kattavasti merkittävimpiä riskejä ja epävarmuustekijöitä sekä muita toiminnan kehittymiseen vaikuttavia seikkoja.

Talouden tasapainotilan vaaliminen vaatii pitkäjänteistä taloussuunnittelua ja siihen sitoutumista. Ylöjärven kaupungin keskeisimmän toiminnan rahoituslähteen eli verorahoituksen kehittyminen pohjautuu sekä yleiselle talouskasvulle, että Ylöjärven houkuttavuuteen sekä asuinpaikkana että elinkeinoalueena. Tärkeää on, että myös Ylöjärven omat toimet edesauttavat verotulojen kertymistä.

Työllisyyden ja veropohjan kehitys on jatkossakin keskeinen taloudelliseen liikkumavaraan vaikuttava tekijä. Haasteita aiheutuu väestönkasvusta sekä väestön ikääntymisestä, jotka aiheuttavat sekä lisääntyvää palvelutarvetta että uusia investointeja. Vuosittaista menokasvua on pyrittävä hillitsemään. Kaupungin tulo-rahoitukseen nähden liian voimakas investointien määrä on merkittävä riski kaupungin velkaantumiselle.

Tasapainoiseen taloudenhoitoon kuuluu, että korjausvelka on hallinnassa. Ylöjärven kaupungilla on tehty korjausvelka-analyysit sekä rakennusten että kunnallistekniikan osalta ja näiden pohjalta korjaussuunnitelmat, jotta korjausvelka saadaan pysymään hallitulla tasolla.

Ammattitaitoisen työvoiman turvaaminen erityisesti kriittisille aloille on suuri haaste, jossa riskeinä ovat henkilöstön ikääntyminen ja eläköityminen, ammattitaitoisen henkilöstön ja sijaisten saatavuus. Toistaiseksi avoimiin tehtäviin on saatu pääsääntöisesti hyvin hakemuksia. Toisaalta on kohdattu rekrytointivaikeuksia aloilla, joissa on haasteita rekrytoinnissa yleisesti Suomessa.

Kaupunki hallitsee vahinkoriskejä ensisijaisesti omin keinoin ohjeita ja määräyksiä noudattamalla ja valmiussuunnittelun avulla. Vakuuttamalla varaudutaan muun muassa kiinteistöjen palovahinkoihin, liikennevahinkoihin, vastuuvahinkoihin sekä toiminnan keskeytyksiin. Kaupungin sopimus-kumppani lakisääteisten tapaturmavakuutusten sekä vapaaehtoisten vahinkovakuutusten osalta on IF Vahinkovakuutusyhtiö Oy.

Rahoitusriskeistä keskeisin on korkoriski. Kaupungin lainasalkun korkoriskin hallintaa on pyritty turvaamaan korkosuojaussopimuksilla. Vuoden 2022 lopussa lainasalkusta on korkosuojattu 86 prosenttia. Mikäli kahden seuraavan vuoden lainatarve katetaan vaihtuvakorkoisella rahoituksella, alenee nykyisen sisältöinen suojaustaso laskennallisesti 62 prosenttiin vuoden 2024 loppuun. Riittävä suojaustaso tulee huomioida tulevia rahoitusratkaisuja suunniteltaessa.

## 2. Selonteko kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä

### Taustaa

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tarkoituksena on varmistaa, että Ylöjärven kaupungin ja sen toimintayksikköjen toiminta on taloudellista ja tuloksellista. Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan avulla varmistetaan päätettyjen toiminnallisten ja strategisten tavoitteiden saavuttaminen, päätösten perusteena olevan tiedon riittävyys ja luotettavuus ja että lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten ja johdon päätöksiä noudatetaan ja että omaisuus ja voimavarat turvataan.

### Sisäisen valvonnan järjestäminen

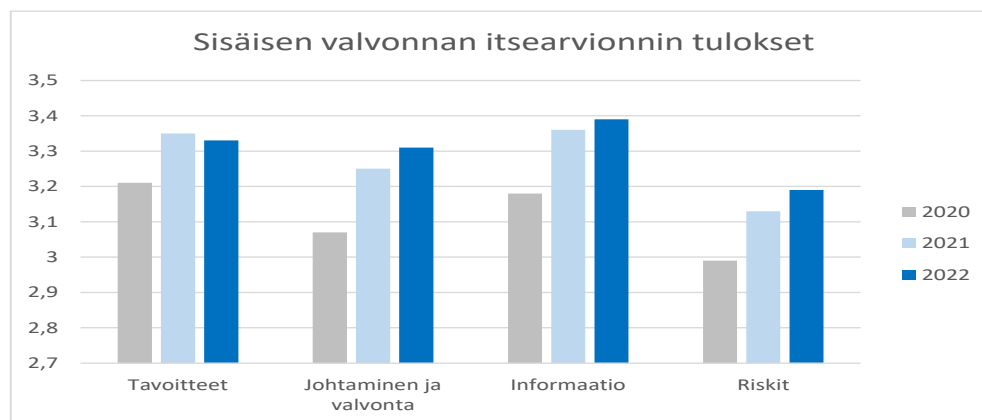
Kaupunginhallitus ohjaa ja valvoo kaupungin ja sen toimintayksikköjen toimintaa. Sisäisen valvonnan järjestämisestä vastaavat koko kaupungin ja kuntakonsernin osalta kaupunginhallitus ja kaupunginjohtaja, palvelualueen osalta lautakunta ja viranhaltijajohto ja toimintayksiköiden osalta yksikön johto ja työnjohto.

Parhaimmillaan sisäisen valvonnan menettelyt ovat kiinteä osa kaupunkikonsernin ja sen eri yksiköiden tavanomaisia suunnittelu-, päätöksenteko-, johtamis- ja toimintaprosesseja. Ylöjärvellä sisäisen valvonnan menettelyitä on sisällytetty talousarvion laadinta- ja seurantaprosessiin. Strategiasa asetetut tavoitteet ovat osa talousarviokirjaa. Strategian tavoitteet on jalkautettu yksiköille toiminnallisiksi tavoitteiksi. Lisäksi talousarviossa ja tilinpäätöksessä esitetään keskeisiä toimialaa kuvaavia tunnuslukuja.

Talousarvion toteutumisesta raportoitiin vuonna 2022 hallitukselle kvartaaleittain valtiolle tehtävän automaattisen talousraportoinnin aikataulutuksen mukaisesti. Toiminnallisten tavoitteiden toteumatilanteen sisältävä osavuositarkastus raportoitiin hallitukselle ja valtuustolle kesäkuun tilanteesta.

Kaupunginvaltuuston asettamien strategisten tavoitteiden toteutuminen ja määrärahojen käyttö on raportoitu toimielimittäin tilinpäätöksen Käyttötalouden toteutuminen- osiossa.

Vastuualueiden esimiehiltä ja muilta keskeisiltä esimiehiltä kartoitettiin kyselyllä arviota sisäisen valvonnan tilasta. Näkemyksiä kartoitettiin johtamisesta ja sisäisen valvonnan järjestämisestä, tavoitteista ja niiden seuraamisesta, riskien hallinnasta sekä informaation ja kommunikaation toimivuudesta. Kutakin asiakokonaisuutta arvioitiin usean kysymyksen avulla ja arviointiasteikolla 1-4. Kyselyn kokonaistulokseksi saatiin 3,29. Vastaavan kyselyn tulos vuonna 2021 oli 3,25. Aihepiirikohtaiset tulokset käyvät ilmi seuraavasta kuviosta.



Tulokset paranivat tavoitteet-osiota lukuun ottamatta jokaisella osa-alueella. Kaiken kaikkiaan tulokset ovat parantuneet säännönmukaisesti lähivuosina. Tulosten parantuminen oli siinä mielessä positiivista, että vuotta 2022 leimasi hyvinvointialuevalmistelu, edelleen jatkunut koronatilanne sekä epävarma Euroopan turvallisuuspoliittinen tilanne.

### **Riskienhallinnan järjestäminen**

Riskienhallinnan perustan muodostaa asianmukainen toimintaympäristö. Kaupungin organisaatorakenne ja sisäinen tiedonkulku sekä tehtävien ja vastuiden jako osastoilla ja niiden välillä mahdollistaa toimivan lähtökohdan riskienhallinnalle. Myös strateginen ja operatiivinen suunnittelun toimivuus on tärkeää riskienhallinnan näkökulmasta.

Riskejä arvioidaan vuonna 2022 käyttöönotetulla riskienhallintaohjelmistolla. Kokonaisvaltaisen riskienhallinnan lisäksi ohjelmisto sisältää osiot työn riskeille, tietosuojaa koskevalle vaikutustenarvioinnille (DPIA) sekä väärinkäytösten ilmoituskanavalle. Kokonaisvaltaisen riskienhallinta pohjautuu COSO ERM -viitekehykseen ja ISO 31000 -standardiin. Riskienhallinta kattaa organisaation kokonaisvaltaisen riskienhallinnan, joka sisältää riskityypin strategisiin-, taloudellisiin-, operatiivisiin-, ulkoisiin- ja vahinkoriskeihin.

Riskienhallinta sisältää riskien tunnistamisen, arvioinnin ja seurannan. Riskin määrittelyn apuna toimivat eri riskialueisiin (esim. operatiivisiin riskeihin) sisältyvät riskin lähteet. Lisäksi riskiin kirjaataan muun muassa sen pienentämiseksi vaadittavat hallintakeinot ja omistaja riskin seurannalle. Varsinainen riskin arviointi suoritetaan asteikolla 1-5. Sekä riskin toteutumisen todennäköisyys että riskin toteutumisen aiheuttamien seurausten vaikutus arvioidaan erikseen.

Lautakunnat käsitelivät syksyllä ensimmäiset järjestelmän avulla tehdyt riskienhallintasuunnitelmat. Tuolloin pääpainona oli riskien tunnistaminen. Uudestaan lautakunnat käsitelivät riskienhallintasuunnitelmat alkuvuonna 2023. Tuolloin pääpaino oli hallintakeinojen suunnittelussa. Riskienhallintasuunnitelmia on tarkoitus ylläpitää jatkossa ajantasaisesti. Lautakunnat käsittelevät riskiraportit puolivuositarkastuksen sekä tilinpäätöksen yhteydessä.

Riski vaihtelivat toimialoittain. Esiin nousseita korkean riskiluvun riskejä olivat muun muassa:

- tietoliikenneyhteyksiin ja tietojärjestelmiin liittyvät häiriötekijät
- tietosuojasiat
- vallitsevan maailmantilanteen aiheuttamat taloudelliset epävarmuudet
- avainhenkilöriskit
- henkilöstön poissaolot liittyvät riskit
- vaikeudet henkilöstön saatavuudessa
- strategisten hankkeiden viivästymiset
- päätöksentekoon liittyvät valitusriski
- häiriöt sähkön saatavuudessa
- henkilöstön kuormittuneisuus

### **Sisäinen tarkastus**

Toiminnan valvontajärjestelmään sisältyy sisäisen valvonnan, riskienhallinnan ja ulkoisen tilintarkastuksen lisäksi sisäisen tarkastuksen toimintaa. Sisäinen tarkastus on riippumaton arviointi- ja varmistustoimintaa sekä johdon apuna toimivaa konsultointitoimintaa. Sen ensisijaisena kohteena ovat toimintalinjaukset, toimintaperiaatteet, resurssien käyttö ja tavoitteiden toteutuminen.

Kaupungissa ei ole erillistä sisäisen tarkastuksen toimintoa vaan sisäisen tarkastuksen toiminta perustuu erillisiin toimeksiantoihin. Kaupunginhallitus päätti kokouksessaan 30.5.2022 käynnistää

perusopetusta ja varhaiskasvatusta koskevan palveluverkkoselvityksen jatkotoimet ja nimesi selvitykselle ohjausryhmän.

Selvityksen tavoitteena oli

- kuvata väestö- ja ikärakenne-ennuste varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palvelutarpeiden muutoksista vuoteen 2040 huomioiden ennen kaikkea asukasmäärän muutosten vaikutus palvelumitoitukseen
- esittää palvelutarpeiden muutosten ennusteen pohjalta arvio päiväkotien ja koulujen peruskorjausten sekä uudisrakentamisen tarpeista sekä toimenpide-ehdotukset palveluverkon kehittämiseksi
- esittää arvio muutosten ja tarpeiden taloudellisista ja muista vaikutuksista.

Selvityksen toteutti Aluekehittämisen konsulttitoimisto MDI. Selvitysraportti tulee kaupunginhallituksen ja kaupunginvaltuuston käsittelyyn kevään 2023 aikana.

Sosiaali ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyy kunnilta ja kuntayhtymiltä hyvinvointialueille 1.1.2023. Hyvinvointialueet vuokraavat kuntien omistamat sosiaali- ja terveystoimen sekä pelastustoimen käytössä olevat tilat 1.1.2023 alkaen vähintään 3+1 vuoden siirtymäkaudeksi. Ylöjärven kaupunki tilasi Inspira Oy:ltä sosiaali ja terveydenhuollon ja pelastustoimen uudistukseen liittyen selvityksen toimintaan liittyvien kiinteistöjen järjestelyvaihtoehtoista ja järjestelyvaihtoehtojen hyödyistä, riskeistä ja kustannuksista.

Työ sisälsi sosiaali- ja terveystoimen sekä pelastustoimen kiinteistöihin vaikuttavan lainsäädännöllisen toimintaympäristön kuvaamisen sekä arvion siitä, mikä olisi soveltuvin ajankohta kiinteistöjen yhtiöittämiselle ja huomioitavat asiat, mikäli tavoitellaan kiinteistöjen myyntiä.

### **Kaupunginhallituksen kokonaisarvio**

Kaupunginhallitus toteaa arvionaan, että kaupungin hallinto on toiminut pääosin toimintaa velvoittavien lakien ja säännösten sekä hyvän johtamis- ja hallintotavan mukaisesti. Kaupunginhallituksen tiedossa ei ole lakisääteisten tehtävien laiminlyöntejä tai muutoin lakien ja säännösten tai hyvän hallinto- ja johtamistavan vastaisia toimia, joista seuraisi merkittävä korvaus, kanne tms. vaatimus tai oikeusseuraamus.

Yleisesti ottaen sisäinen valvonta on toimivaa ja asianmukaisesti järjestetty. Vuonna 2022 otettiin käyttöön riskienhallintaohjelmisto. Jatkossa tulee kiinnittää huomiota siihen, että käyttöönotettua riskienhallintaohjelmaa hyödynnetään täysimääräisesti riskien hallinnassa.

### 3. Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

#### 3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

Tilikauden jaksotettujen tulojen riittävyys jaksotettuihin menoihin osoitetaan tuloslaskelman väli-tulosten eli toimintakatteen, vuosikatteen ja tilikauden tuloksen avulla. Kaupungilla on käytössä Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston edellyttämä kirjauskäytäntö, jonka mukaan kaupungin omana työnä tehtävästä investointimenosta aiheutuvat kulut kirjataan tuloslaskelmaan ja menot aktivoidaan taseeseen valmistus omaan käyttöön tilin kautta.

#### Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut

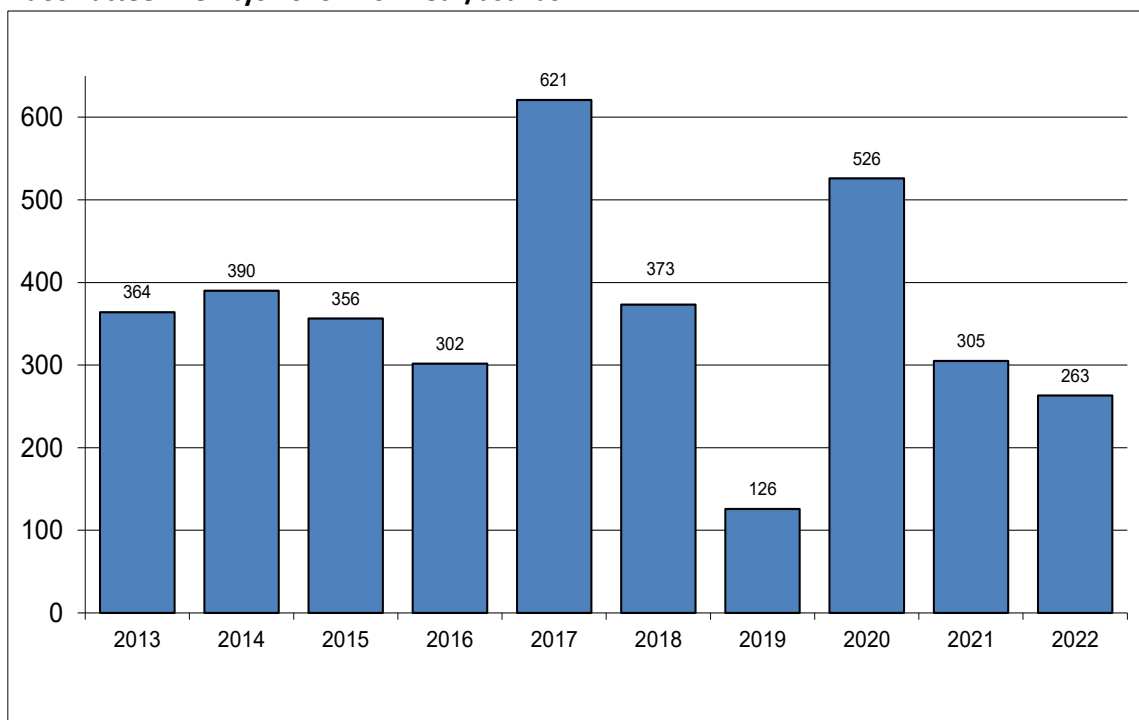
	2022	2021
	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	27 371	29 708
Valmistus omaan käyttöön	5 175	3 967
Toimintakulut	-228 517	-215 160
<b>Toimintakate</b>	<b>-195 970</b>	<b>-181 485</b>
Verotulot	152 580	142 075
Valtionosuudet	52 683	48 637
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	461	465
Muut rahoitustuotot	2 003	2 638
Korkokulut	-1 636	-1 759
Muut rahoituskulut	-1 279	-343
<b>Vuosikate</b>	<b>8 842</b>	<b>10 227</b>
Poistot ja arvonalentumiset	-11 763	-10 874
<b>Tilikauden tulos</b>	<b>-2 921</b>	<b>-647</b>
Tilinpäätössiirrot	2 126	3 454
<b>Tilikauden ylijäämä (alijäämä)</b>	<b>-795</b>	<b>2 806</b>

#### Tuloslaskelman tunnusluvut

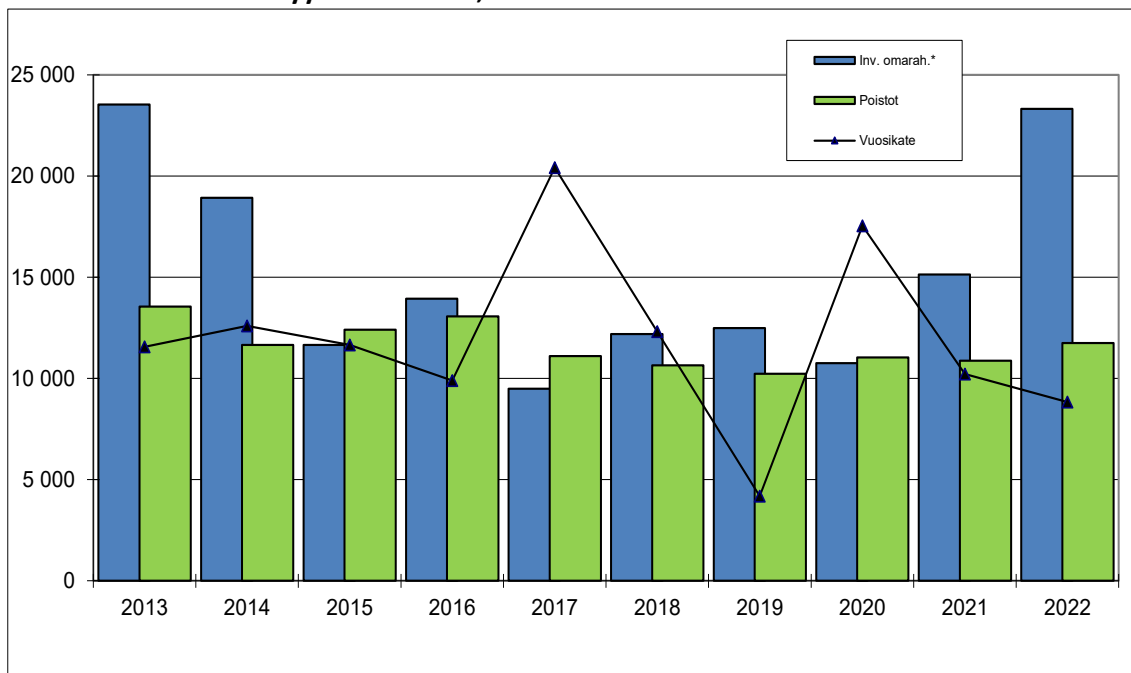
	2022	2021
<b>Toimintatuotot /Toimintakulut, %</b>	<b>12,3</b>	<b>14,1</b>
100 x Toimintatuotot / (Toimintakulut - Valmistus omaan käyttöön)		
<b>Vuosikate/Poistot, %</b>	<b>75</b>	<b>94</b>
100 x Vuosikate / Poistot + Arvonalentumiset		
<b>Vuosikate euroa/asukas</b>	<b>263</b>	<b>305</b>
<b>Asukasmäärä</b>	<b>33 608</b>	<b>33 533</b>



### Vuosikatteen kehitys 2013 - 2022 eur/asukas



### Tulorahoituksen riittävyys 2013 - 2022, m€



	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Inv. omarah.*	23 543	18 932	11 653	13 946	9 493	12 199	12 493	10 759	15 138	23 322
Poistot	13 556	11 656	12 407	13 068	11 111	10 656	10 231	11 036	10 874	11 754
Vuosikate	11 558	12 597	11 659	9 902	20 420	12 310	4 183	17 545	10 227	8 842

\* vuoden 2013 luku ilman Pirko-kiinteistöt Oy:n osakkeita

\* vuoden 2016 luku ilman vesiliikelaitoksen liiketoimintakauppaan liittyviä eriä

**Toimintatuotot** olivat 27,4 miljoonaa euroa ja vähenivät 2,3 miljoonaa euroa edellisvuoteen verrattuna eli 7,9 prosenttia. Päivittäiseen toimintaan liittyvät myynti- ja maksutuotot lisääntyivät. Syynä tähän oli, että vuonna 2022 oli vähemmän koronapandemian takia tehtyjä toiminnan sulkuja ja rajoituksia, kun vuonna 2021. Valtiolta saatiin koronatukia edellisen vuoden noin 5,5 miljoonan euron sijaan 2,1 miljoonaa. Tämä selittää avustustuottojen laskun. Muita toiminnan tuottoja vähensi edellistä vuotta pienempänä toteutunut tonttikauppa. Muutaman ison yritystontin kaupat siirtyivät alkuvuoteen 2023.

**Toimintakulut** kasvoivat vuoteen 2021 verrattuna 13,4 miljoonaa euroa eli kasvu oli 6,2 prosenttia. Osa kasvusta selittyy valmistus omaan käyttöön erän kasvamisella. Jos tämä erä eliminoidaan pois, muodostuu vertailukelpoiseksi toimintakulukasvuksi 5,8 prosenttia. Prosentuaalisesti toimintakulukasvu oli isointa hyvinvointilautakunnassa 11,0 prosenttia ja sitten teknisessä lautakunnassa 10,5 prosenttia, perusturvalautakunnassa 5,9 prosenttia ja kasvatus- ja opetuslautakunnassa 5,4 prosenttia. Kaupunginhallituksen alaiset menot pienenivät 3,0 prosenttia ja ympäristölautakunnan 4,9 prosenttia.

Henkilöstökulut kasvoivat 4,9 prosenttia. Henkilöstökuluja kasvattivat uudet vakanssit, yleiskorotukset sekä kasvaneet sijaismenot sekä erilliskorvaukset.

Palveluiden ostot lisääntyivät 7,2 miljoonalla eurolla eli 7,4 prosentilla. Palveluiden ostoja kasvatti sinänsä omaan käyttöön valmistamisen lisääntyminen 1,2 miljoonalla eurolla. Eniten kasvoivat väestön ikääntymistä peilaten asumispalvelumenot 2,8 miljoonaa euroa. Myös sosiaalityön ja kotihoidon palveluostot kasvoivat voimakkaasti. Sen sijaan yleensä vaikeasti hallinnoitavat erikoissairaanhoidon menot eivät kasvaneet. Rakennusten kunnossapidon palveluihin käytettiin aiempaa enemmän rahaa.

Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden ostot kasvoivat noin miljoonalla eurolla eli 7,6 prosentilla. Eniten kasvaneet erät ovat energia, hoitotarvikkeet ja elintarvikkeet. Voimakas inflaatio näkyi hintojen nousuna.

Avustusmenot pysyivät edellisvuoden tasolla. Avustusmenoihin kirjattiin normaalista poikkeavana eränä osuus Pirkanmaan sairaanhoitopiiriin alijäämän kattamisesta noin 0,5 miljoonan euroa. Muita toimintakuluja kasvatti selkeimmin toimitilojen vuokrien kasvu.

Toimintatuottojen eli maksurahoituksen prosenttiosuus toimintakuluista oli 12,3. Edellisvuonna prosenttiosuus oli 14,1.

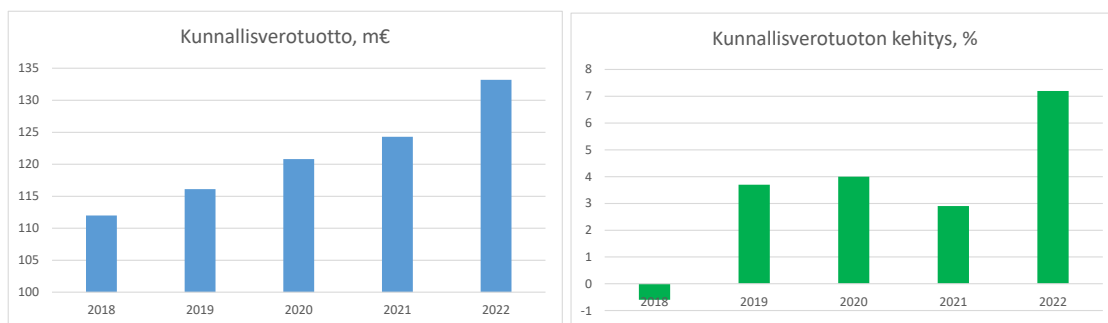
**Toimintakate** on toimintatuottojen ja toimintakulujen erotus, joka osoittaa paljonko toimintamenoista jää katettavaksi verorahoituksella ja valtionosuuksilla. Toimintakate on kunnassa aina miinusmerkkinen.

Ylöjärven kaupungin toimintakate vuodelta 2022 oli -196,0 miljoonaa euroa. Kasvu oli voimakasta, sillä kasvuprosentiksi muodostui 8,3 prosenttia. Toimintakatteeseen sisältyy valmistus omaan käyttöön erä, joka näkyy omana eränä tuloslaskelman toiminnantuotoissa ja jota vastaava määrä on mukana myös menoissa, lähinnä palveluiden ostoissa.

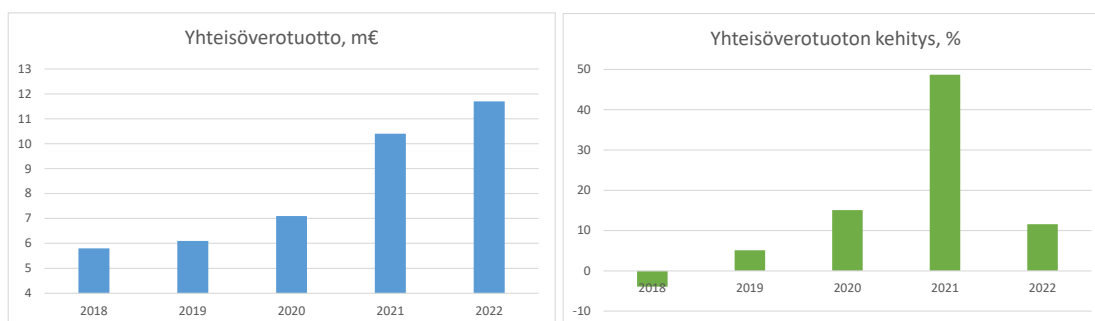
Ylöjärven kaupungin talousarvio on tehty nettobudjetoinnin periaatteella ja valtuuston nähden sitovia eriä olivat toimielinten nettomenot. Toimintakate on näin ollen paras välitulostaloustalouden osalta. Toimintakate toteutumisprosentti oli muutettuun talousarvioon nähden 101,1 prosenttia, eli toimintakate toteutui muutostalousarvioon nähden negatiivisempaan.

Kaupungin **kokonaisverotulot** vuonna 2022 olivat noin 152,6 miljoonaa euroa. Vuodesta 2021 verotulot lisääntyivät 10,5 miljoonaa euroa eli peräti 7,4 prosenttia. Kunnallisveron tuotto oli 133,2 miljoonaa euroa ja lisäystä edelliseen vuoteen oli 8,9 miljoonaa euroa eli 7,2 prosenttia.

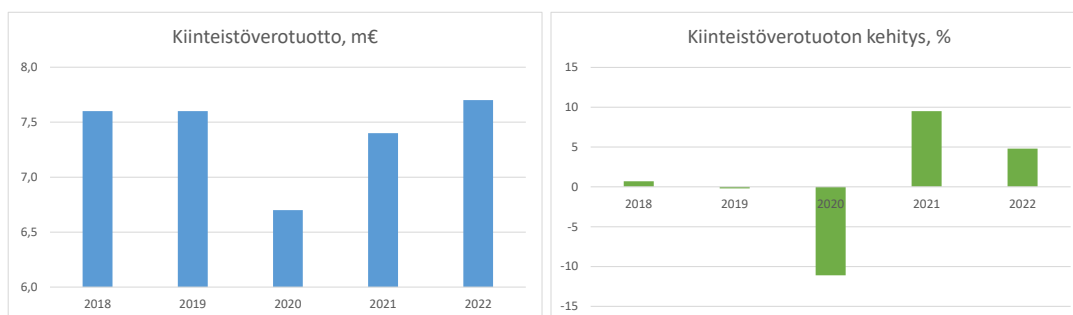
Kasvu oli ennakoitua vahvempaa ja pohjautui hyvään työllisyystilanteeseen ja ansiotulojen kasvuun.



Yhteisöveron kehittyminen jatkui vahvana. Yhteisöveroa kertyi 11,7 miljoonaa euroa eli 1,2 miljoonaa euroa enemmän kuin vuotta aiemmin. Kertymien kasvun jatkumista edesauttoi vuoden 2021 kuntaryhmän korotetuista jako-osuuksista vuodelle 2022 kohdentuvat erät koronatukeen ja varhaiskasvatustulosten alenemisen kompensointiin liittyen.



Kiinteistöveroja kertyi 0,4 miljoonaa euroa edellisvuotta enemmän eli 7,7 miljoonaa euroa. Kiinteistöveron osalta viime vuosi oli odotettua parempi. Hyvä kehitys johtui pääosin rakennuskustannusindeksin noususta. Tämä johti siihen, että rakennusten jälleenhankinta-arvojen korotus nostivat rakennusten verotusarvoja.



**Valtionosuuksia** kertyi 52,7 miljoonaa euroa eli 4,0 miljoonaa euroa enemmän kuin vuotta aikaisemmin. Valtionosuuksia kasvatti muun muassa tehtävien laajennusten rahoitus, indeksitarkastus ja verotulojen kompensointi.

**Rahoitustuotot- ja kulut** nettona kääntyivät vuoden 2021 nettotulojen sijasta nettomenoiksi. Syynä tähän on sijoitusomaisuuden liittyvät erät. Ensinnäkin arvopapereiden myyntivoittoa toteutui noin 700 000 euroa edellisvuotta vähemmän ja toisaalta sijoitusomaisuuteen jouduttiin tekemään noin 750 000 euron edestä alaskirjauksia heikentyneen markkinatilanteen seurauksena.

**Vuosikate** osoittaa tulo- ja kulueroa, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulo- ja kuluerojen riittävyyttä. Perusolehdus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien poistojen suuruinen, kaupungin tulo- ja kuluero on positiivinen.

on riittävä edellyttäen, että poistot vastaavat kaupungin keskimääräistä vuotuista investointitasoa. Vuosikatteen riittävyttä tulee tarkastella yksittäisen kunnan lähtökohdista. Siihen vaikuttavat kunnan investointitarve, poistotaso ja korjausinvestointien määrä. Kasvukunnan vuosikate tulee olla merkittävästi korkeammalla tasolla kuin kunnan, jossa investointitarpeita ei ole.

Vuoden 2022 vuosikatteeksi muodostui 8,8 miljoonaa euroa. Vuosikate/poistot-tunnusluvaksi muodostui 75 prosenttia. Kasvavalla kunnan tunnusluvun tulisi talouden tasapainotilassa olla pidemmällä aikavälillä tarkasteltuna lähtökohtaisesti noin 140 prosenttia. Sekä vuosikate, että vuosikate/poistot-tunnusluku ovat heikkoja, eivätkä täytä talouden tasapainotilan tavoitetta.

**Tilikauden tulokseksi** muodostui -2,9 miljoonaa euroa. Tilikauteen lähdettiin vielä enemmän negatiivisella -4,8 miljoonan euron talousarviolla. Eli tulos oli kuitenkin lähtökohtiin nähden selvästi parempi.

Tilinpäätössiirroissa esitettävän poistoeron muutoksen ja varausten muutoksen jälkeen **tilikauden alijäämäksi** muodostuu -0,8 miljoonaa euroa. Vuonna 2022 purettiin maanhankintoihin tehtyä varausta miljoona euroa. Tämä purku oli kokonaisuudessaan tulosaikuttainen.

### 3.2 Toiminnan rahoitus

Toiminnan rahoitusta tilikauden aikana tarkastellaan **rahoituslaskelman ja siitä laskettavien tunnuslukujen** avulla. Rahoituslaskelmassa esitetään erikseen tulorahoituksen ja investointien nettomäärä ja rahoitustoiminnan eli anto- ja ottolainauksen, oman pääoman ja maksuvalmiuden muutosten nettomäärä. Näiden kahden nettomäärän erotus tai summa osoittaa kaupungin kassavarojen muutoksen tilikaudella.

## Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

	2022	2021
	1 000 €	1 000 €
<b>Toiminnan rahavirta</b>		
Vuosikate	8 842	10 227
Tulorahoituksen korjauserät	-3 215	-5 266
<b>Investointien rahavirta</b>		
Investointimenot	-23 463	-15 192
Rahoitusosuudet investointimenoihin	141	54
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	1 611	3 159
<b>Toiminnan ja investointien rahavirta</b>	<b>-16 084</b>	<b>-7 018</b>
<b>Rahoituksen rahavirta</b>		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-30	-30
Antolainasaamisten vähennykset	580	575
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	23 000	18 500
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-13 740	-13 090
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-3 000	-3 000
Muut maksuvalmiuden muutokset	334	-221
<b>Rahoituksen rahavirta</b>	<b>7 144</b>	<b>2 734</b>
<b>Rahavarojen muutos</b>	<b>-8 940</b>	<b>-4 284</b>
<b>Rahavarat 31.12.</b>	11 218	20 158
<b>Rahavarat 1.1.</b>	20 158	24 442

## Rahoituslaskelman tunnusluvut

	2022	2021
<b>Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä</b>		
<b>5 vuodelta, 1 000 €</b>	<b>-24 079</b>	<b>3 590</b>
<b>Investointien tulorahoitus, %</b>	<b>37,9</b>	<b>67,6</b>
100 x vuosikate / investointien omahankintameno		
<b>Laskennallinen lainanhoitokate</b>	<b>0,8</b>	<b>1,0</b>
(vuosikate + korkokulut) / (korkokulut + laskennalliset lainanlyh.)		
<b>Lainanhoitokate</b>	<b>0,7</b>	<b>0,8</b>
(vuosikate + korkokulut) / (korkokulut + lainalyhennykset)		
<b>Kassan riittävyys, pv</b>	<b>16</b>	<b>30</b>
365 pv x rahavarat 31.12. / kassasta maksut tilikaudella		
<b>Asukasmäärä</b>	<b>33 608</b>	<b>33 533</b>

## Investoinnit

Kaupungin rahoituslaskelman mukaiset investointimenot olivat 23,5 miljoonaa euroa. Rahoitusosuuksia investointimenoihin saatiin 141 000 euroa. Talonrakennuksen investointien nettomääräraha oli 8 635 830 euroa, josta käytettiin 8 669 721 euroa. Määräraha ylittyi siten 33 891 euroa. Ylitykseen vaikutti Ylöjärven yhtenäiskoulun sisäilmakorjauskustannusten kasvu arvioidusta. Hankkeiden toteutus on kokonaisuutena ollut Mapsto:n ja teknisen lautakunnan päätösten mukaista.

Liikenneväyläinvestointien määräraha oli 8 437 000 euroa. Määräraha ylittyi 596 114 euroa toteutuksen ollessa 9 033 114 euroa. Yleinen kustannustason nousu on aiheuttanut taloudellisia haasteita lähes kaikissa investointikohteissa. Merkittävimpiä poikkeamia vuoden 2022 Mapsto -ohjelmaan tapahtui seuraavissa hankkeissa.

Siivikkalan alueen teiden peruskorjauksen suunnitelma valmistui vasta Mapsto -käsittelyn jälkeen. Vesihuoltorakenteiden teon yhteydessä lisääntynyt louhinnan määrä on hidastanut työtä ja nostanut kustannuksia. Heinikon teollisuusalueen pohjoisosa on monivuotinen hanke, jossa kustannustaso ylittyi budjetoidusta vuonna 2022. Hanke jatkuu vuonna 2023. Kolmenkulman teollisuusalueen itäpuolen jatkoalueen eli Rengastien alueen hanke on ollut kaksivuotinen. Suurin osa ylityksestä johtuu hankkeen painopisteen siirtymisestä vuodelta 2021 vuodelle 2022. Lisäksi louhinnat toteutuivat arvioitua suurempina. Maantien 2773 kevyen liikenteen väylän toteuttaminen on kaksivuotinen hanke vuosille 2022-2023. Hanke on edistynyt etupainotteisesti ja yleinen kustannustason nousu on kohottanut kustannuksia.

Yleisten alueiden investointien nettomääräraha oli 1 034 412 euroa. Määrärahasta käytettiin 1 066 026 euroa, joten yleisten alueiden nettomääräraha ylittyi 31 614 eurolla. Siltatien koulun kenttien osalta vuodelle 2022 varatut määrarahat ylittyivät lähes 154 000 euroa, sillä kenttien rakentamiseen liittyvät murskauskulut kohdistuivat kokonaisuudessaan jo vuodelle 2022. Karhen koulun kentän peruskorjauksen suunnitteluun varattua määrärahaa ei puolestaan käytetty vuoden aikana. Muiden hankkeiden osalta talousarvio toteutui joko budjetoidusti tai alle talousarvion ja toteutus oli Mapsto -asiakirjan mukaista.

Kone- ja kalustoinvestointeihin oli budjetoitu 538 000 euroa. Kaikki hankinnat eivät toteutuneet esimerkiksi toimitusvaikeuksien vuoksi ja toteumaksi muodostui 213 382 euroa.

Tilikaudella toteutettiin huomattava neljän miljoonan euron maakauppa Kolmenkulman alueelta. Tavoitteena on muodostaa monipuolinen yritysalue, joka tukee Kolmenkulman alueelle muodostunutta ja suunniteltua yritysalue kokonaisuutta. Tämän johdosta alkuperäisen talousarvion mukainen kokonaisinvestointitaso ylitettiin 3,4 miljoonalla eurolla. Maakauppa rahoitettiin osin sijoitusvarallisuutta purkamalla. Myös maanhankintaan tehtyjä varauksia purettiin.

Rahoituslaskelman välitulos **Toiminnan ja investointien rahavirta** on jo itsessään tunnusluku, jonka positiivinen määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen. Sen negatiivinen määrä ilmaisee, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä tai ottamalla lisää lainaa.

Tunnusluvulla **Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta** voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pidemmällä aikavälillä. Tunnusluku kääntyi selvästi miinukselle viime vuosien pienentyneiden vuosikatteiden sekä kasvaneen investointitason seurauksena.

Tunnusluku **Investointien tulorahoitusprosentti** kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta (investoinnit -rahoitusosuudet investointeihin) on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluvuksi muodostui 37,9 prosenttia ja se laski huomattavasti edellisvuodesta.

## Lainanhoito

**Laskennallinen lainanhoitokate ja lainanhoitokate** kertoo kaupungin tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Laskennallinen lainanhoitokatteessa laskennalliset lainanlyhennykset saadaan jakamalla taseen lainat kahdeksalla. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluku on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kaupungin omaisuutta tai vähentämään rahavaroja. Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluku on yli 2, tyydyttävä, kun tunnusluku on 1-2 ja heikko, kun tunnusluvun arvo jää alle yhden. Luotettavan kuvan kunnan lainanhoitokyvystä saa tarkastelemalla tunnuslukua useamman vuoden jaksolla.

Tunnusluku oli 0,8 vuonna 2022, joka tarkoittaa edellä mainitulla asteikolla heikkoa lainanhoitokykyä.

## Maksuvalmius

Maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyydellä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan rahavaroilla. Rahavaroihin lasketaan rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset. Kassan riittävyys oli 16 päivää. Maksuvalmiutta voidaan pitää tyydyttävänä.

## 4. Rahoitusasema ja sen muutokset

Kaupungin rahoituksen rakennetta kuvataan taseen ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla.

### Tase ja sen tunnusluvut

VASTAAVAA	2022	2021	VASTATTAVAA	2022	2021
	1000 €	1000 €		1000 €	1000 €
<b>A PYSYVÄT VASTAAVAT</b>	<b>239 186</b>	<b>228 290</b>	<b>A OMA PÄÄOMA</b>	<b>116 397</b>	<b>117 193</b>
<b>I Aineettomat hyödykkeet</b>	<b>1 045</b>	<b>1 226</b>	<b>I Peruspääoma</b>	65 787	65 787
1. Aineettomat oikeudet	0	0	<b>II Edellisten tilikausien ylijäämä</b>	51 405	48 599
2. Muut pitkävaikutteiset menot	1 045	1 222	<b>III Tilikauden ylijäämä (alijäämä)</b>	-795	2 806
3. Ennakkomaksut	0	4			
<b>II Aineelliset hyödykkeet</b>	<b>173 967</b>	<b>162 341</b>	<b>B POISTOERO JA VAPAA- EHTOISET VARAUKSET</b>	<b>18 261</b>	<b>20 386</b>
1. Maa- ja vesialueet	51 642	47 424	1. Poistoero	10 441	11 567
2. Rakennukset	76 235	82 178	2. Vapaaehtoiset varaukset	7 819	8 819
3. Kiinteät rakennukset ja laitteet	26 390	24 330	<b>C PAKOLLISET VARAUKSET</b>	<b>2 476</b>	<b>4 193</b>
4. Koneet ja kalusto	1 654	2 124	1. Muut pakolliset varaukset	2 476	4 193
5. Muut aineelliset hyödykkeet	68	68	<b>D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT</b>	<b>888</b>	<b>1 407</b>
6. Ennakkomaksut ja kesken- eräiset hankinnat	17 978	6 216	1. Valtion toimeksiannot	27	40
<b>III Sijoitukset</b>	<b>64 174</b>	<b>64 722</b>	2. Lahjoitusrahastojen pääomat	250	250
1. Osakkeet ja osuudet	35 846	35 845	3. Muut toimeksiantojen pääomat	611	1 117
2. Muut lainasaamiset	27 843	28 423	<b>E VIERAS PÄÄOMA</b>	<b>128 147</b>	<b>121 019</b>
3. Muut saamiset	484	455	<b>I Pitkäaikainen</b>	<b>81 786</b>	<b>73 484</b>
<b>B TOIMEKSIANTOJEN VARAT</b>	<b>325</b>	<b>326</b>	1. Lainat rah. ja vak.laitoksilta	76 790	67 830
1. Lahjoitusrahastojen varat	250	250	2. Saadut ennakot	4 995	5 653
2. Muut toimeksiantojen varat	75	76	3. Liittymismaksut ja muut velat	1	1
<b>C VAIHTUVAT VASTAAVAT</b>	<b>26 658</b>	<b>35 583</b>	<b>II Lyhytaikainen</b>	<b>46 361</b>	<b>47 535</b>
<b>I Vaihto-omaisuus</b>	<b>132</b>	<b>158</b>	1. Joukkovelkakirjalainat	0	3 000
1. Aineet ja tarvikkeet	132	158	2. Lainat rah.- ja vak.laitoksilta	14 040	13 740
<b>II Saamiset</b>	<b>15 308</b>	<b>15 267</b>	3. Saadut ennakot	2 216	1 658
Pitkäaikaiset saamiset	<b>5 934</b>	<b>6 282</b>	4. Ostovelat	12 378	10 106
1. Lainasaamiset	551	619	5. Liittymismaksut ja muut velat	1 985	3 213
2. Siirto saamiset	5 384	5 662	6. Siirtovelat	15 742	15 819
Lyhytaikaiset saamiset	<b>9 374</b>	<b>8 985</b>	<b>VASTATTAVAA YHTEENSÄ</b>	<b>266 169</b>	<b>264 199</b>
1. Myyntisaamiset	3 916	2 596			
2. Lainasaamiset	69	69			
3. Muut saamiset	2 703	1 549			
4. Siirto saamiset	2 686	4 772			
<b>III Rahoitusarvopaperit</b>	<b>10 617</b>	<b>13 546</b>	<b>Taseen tunnusluvut</b>	<b>2022</b>	<b>2021</b>
1. Sijoitukset rahamarkk.instr.	10 594	13 519	<b>Omavaraisuusaste, %</b>	<b>52,0</b>	<b>53,6</b>
2. Muut arvopaperit	23	27	100*(Oma pääoma+Poistoero ja vap. ehtoiset varaukset)/ (Koko pääoma- Saadut ennakot)		
<b>IV Rahat ja pankkisaamiset</b>	<b>601</b>	<b>6 612</b>	<b>Suhteellinen velkaantuneisuus, %</b>	<b>52,0</b>	<b>51,6</b>
			100*(Vieras pääoma- Saadut ennakot)/Käyttötulot		
<b>VASTAAVAA YHTEENSÄ</b>	<b>266 169</b>	<b>264 199</b>	<b>Kertynyt yli-/alijäämä, milj. €</b>	<b>50,6</b>	<b>51,4</b>
			<b>Kertynyt yli-/alijäämä, € /asukas</b>	<b>1 506</b>	<b>1 533</b>
			<b>Lainakanta 31.12., milj. €</b>	<b>90,8</b>	<b>84,6</b>
			<b>Lainakanta 31.12., € /asukas</b>	<b>2 703</b>	<b>2 522</b>
			<b>Lainat ja vuokravastuut 31.12., milj. €</b>	<b>117,0</b>	<b>109,0</b>
			<b>Lainat ja vuokravastuut 31.12., € /as.</b>	<b>3 482</b>	<b>3 249</b>
			<b>Lainasaamiset, milj. €</b>	<b>27,8</b>	<b>28,4</b>
			<b>Asukasmäärä</b>	<b>33 608</b>	<b>33 533</b>

\*) Oikaistu aikaisempiin tilikausiin liittyviä korjauksia 520 589,76 eu



Taseessa kaupungin varat eli vastaava esitetään siten, että vaikeimmin rahaksi muutettavista käyttöomaisuuseristä edetään likvideinä varoina oleviin eriin. Taseen pääomaerät eli vastattava esitetään edeten sidotuimmista oman pääoman eristä ensin maksettaviin lyhytaikaisen vieraan pääoman eriin.

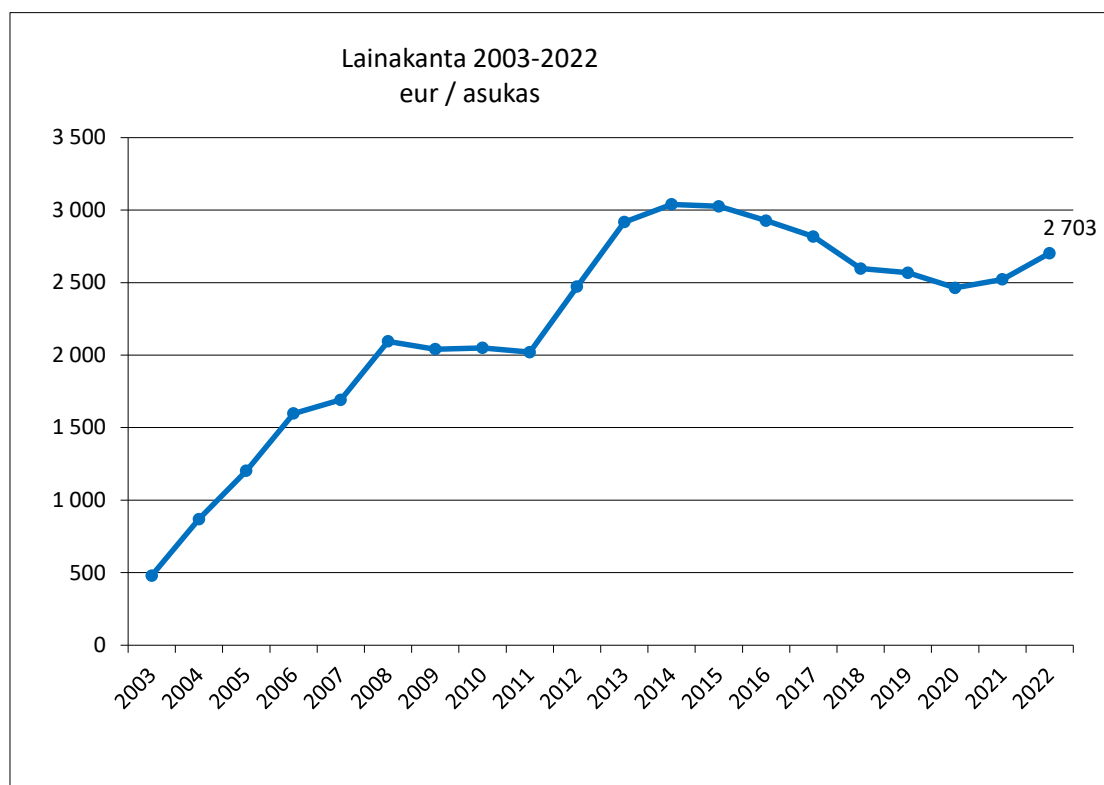
Taseen tunnusluku **omavaraisuusaste** mittaa kaupungin vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksistaan pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää kuntatalouden keskimääristä 70 prosentin omavaraisuutta. Viidenkymmenen prosentin tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta. Omavaraisuusaste prosentti vuonna 2022 oli 52,0 prosenttia ja se laski vuodesta 2021. Tunnuslukua voidaan pitää heikohkona.

**Suhteellinen velkaantuneisuusprosentti**, kertoo, kuinka paljon kaupungin käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Käyttötuloihin luetaan toimintatuotot, käyttötalouden valtionosuudet ja verotulot. Mitä pienempi tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulo-rahoituksella. Vuonna 2022 suhteellinen velkaantuneisuus oli 52,0 prosenttia. Myös tämä tunnusluku heikkeni.

**Taseeseen kertynyt ylijäämä** osoittaa, paljonko kunnalla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, taikka paljonko on kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina. Kertynyttä ylijäämää oli vuoden 2022 lopussa 50,6 miljoonaa euroa eli asukasta kohden laskien 1 506 euroa.

Kaupungin **lainakannalla** tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Lainakantaan lasketaan tällöin koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakoilla sekä osto-, siirto- ja muilla veloilla. Lainakanta 31.12.2022 edellä kerrotulla tavalla laskettuna oli 90,8 miljoonaa euroa ja se lisääntyi edellisvuodesta 6,2 miljoonaa euroa. Asukasta kohti laskettu lainamäärä nousi 181 euroa 2 703 euroon.

**Lainat ja vastuut** tunnusluku sisältää lainakannan lisäksi vuokravastuut. Vuokravastuiden määrä on huomioitu liitetiedoissa ilmoitetun mukaisena.



## 5. Kokonaistulot ja -menot

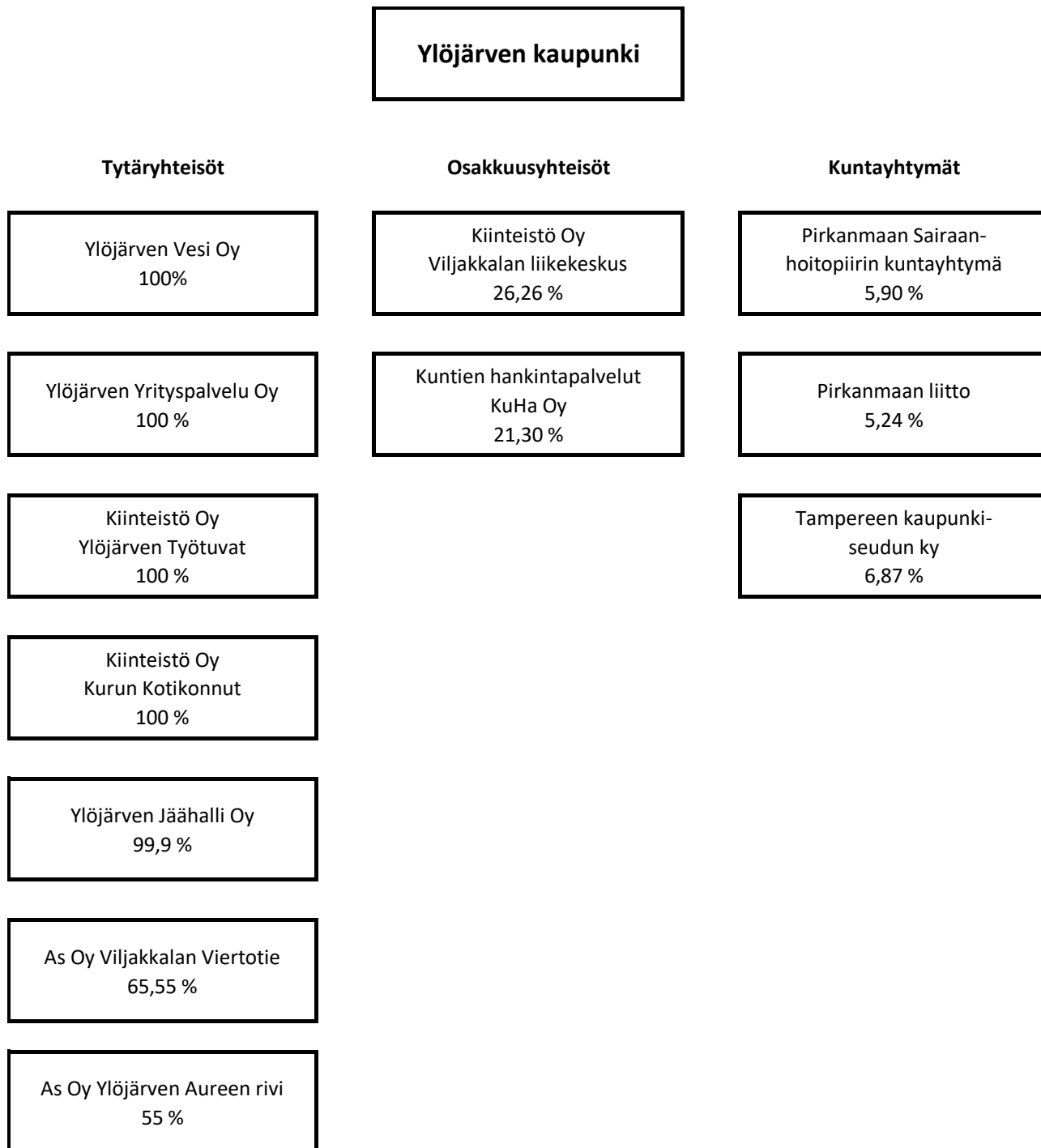
Seuraava laskelma, joka käsittää kaupungin kokonaistulot ja –menot, on laadittu tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta. Laskelma sisältää ulkoiset tulot, menot ja rahoitustapahtumat.

<b>Tulot</b>	Milj. €	%	<b>Menot</b>	Milj. €	%
<b>Toiminta</b>			<b>Toiminta</b>		
Toimintatuotot	27,4	10,6	Toimintakulut	228,5	85,2
Verotulot	152,6	58,9	- Valmistus omaan käyttöön	-5,2	-1,9
Valtionosuudet	52,7	20,3	Korkokulut	1,6	0,6
Korkotuotot	0,5	0,2	Muut rahoituskulut	1,3	0,5
Muut rahoitustuotot	2,0	0,8	Satunnaiset kulut	0,0	0,0
Satunnaiset tuotot	0,0	0,0	Tulorahoituksen korjauserät		
Tulorahoituksen korjauserät			+/- Pakollisten varausten muutos	1,7	0,6
- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden			- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden		
luovutusvoitot	-1,5	-0,6	luovutustappio	0,0	0,0
<b>Investoinnit</b>			<b>Investoinnit</b>		
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,1	0,1	Investointimenot	23,5	8,7
Pysyvien vast. hyöd. luovutustulot	1,6	0,6	<b>Rahoitustoiminta</b>		
<b>Rahoitustoiminta</b>			Antolainasaamisten lisäykset	0,0	0,0
Antolainasaamisten vähennykset	0,6	0,2	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	13,7	5,1
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	23,0	8,9	Lyhytaikaisten lainojen vähennys	3,0	1,1
<b>Kokonaistulot yhteensä</b>	<b>258,9</b>	<b>100,0</b>	<b>Kokonaismenot yhteensä</b>	<b>268,2</b>	<b>100,0</b>

## 6. Kuntakonsernin toiminta ja talous

### 6.1. Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen kuuluvista yhteisöistä

#### Konsernirakenteen kuvaus



## 6.2. Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

### Tytäryhteisöt

**Ylöjärven Vesi Oy** aloitti toimintansa 31.12.2016. Ylöjärven kaupunki myi Ylöjärven Vesi Liikelaitoksen liiketoimintakaupalla perustetulle yhtiölle. Yhtiö on sataprosenttisesti kaupungin omistama. Yhtiön tilikausi muodostui 491 855 euroa voitolliseksi. Liikevaihto ja muut toiminnan tuotot alittavat budjetoidun noin 110 000 eurolla asiakkaiden yleiseen tilanteeseen liittyvien vedenkäytön säästötoimien seurauksena. Yhtiön osakepääoma on 1 002 500 euroa ja oma pääoma 12 735 865 euroa. Yhtiön lainamäärä oli vuoden lopussa 32 897 022 euroa. Tästä pääomalainaa oli yhdeksän miljoonaa euroa. Myös vieraasta pääomasta valtaosa on liiketoimintakaupassa syntynyttä velkaa kaupungille. Yhtiö on osakkaana Tampereen Seudun keskuspuhdistamo Oy:ssä 8,5 prosentin omistusosuudella.

**Ylöjärven Yrityspalvelu Oy** on Ylöjärven kaupungin sataprosenttisesti omistama yhtiö. Yhtiön osakepääoma on 50 456 euroa. Ylöjärven kaupunki osti yhtiöltä elinkeinoelämän kehittämiseen liittyviä palveluja tilikaudella 390 000 eurolla. Yhtiön tilikauden tappio oli 4 000 euroa. Yhtiön oma pääoma oli vuoden 2022 lopussa 285 096 euroa. Yhtiöllä ei ole lainaa.

Ylöjärven kaupunki omistaa **Ylöjärven Jäähalli Oy**:stä 99,9 prosenttia. Yhtiön osakepääoma oli vuoden 2022 lopussa 949 084 euroa ja oma pääoma 243 628 euroa. Yhtiön tilikausi painui koronarajoitusten myötä tippuneen liikevaihdon vuoksi 123 662 euroa tappiolliseksi. Yhtiön lainamäärä oli vuoden lopussa 857 496 euroa.

**Kiinteistö Oy Kurun Kotikonnut** on kaupungin sataprosenttisesti omistama yhtiö. Yhtiö omistaa 85 vuokra-asuntoa Kurussa. Yhtiön tilikauden 2022 tulos ennen tilinpäätössiirtoja oli 34 317 euroa. Voitosta tehtiin varauksia vastaavalla summalla, joten tilikausi päättyi nollatulokseen. Yhtiön osakepääoma on 79 304 euroa ja oma pääoma 79 692 euroa. Yhtiön lainamäärä oli vuoden lopussa 358 749 euroa.

Ylöjärven kaupunki perusti vuonna 2004 **Kiinteistö Oy Ylöjärven Työtuvat** -nimisen osakeyhtiön omistamaan ja vuokraamaan Työ- ja Toimintakeskuksen käyttöön tulevia tiloja. Kaupunki omistaa sen sataprosenttisesti. Yhtiön osakepääoma on 88 000 euroa ja oma pääoma 196 704 euroa. Yhtiö tilikauden voitto oli 50 198 euroa. Yhtiön lainamäärä oli vuoden lopussa 709 182 euroa.

**Asunto Oy Ylöjärven Aureenrivi** -nimisestä osakeyhtiöstä kaupunki omistaa 55 prosenttia. Yhtiössä on neljä huoneistoa, joista kaupunki omistaa kaksi. Yhtiön osakepääoma on 37 520 euroa. Oma pääoma on 37 722 euroa. Yhtiön tilikauden 2022 tappio ennen tilinpäätössiirtoja oli 6 841 euroa. Varauksia purettiin tappiota vastaavasti, joten tilikausi päättyi nollatulokseen. Yhtiöllä ei ole lainaa.

**Asunto Oy Viljakkalan Viertotie** nimisestä osakeyhtiöstä kaupunki omistaa 65,55 prosenttia. Kaupungin omistamissa tiloissa toimii päiväkotitoiminta. Lisäksi yhtiössä on kolme asuinhuoneistoa, jotka eivät ole kaupungin omistuksessa. Yhtiön osakepääoma on 2 523 euroa ja rakennusrahasto 394 526 euroa. Yhtiön oma pääoma oli yhteensä 395 280 euroa. Yhtiön teki tilikaudelta nollatuloksen. Yhtiöllä ei ole lainaa.

## Osakkuusyhteisöt

Kaupunki omistaa 26,26 prosenttia **Kiinteistö Oy Viljakkalan liikekeskuksesta**. Yhtiön osakepääoma on 2 522 euroa, rakennusrahasto 291 806 euroa ja omapääoma 294 388 euroa. Yhtiön tilikauden voitto oli 340 euroa. Yhtiöllä ei ole lainaa.

**Kuntien hankintapalvelut Kuha Oy** on Tampereen kehyskuntien omistama hankintaosakeyhtiö ja se aloitti toimintansa 1.4.2011. Ylöjärven kaupunki omistaa yhtiöstä 21,3 prosenttia. Yhtiön osakepääoma on 100 000 euroa ja oma pääoma 852 857 357 euroa. Yhtiön tilikauden voitto oli 4 369 euroa. Yhtiöllä ei ole lainaa.

### 6.3. Arvio konsernin tulevasta kehityksestä

Hyvinvointialueuudistuksen johdosta Pirkanmaan Sairaanhoidopiiriin Kuntayhtymä puretaan ja näin ollen se poistuu Ylöjärven kaupungin konsernirakenteesta 1.1.2023.

Ylöjärven Vesi Oy on pääomittanut Tampereen seudun keskuspuhdistamo Oy:tä kolmella miljoonalla eurolla. Osakassopimuksen edellyttämät pääomittamiset on nyt tehty. Lopun pääomakustannuksen osuuden keskuspuhdistamo tulee laskuttamaan asiakasvesihuoltolaitoksilta osana perusmaksua keskuspuhdistamon valmistuttua. Maksut keskuspuhdistamolle tulevat olemaan merkittävässä osassa yhtiön pidemmän ajan talouden suunnittelussa.

Ylöjärven Jäähalli Oy:n taloustilannetta on kahtena viimevuotena heikentänyt oleellisesti koronapandemia. Toiminnan sulut ovat pienentäneet merkittävästi yhtiön liikevaihtoa. Hallin tekniikkaan tehty merkittävä investointi pitäisi jatkossa pienentää oleellisesti hallin vuosittaisia käyttö- ja ylläpitokustannuksia.

### 6.4. Konsernin toiminnan ohjaus ja selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Ylöjärven kaupungin konsernivalvonnan tehtävänä on varmistaa, että konsernin toiminta on tuottavaa ja tuloksellista, että valtuuston asettamat tavoitteet saavutetaan, ja että kaupungin omaisuus ja voimavarat turvataan.

Kaupungin konserniohjeella luodaan puitteet kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen omistajaohjaukselle, toimialamääritykselle, hyvälle hallintotavalle ja raportoinnille. Ohjetta noudatetaan soveltuvin osin myös osakkuusyhteisöjen, liikelaitosten ja kuntayhtymien omistajaohjauksessa. Lisäksi tavoitteena on yhtenäistää konsernin yhtiöiden ja yhteisöjen johtamis- ja hallintokäytäntöjä ja siten varmistaa riittävää avoimuutta ja tiedonkulkua, tulostietojen oikeellisuutta, sisäisen ja ulkoisen valvonnan riittävyyttä ja toimivuutta, riskienhallintaa ja hyvää laskenta- ja kirjanpitoikäytäntöä sekä tilintarkastustapaa.

Ylöjärven kaupungin konserniohjeen mukaan konserniohjaus ja -johtaminen tapahtuu seuraavasti:

Kaupunginhallitus

- valitsee edustajat tytär- ja osakkuusyhteisöjen yhtiökokouksiin tai vastaaviin kokouksiin
- antaa ohjeet yhtiökokouksessa tai vastaavissa elimissä kaupunkia edustaville henkilöille kaupungin kannan ottamisesta käsiteltäviin asioihin, jollei ohjeiden antamista ole johtosäännöllä annettu kaupungin muulle viranomaiselle
- vastaa tytäryhteisöjen valvonnan järjestämisestä
- antaa tilinpäätöksen yhteydessä kaupunginvaltuustolle tiedot tytäryhteisöjen toiminnasta, taloudesta ja riskienhallinnasta

- seuraa kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen toimintaa ja tekee tarvittaessa toimenpide-ehdotukset havaitsemistaan epäkohdista

#### Kaupunginjohtaja ja johtoryhmä

Kaupunginjohtaja vastaa kuntakonsernin operatiivisesta johtamisesta kunnan osalta sekä seuraa johtoryhmän kanssa omistajapolitiikan toteutumista ja ilmoittaa havaitsemistaan epäkohdista kaupunginhallitukselle viipymättä.

Konserniohjaus on tapahtunut yhtiökokousedustajia tapauskohtaisesti ohjeistamalla konsernijohdon toimesta.

Keskeisille konsernin tytäryhtiöille asetettiin toiminnalliset tavoitteet vuoden 2022 talousarviossa. Ne toteutuivat seuraavasti:

#### Ylöjärven Vesi Oy

1. Yhtiö toteuttaa kaupungin kanssa sopimat investointien yhteishankkeet.  
Toteutuminen: *Toteutui. Hankkeet toteutettiin sopimuksen mukaisesti.*
2. Yhtiö tekee suunnitelmallisesti verkoston korjausinvestointeja korjausvelka-analyysiin perustuvan kunnostussuunnitelman mukaisesti.  
Toteutuminen: *Toteutui, korjausinvestoinnit tehtiin kunnostussuunnitelman mukaisesti. Saneerausinvestointien kokonaismäärä oli 1 952 463 euroa.*
3. Tilikauden tulos on positiivinen.  
Toteutuminen: *Toteutui. Tilikauden voitto verojen jälkeen oli 491 855 euroa.*

#### Ylöjärven Yrityspalvelu Oy

1. Tilikauden tulos on positiivinen.  
Toteutuminen: *Ei toteutunut. Tilikausi muodostui hieman negatiiviseksi, tappion ollessa 4 000 euroa. Tuloksen toteumaan vaikutti aiemmin ennakkoon maksetut (korona-aikana 2020) messukulut, jotka tuloutettiin vuoden 2022 tilinpäätökseen.*
2. Mapston tavoitteiden mukaisen tonttimyynnin toteuttaminen  
Toteutuminen: *Toteutui. Kaupunki myi tavoitteiden mukaisesti yritystontteja pääosin Siltatien ja Kolmenkulman yritysalueilta. Lisäksi esimerkiksi Prisman kauppakeskuksen tonttikauppa eteni. Tällä hetkellä myynnissä on kunnallistekniikan piirissä olevia yritystontteja pääosin Kolmenkulman sekä Siltatien yritysalueilta. Vuonna 2022 edenneet tonttikaupat olivat kokoluokaltaan huomattavia.*
3. Tontinluovutusehtojen ja kriteerien päivittäminen yhteistyössä tekniikka- ja ympäristöosaston kanssa huomioiden kaupunkikuvalliset näkökulmat ja työpaikkojen määrän lisääminen.  
Toteutuminen: *Toteutui. Tontinluovutusehtoja päivitettiin yhteistyössä tekniikka- ja ympäristöosaston kanssa ja yritystontin myyntiprosessia selkeytettiin niin, että myyntipäätöksen jälkeen olleesta erillisestä varaussopimuksesta luovuttiin. Tämä selkeyttää yritystonttien myyntiä huomattavasti ja kommunikaatiota kaupungin eri toimijoiden välillä. Nyt myyntipäätöksen jälkeen on mahdollista solmia varsinaiset tonttikaupat yrityksen tai yrittäjän kanssa tontista heti, kun myyntipäätös on saanut lainvoiman, jonka jälkeen yrittäjä tai yritys pääsee hakemaan rakennuslupaa omistamalleen tontille. Myös tontin myynnin toimivaltoja selkeytettiin. Muutoksen jälkeen kaupunginhallitus tekee päätöksen tonttien myynnistä, eikä yli 200 000 euron kauppoja viedä kaupunginvaltuustoon asti päätettäväksi, kuten aiemmin. Tämä osaltaan nopeuttaa käsittelyä isompien yritystonttien myynnissä ja selkeyttää prosessia yrittäjien ja yritysten suuntaan.*

#### Ylöjärven Jäähalli Oy

1. Tilikauden tulos on positiivinen.  
Toteutuminen: *Ei toteutunut. Koronapandemian aiheuttamien toiminnan sulkujen, henkilöstön poissaolojen aiheuttamien lisähenkilöstökulujen sekä laiterikkojen takia tulos jäi 123 662 euroa tappiolliseksi.*
2. Yhtiöllä on ajantasainen keskipitkän aikavälin taloussuunnitelman investoinneista, toiminnan tuotoista ja menoista sekä toiminnan rahoituksesta.  
Toteutuminen: *Toteutui. Oman pääoman pienenemisen jälkeen suunnitelma on päivitettävä kevään 2023 aikana.*
3. Jäähallin investoinneissa korostetaan suunnitelmallisesti energiatehokkuutta ja ympäristöystävällisyyttä.  
Toteutuminen: *Toteutui. energian kulutus laskenut vuodesta 2019 noin 25% ja mahdollisissa uusissa investoinneissa tullaan noudattamaan tavoitteessa mainittuja periaatteita.*

#### Kiinteistö Oy Ylöjärven Työtuvat

1. Tilikauden tulos on positiivinen.  
Toteutuminen: *Toteutui, tulos oli 50 198 euroa.*
2. Yhtiöllä on ajantasainen viiden vuoden suunnitelma peruskorjauksista.  
Toteutuminen: *Toteutui.*
3. Yhtiö laatii keskipitkän aikavälin taloussuunnitelman investoinneista, toiminnan tuotoista ja menoista sekä toiminnan rahoituksesta.  
Toteutuminen: *Toteutui. Taloussuunnitelman pohjan käytetään PTS:aa ja toimintaa pystytään rahoittamaan kokonaisuudessaan tulo- ja rahoitustuloksella.*

#### Kiinteistö Oy Kurun Kotikonnut

1. Tilikauden tulos on positiivinen.  
Toteutuminen: *Toteutui, tulos ennen vapaaehtoisia varauksia oli 34 317 euroa.*
2. Yhtiöllä on ajantasainen viiden vuoden suunnitelma peruskorjauksista.  
Toteutuminen: *Toteutui. Suunnitelma ajantasainen ja suunnitelman pohjalta päätetään vuosittaiset tehtävät korjaukset.*
3. Toiminnallinen käyttöaste säilyy vähintään nykyisellä tasolla  
Toteutuminen: *Toteutui. Nykyinen taso säilyi, vaikka tilanne vaihtelee kalenterivuoden sisälläkin. Tilanne on keskiarvona aiempien vuosien kaltainen. Nykyisin haaste on korkea sähkön hinta, joka laskee vuokra-asunnon etsijän kiinnostusta yhtiön asuntoihin. Yhtiön asunnoista 22 kpl on sähkölämmiteisiä.*

Tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan tilinpäätöksen lisäksi tilikauden aikana osavuosisikatsauksessa.

Tytäryhtiöistä keskeisimmät eli Ylöjärven Vesi Oy, Ylöjärven Yrityspalvelu Oy, Ylöjärven Jäähalli Oy sekä Kiinteistö Oy Kurun Kotikonnut ja Kiinteistö Oy Työtuvat ovat yhtiöiden hallituksissa perehtyneet konserniohjeeseen ja hyväksyneet sen itseään sitovaksi. Yhtiöt ovat laatineet riskienhallintasuunnitelman kaupungin käyttöönotettaman riskienhallintaohjelmiston avulla sekä tehneet sisäisen valvonnan itsearviointin. Riskiarvioissa nousi esiin toimialasta johtuen kiinteistö- ja laiteriskit sekä Euroopan epävakasta turvallisuustilanteesta ja koronatilanteesta johtuen odottamattomat toiminnan häiriötilanteet. Sisäisen valvonnan katsottiin toimivan kohtuullisella tasolla.

Vuoden 2022 aikana ei ole havaittu konsernin toiminnassa olennaisia puutteita tai virheitä.

## 6.5 Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut

	<b>2022</b>	<b>2021</b>
	<i>1000 €</i>	<i>1000 €</i>
Toimintatuotot	99 534	106 275
Toimintakulut	-286 714	-275 631
Osuus osakkuusyht. voitosta (tappiosta)	199	131
<b>Toimintakate</b>	<b>-186 980</b>	<b>-169 226</b>
Verotulot	152 561	142 057
Valtionosuudet	52 683	48 637
Rahoitustuotot ja kulut		
Korkotuotot	60	27
Muut rahoitustuotot	1 985	2 646
Korkokulut	-1 903	-2 121
Muut rahoituskulut	-1 544	-478
<b>Vuosikate</b>	<b>16 862</b>	<b>21 541</b>
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-17 270	-16 157
Arvonalentumiset	-8	0
<b>Tilikauden tulos</b>	<b>-416</b>	<b>5 384</b>
Tilinpäätössiirrot	1	1
Tilikauden verot	-326	-741
Laskennalliset verot	-20	-19
Vähemmistöosuudet	-363	-900
<b>Tilikauden ylijäämä (alijäämä)</b>	<b>-1 124</b>	<b>3 726</b>
<b>Konsernituloslaskelman tunnusluvut</b>		
	<b>2022</b>	<b>2021</b>
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	34,7	38,6
Vuosikate/Poistot, %	97,6	133,3
Vuosikate, € /asukas	502	642
Asukasmäärä	33 608	33 533



## 6.6 Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

	2022	2021
	1000 €	1000 €
<b>Toiminnan rahavirta</b>		
Vuosikate	16 862	21 541
Tilikauden verot	-326	-741
Tulorahoituksen korjaukset	-3 850	-5 218
<b>Investointien rahavirta</b>		
Investointimenot	-32 090	-23 698
Rahoitusosuudet investointimenoihin	141	54
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	2 441	3 193
<b>Toiminnan ja investointien rahavirta</b>	<b>-16 822</b>	<b>-4 868</b>
<b>Rahoituksen rahavirta</b>		
Antolainan muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-32	-37
Antolainasaamisten vähennykset	16	16
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	26 243	21 491
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-16 508	-15 632
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-3 301	-3 115
Oman pääoman muutokset	-260	-579
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-529	-38
Vaihto-omaisuuden muutos	210	-16
Saamisten muutokset	-529	-1 249
Korottomien velkojen muutokset	-48	2 537
<b>Rahoituksen rahavirta</b>	<b>5 262</b>	<b>3 378</b>
<b>Rahavarojen muutos</b>	<b>-11 560</b>	<b>-1 490</b>
Rahavarat 31.12.	18 198	29 758
Rahavarat 1.1.	29 758	31 248
	<b>-11 560</b>	<b>-1 490</b>
<b>Konsernin rahoituslaskelman tunnusluvut</b>		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä		
5 vuodelta, 1 000 €	-34 274	-9 416
Investointien tulorahoitus, %	52,8	91,1
Lainanhoitokate	1,0	1,3
Laskennallinen lainanhoitokate	1,1	1,4
Kassan riittävyys	20	34
Asukasluku	33 608	33 533

## 6.7 Konsernitase ja sen tunnusluvut

VASTAAVAA	2022	2021	VASTATTAVAA	2022	2021
	1000 €	1000 €		1000 €	1000 €
<b>PYSYVÄT VASTAAVAT</b>	<b>270 945</b>	<b>257 993</b>	<b>OMA PÄÄOMA</b>	<b>127 131</b>	<b>128 256</b>
<b>Aineettomat hyödykkeet</b>	<b>3 015</b>	<b>4 246</b>	Peruspääoma	65 787	65 787
Aineettomat oikeudet	600	240	Säätiöiden ja yhdistysten peruspo	13	13
Muut pitkävaikutteiset menot	2 231	3 558	Arvonkorotusrahasato	20	19
Ennakkomaksut	184	447	Muut omat rahastot	175	176
			Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	62 260	58 534 *)
<b>Aineelliset hyödykkeet</b>	<b>248 106</b>	<b>234 651</b>	Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-1 124	3 726
Maa- ja vesialueet	52 712	48 581			
Rakennukset	107 889	115 418	<b>VÄHEMMISTÖOSUUDET</b>	<b>841</b>	<b>1 993</b>
Kiinteät rakenteet ja laitteet	56 341	54 330			
Koneet ja kalusto	5 072	5 761	<b>PAKOLLISET VARAUKSET</b>	<b>4 053</b>	<b>5 925</b>
Muut aineelliset hyödykkeet	104	105	Muut pakolliset varaukset	4 053	5 925
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	25 988	10 455	<b>TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT</b>	<b>1 423</b>	<b>2 046</b>
<b>Sijoitukset</b>	<b>19 824</b>	<b>19 096</b>	<b>VIERAS PÄÄOMA</b>	<b>180 131</b>	<b>173 743</b>
Osakkuusyhteisöosuudet	1 862	959	Pitkäaikainen korollinen vieras po	108 797	99 625
Muut osakkeet ja osuudet	17 086	17 277	Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	9 596	10 319
Muut lainasaamiset	84	100	Lyhytaikainen korollinen vieras po	17 064	19 802
Muut saamiset	792	760	Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	44 674	43 997 *)
<b>TOIMEKSIANTOJEN VARAT</b>	<b>735</b>	<b>829</b>	<b>VASTATTAVAA YHTEENSÄ</b>	<b><u>313 579</u></b>	<b><u>311 962</u></b>
<b>VAIHTUVAT VASTAAVAT</b>	<b>41 899</b>	<b>53 140</b>			
Vaihto-omaisuus	766	976			
Pitkäaikaiset saamiset	5 531	5 735			
Lyhytaikaiset saamiset	17 404	16 671			
<b>Rahoitusarvopaperit</b>	<b>10 854</b>	<b>13 626</b>			
<b>Rahat ja pankkisaamiset</b>	<b>7 344</b>	<b>16 132</b>			
<b>VASTAAVAA YHTEENSÄ</b>	<b><u>313 579</u></b>	<b><u>311 962</u></b>			

\*) Oikaistu aikaisempiin tilikausiin liittyviä korjauksia 520 589,76 euroa.

Konsernitaseen tunnusluvut	2022	2021
<b>Omavaraisuusaste</b>	<b>41,8</b>	<b>42,8</b>
<b>Suhteellinen velkaantuneisuus, %</b>	<b>56,7</b>	<b>56,0</b>
<b>Kertynyt ylijäämä (alijäämä), milj. €</b>	<b>61,1</b>	<b>62,3</b>
<b>Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/as.</b>	<b>1 819</b>	<b>1 857</b>
<b>Konsernin lainakanta 31.12., milj. €</b>	<b>125,9</b>	<b>119,4</b>
<b>Konsernin lainat €/as.</b>	<b>3 745</b>	<b>3 561</b>
<b>Lainat ja vuokravastuut 31.12. milj. €</b>	<b>161,2</b>	<b>154,1</b>
<b>Lainat ja vuokravastuut 31.12. €/as.</b>	<b>4 797</b>	<b>4 596</b>
<b>Konsernin lainasaamiset 31.12., milj. €</b>	<b>0,1</b>	<b>0,1</b>
<b>Kaupungin asukasmäärä</b>	<b>33 608</b>	<b>33 533</b>

## 7. Hallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

Kaupunginhallituksen tulee kuntalain 115 §:n mukaan tehdä toimintakertomuksessa tai sen antamisen yhteydessä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä. Tilikauden tuloksella tarkoitetaan kaupungin tuloslaskelman tulosta ennen varauksia ja rahastosiirtoja.

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle tilikauden **-2 920 958,93 euron** tuloksen käsittelystä seuraavaa:

- Tuloutetaan tehtyjä poistoeroja suunnitelman mukaan 1 125 779,32 euroa.
- Tuloutetaan maanhankintaan tehtyä investointivarausta 1 000 000,00 euroa.
- Katetaan tilikauden alijäämä **795 179,61** euroa taseen edellisten tilikausien ylijäämästä kuluvan vuoden kirjanpidossa.



## 8. Talousarvion toteutuminen



Keskusvaalilautakunta  
Tarkastuslautakunta





## 8.1 Käyttötalouden toteutuminen

### Keskusvaalilautakunta

#### Vaalit

Vastuuhenkilö sivistysosaston hallintopäällikkö Kirsi Riihioja

#### Vastuualueen toiminnan kuvaus

Ensimmäiset aluevaalit järjestettiin 23.1.2022. Aluevaaleissa valittiin aluevaltuustot hyvinvointialueille, joiden vastuulla on sosiaalihuollon, terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestäminen 1.1.2023 lukien. Aluevaalit toimitetaan samanaikaisesti kuntavaalien kanssa vuodesta 2025 lukien.

Äänestysaktiivisuus -%	Ennako- äänestys	Vaalipäivänä äänestäneet	Yhteensä
Ylöjärvi	26,3	23,1	49,4
Pirkanmaa	29,2	20,3	49,5
Koko maa	26,5	21,0	47,5

#### Toimintaympäristössä tapahtuneet muutokset

Aluevaaleissa oli käytössä ensimmäistä kertaa käytössä nuorisopalvelujen Rundi-auto kirjastoauton sijasta. Lisäksi auton pysähdyspaikkoja lisättiin mm. Metsäkylään, Siivikkalaan ja Vuorentaustaan, joissa ei ole ennakoäänestyspaikkoja.

#### Merkittävät poikkeamat talousarviosta

Valtion korvaus aluevaalien järjestämisestä oli arvioitua suurempi (2,70 euroa/äänioikeutettu).

#### Talous

	Talousarvio	Ta+muutos	Toteutunut	Poikkeama muutoksen jälkeen	Toteutunut %
<b>Toimintatulot</b>	<b>55 000</b>	<b>55 000</b>	<b>68 178</b>	<b>13 178</b>	<b>124,0</b>
ulkoiset	55 000	55 000	68 178	13 178	124,0
sisäiset	0	0	0	0	
<b>Toimintakulut</b>	<b>-76 808</b>	<b>-76 808</b>	<b>-77 804</b>	<b>-996</b>	<b>101,3</b>
ulkoiset	-76 665	-76 665	-71 826	4 839	93,7
sisäiset	-143	-143	-5 978	-5 835	4 180,4
<b>Toimintakate</b>	<b>-21 808</b>	<b>-21 808</b>	<b>-9 626</b>	<b>12 182</b>	<b>44,1</b>

# Tarkastuslautakunta

## Strategian toteutumista tukevat toiminnalliset tavoitteet

Strategiakärjet	Toiminnallinen tavoite	Teko	Mittarin tavoitetaso	Toteutuma (toteutusaste)	Kommentointi
Tasapainoinen talous	1. Tarkastuslautakunta kiinnittää arvioinnissaan huomiota toiminnan ja palvelujen järjestämisen tuloksellisuuteen ja tarkoituksenmukaisuuteen sekä arvioi kaupunkistrategian ja valtuuston asettamien toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumista.	1. Viranhaltijoiden kuulemiset lautakunnan kokouksissa.	Tarkastusvuoden erityispainopisteenä olevan toimialan johtavat viranhaltijat kuultu lautakunnan kokouksissa.		
	2. Tarkastuslautakunta tuottaa arviointitietoa, jota voidaan hyödyntää kaupungin talouden ja toiminnan ohjauksessa.	1. Arviointikertomuksen laatiminen.	Arviointikertomus hyväksytty lautakunnassa.		

Vihreä = toteutunut, keltainen = toteutunut osittain, punainen = ei toteutunut

## Ulkoinen tarkastus

### Vastuualueen toiminnan kuvaus

Valtuusto asettaa tarkastuslautakunnan toimikaudekseen talouden ja hallinnon tarkastusta sekä arvioinnin järjestämistä varten. Lautakunta valmistele valtuuston päätettäväksi talouden ja hallinnon tarkastusta koskevat asiat sekä arvioi valtuuston asettamien tavoitteiden toteutumista. Lisäksi lautakunta valvoo lakisääteisen tilintarkastuksen sopimuksenmukaista toteutumista.

Tarkastuslautakunta arvioi kaupungin toimielinten ja johtavien viranhaltijoiden toimintaa haastattelemalla sekä tekemällä tutustumis- ja arviointikäyntejä kaupungin eri kohteisiin. Tarkastuslautakunta seuraa tilintarkastussuunnitelman toteutumista.

Tarkastuslautakunta jatkaa yhteistyötä Tampereen kaupunkiseudun muiden tarkastuslautakuntien kanssa.

### Toimintaympäristössä tapahtuneet muutokset

Tarkastuslautakunnan toimintaympäristössä ei tapahtunut merkittäviä lautakunnan toimintaan vaikuttaneita muutoksia vuonna 2022.

### Toiminnan painopistealueiden toteutuminen

Tarkastuslautakunnan arviointityön painopistealueina tarkastusvuoden 2021 osalta olivat sisäisen valvonnan järjestäminen ja riskienhallinta, talous ja talouden tasapainottamistoimenpiteet, investoinnit, henkilöstö sekä kaupunginhallituksen ja perusturvalautakunnan alainen toiminta. Vuoden 2021 arviointikertomus hyväksyttiin ja allekirjoitettiin lautakunnan kokouksessa 18.5.2022.

Tarkastusvuoden 2022 osalta lautakunnan arviointityön painopistealueina ovat konserniohjauksen toimivuus, konserniyhteisöistä Ylöjärven Vesi Oy:n ja Ylöjärven Yrityspalvelu Oy:n tavoitteiden toteutuminen ja toiminnan esittely, sisäisen valvonnan järjestäminen ja riskienhallinta, talous ja talouden tasapainottamistoimenpiteet, investoinnit sekä kasvatus- ja opetuslautakunnan ja hyvinvointilautakunnan alainen toiminta.

Kokouksissa vierailivat vuonna 2022 vs. ikääntyneiden palvelujen johtaja, kaupunginjohtaja, kaupunginhallituksen puheenjohtaja, henkilöstöjohtaja, hallinto- ja talousosaston hallintopäällikkö, kehitysjohtaja, talousjohtaja, Ylöjärven Vesi Oy:n toimitusjohtaja, Ylöjärven Yrityspalvelu Oy:n toimitusjohtaja, sivistysjohtaja, vapaa-aikajohtaja, opetuspäällikkö, lukion rehtori ja varhaiskasvatuksen johtaja.

### **Merkittävät poikkeamat talousarviosta**

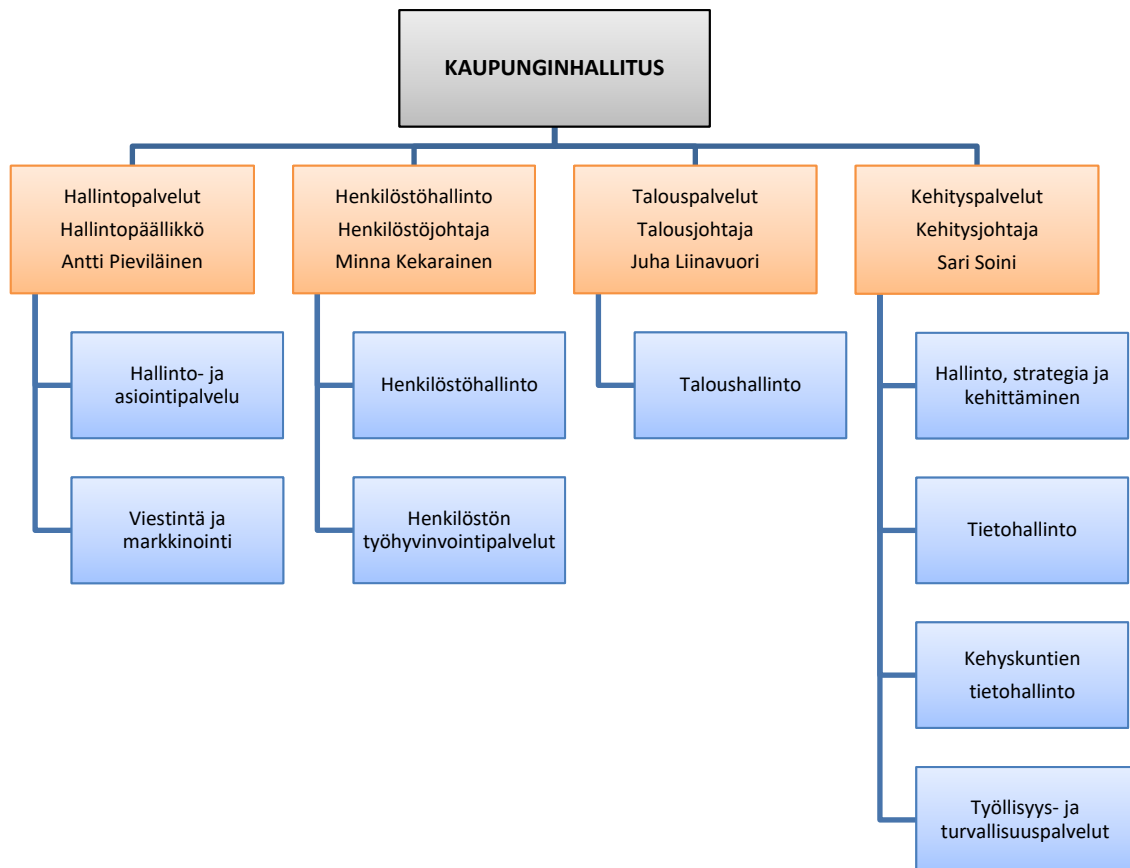
Tarkastuslautakunta alitti vuoden 2022 talousarviossa osoitetut toimintakulut 24,1 prosentilla. Alitus johtui lähinnä palveluiden ostoihin (mm. koulutus-, matkustus- ja majoituspalvelut) varatun määrärahan arvioitua vähäisemmästä käytöstä. Syynä tähän oli mm. se, ettei seudullista tarkastuslautakuntien yhteiskoulutusta järjestetty vuonna 2022.

### **Talous**

	<b>Talousarvio</b>	<b>Ta+muutos</b>	<b>Toteutunut</b>	<b>Poikkeama muutoksen jälkeen</b>	<b>Toteutunut %</b>
<b>Toimintatulot</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	
ulkoiset	0	0	0	0	
sisäiset	0	0	0	0	
<b>Toimintakulut</b>	<b>-61 589</b>	<b>-61 589</b>	<b>-46 760</b>	<b>14 829</b>	<b>75,9</b>
ulkoiset	-60 624	-60 624	-46 094	14 530	76,0
sisäiset	-965	-965	-666	299	69,0
<b>Toimintakate</b>	<b>-61 589</b>	<b>-61 589</b>	<b>-46 760</b>	<b>14 829</b>	<b>75,9</b>



# Kaupunginhallitus





# Kaupunginhallitus

## Strategian toteutumista tukevat toiminnalliset tavoitteet

Strategiakärjet	Toiminnallinen tavoite	Teko	Mittarin tavoitetaso	Toteutuma (toteutusaste)	Kommentointi
Tasapainoinen talous	1. Sote-uudistuksen jälkeisen kunnan kestävän talouden suunnittelu	1. Kartoitetaan sote-uudistuksen vaikutukset kunnan talouteen, omaisuuteen ja tehtäviin	Kartoitus tehty		Valmistelutyö onnistui kokonaisuudessaan hyvin. Arvio talousvaikutuksista oli käytössä sen hetkisen parhaan tiedon mukaan talousarvion laadinnassa. Sote-kiinteistöjen omistusnäkömystä toteutettiin selvitys ulkopuolisen toimijan avulla.
		2. Palveluverkkoselvityksen jatkotyöstö	Konkreettinen selvitys tulevaisuuden palveluverkosta pohjautuen vuonna 2021 tehtyyn ensimmäiseen selvitykseen ulottuen vuoteen 2030		Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palveluverkkoselvityksen päivitys valmistuu päätöksentekoon keväällä 2023. Selvitys ulottuu vuoteen 2040.
	2. Toimenpiteet kaupungin kasvun turvaamiseksi	1. Laaditaan kasvuohjelma	Kasvuohjelma tehty ja toimenpiteet käynnistetty		Kasvuohjelma hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 12.12.2022
		2. Pitkäjänteisen kaupunkimarkkinoinnin jatkaminen	Näkyvää ja monikanavaista kaupunkimarkkinointia jatkettu. Vuonna 2021 toteutetun kesäretkeilijä-konseptin jatkokehittäminen ja toteuttaminen yhteistyössä Ylöjärven Yrityspalvelu Oy:n kanssa vuoden 2022 aikana.		Toteutui. Kesäretkeilijäkonseptia kehitettiin tavoitteellisesti ja toteutettiin hyvin tuloksin kesäkaudella yhdessä Ylöjärven Yrityspalvelun kanssa. Kaupungin brändistrategiaprosessi käynnistettiin kesällä ja työ eteni viimeistelyvaiheeseen. Vuosittaista tonttihakua tuettiin markkinointikampanjalla.
	3. Pirkanmaan työllisyyden kuntakokeilun toteutus Ylöjärvellä.	Toteutetaan kuntakokeilun vuoden 2022 tavoitteet	Kuntakokeilun vuoden 2022 mittaristo		Tavoitteet saavutettiin. Pohjoismaisen työhaun malli otettiin käyttöön. Työttömyys-% oli vuoden lopussa 5,7, mikä on seudun alhaisimpia.
	Muutosvalmis henkilöstö	1. Henkilöstön sujuvan sote-siirtymisen turvaaminen	1. Oikea-aikainen ja kattava henkilöstöviestintä uudistuksista ja sen vaikutuksista	Yt-neuvottelut käyty oikea-aikaisesti. Kattava ja oikea-aikainen sisäinen viestintä uudistusta koskien.	
2. Esko-esimieskoulutukset		1. Koulutusohjelman toinen ja kolmas ryhmä	Koulutukset pidetty aikataulun mukaisesti		Esko 2 -ryhmä valmistunut ja Esko 3 -ryhmä aloittanut koulutuksen.
Osallistava päätöksenteko ja kehittyvä organisaatio	1. Tukipalveluiden raportointijärjestelmien kehittäminen	1. Sirius HR- järjestelmän käyttöönotto ja hyödyntäminen	järjestelmä aktiivisessa käytössä		Sirius HR-järjestelmän käyttöönotto siirretty vuodelle 2023 mm. hyvinvointialueuudistuksen vaatimien resurssien takia.

Strategiakärjet	Toiminnallinen tavoite	Teko	Mittarin tavoitetaso	Toteutuma (toteutusaste)	Kommentointi
		2. Granite-riskienhallintaohjelmiston käyttöönotto ja hyödyntäminen	Järjestelmä aktiivisessa käytössä		Kokonaisvaltainen riskienhallinta, Dpia ja ilmoituskanavaosiot käyttöönotettu. Työn riskien arvioinnin käyttöönotto ei vielä täysin valmis.
		3. Dynasty 10-järjestelmän mahdollisuuksien tehokas hyödyntäminen	Kirjaamispyynnön käyttöönotto uudessa järjestelmässä sekä järjestelmän ulkoisen vahvaan tunnistautumiseen perustuvan sähköisen allekirjoituksen käyttöönotto		Toteutunut. Kirjaamispyyntö ja vahvaan tunnistautumiseen perustuva sähköinen allekirjoitus on otettu käyttöön.
	2. Osallistava budjetointi	1. Pilotoidaan osallistava budjetointi talousarvion 2023 laadinnassa	Määräraha tarkoitukseen varattu ja periaatteet määritetty		Määräraha sisällytettiin vuoden 2023 talousarvioon. Käytännön toteutus osoitettiin hyvinvointilautakunnalle, joka hyväksyi periaatteet ja prosessin.
<b>Älykkäät palvelut</b>	1. Digivalmiuksien kehittäminen ja uusien palveluiden käyttöönotto	1. Henkilöstön koulutus uusien sähköisten työvälineiden käytössä	Koulutukset pidetty		Koulutuksia oli laajasti tarjolla Eduhousin kautta. Digikoordinaattori markkinoi koulutuksia henkilökunnalle.
		2. Digiryhmän toimintasuunnitelman laatiminen	Suunnitelma laadittu ja toteutus aloitettu		Digikoordinaattorin tehtävässä tapahtunut henkilövaihdos vaikutti toteutukseen. Tavoite kuitenkin saavutettiin.

Vihreä = toteutunut, keltainen = toteutunut osittain, punainen = ei toteutunut



## Kaupunginhallitus yhteensä

	Talousarvio	Ta+muutos	Toteutunut	Poikkeama muutoksen jälkeen	Toteutunut %
<b>Toimintatulot</b>	<b>3 676 165</b>	<b>3 676 165</b>	<b>3 723 271</b>	<b>47 106</b>	<b>101,3</b>
ulkoiset	2 891 000	2 891 000	2 926 556	35 556	101,2
sisäiset	785 165	785 165	796 715	11 550	101,5
<b>Toimintakulut</b>	<b>-16 161 227</b>	<b>-15 520 227</b>	<b>-15 008 886</b>	<b>511 341</b>	<b>96,7</b>
ulkoiset	-15 191 377	-14 550 377	-13 959 363	591 014	95,9
sisäiset	-969 850	-969 850	-1 049 523	-79 673	108,2
<b>Toimintakate</b>	<b>-12 485 062</b>	<b>-11 844 062</b>	<b>-11 285 616</b>	<b>558 446</b>	<b>95,3</b>

## Hallintopalvelut

Vastuuhenkilö hallintojohtaja Antti Pieviläinen

### Vastuualueen toiminnan kuvaus

Vastuualue huolehtii muun muassa kaupunginvaltuuston ja -hallituksen toiminnasta, viestinnästä ja markkinoinnista, arkistoinnista, asianhallinnasta, tiedonhallinnasta, postituksesta, kaupungintalon neuvontapalveluista, puhelinpalveluista sekä puhelinvaihdepalveluista.

### Toimintaympäristössä tapahtuneet muutokset

Koronapandemia, Ukrainan sota ja mahdolliseen sähköpulaan varautuminen sekä 1.1.2023 voimaan astunut sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvastuun siirtyminen hyvinvointialueelle näkyivät hallintopalveluiden vastuualueen toiminnassa ja toimintaympäristössä monin eri tavoin vuonna 2022.

### Toiminnan painopistealueiden toteutuminen

Sähköisiä toimintatapoja lisättiin vuonna 2022. Valtuuston toiminnassa otettiin käyttöön sähköinen kokousjärjestelmä keväällä. Toimielinten pöytäkirjojen allekirjoittamisessa siirryttiin sähköisiin allekirjoituksiin syksyllä. Asianhallintajärjestelmän migraatioprojekti eteni siten, että työ saadaan viimeistelyä ja valmiiksi vuoden 2023 aikana. Projektissa asianhallintajärjestelmän vanhaan versioon tallennetut aineistot siirretään järjestelmän uuteen versioon.

Hyvinvointialueuudistuksen sujuvaa toteutumista tuettiin monin tavoin muun muassa asiakirjahallintoon, puhelin- ja operaattoriasioihin, viestintään ja postituspalveluihin liittyen. Vastuualueen henkilöstöä oli mukana tammikuussa 2022 toimitettujen aluevaalien eri tehtävissä.

Viestinnän resursointia vahvistettiin rekrytoimalla viestintäkoordinaattori. Samalla hallintopalveluiden vastuualuetta uudistettiin perustamalla viestinnän ja markkinoinnin tehtäväalue, jonne sijoittuvat viestintäpäällikkö (tehtäväalueen päällikkö) ja viestintäkoordinaattori.

Vilkkaan päivittäisviestinnän rinnalla korostui edelleen tehostetun viestinnän tarve; alkuvuodesta koronatiedotus ja Ukrainan sodan vaikutuksiin liittynyt viestintä sekä loppuvuodesta varautuminen mahdollisen sähköpulan aiheuttamaan tiedotukseen. Sote-uudistuksen valmisteluviestintä leimasi vahvasti koko vuotta.

Kaupungin brändistrategian laatija kilpailutettiin ja brändityö eteni viimeistelyvaiheeseen. Kesäretkeilykonsepti toteutettiin hyvin tuloksin yhteistyössä Ylöjärven Yrityspalvelun kanssa. Vuosittaista tonttihakua tuettiin markkinointikampanjalla. Koko kaupunkiorganisaation käyttöön tarkoitettu kuva-

pankki avattiin. Kaupungin kotisivuja kehitettiin mm. avaamalla uutisvahtitoiminto ja liikuntatapahtumien kalenteri sekä julkaisemalla useita uusia sisältökokonaisuuksia.

### **Merkittävät poikkeamat talousarviosta**

Ei merkittäviä poikkeamia talousarvioon nähden.

### **Talous**

	<b>Talousarvio</b>	<b>Ta+muutos</b>	<b>Toteutunut</b>	<b>Poikkeama muutoksen jälkeen</b>	<b>Toteutunut %</b>
<b>Toimintatulot</b>	<b>1 685 165</b>	<b>1 685 165</b>	<b>1 690 495</b>	<b>5 330</b>	<b>100,3</b>
ulkoiset	1 500 000	1 500 000	1 502 204	2 204	100,1
sisäiset	185 165	185 165	188 290	3 125	101,7
<b>Toimintakulut</b>	<b>-5 823 306</b>	<b>-5 478 573</b>	<b>-5 261 042</b>	<b>217 531</b>	<b>96,0</b>
ulkoiset	-5 359 408	-5 014 675	-4 771 507	243 168	95,2
sisäiset	-463 898	-463 898	-489 535	-25 637	105,5
<b>Toimintakate</b>	<b>-4 138 141</b>	<b>-3 793 408</b>	<b>-3 570 547</b>	<b>222 861</b>	<b>94,1</b>

## Henkilöstöhallinto

Vastuhenkilö henkilöstöjohtaja Minna Kekkarainen

### Vastualueen toiminnan kuvaus

Henkilöstöhallinnon vastualue kehittää ja tukee työyhteisöjä henkilöstöhallintoon liittyvissä tehtävissä sekä hoitaa ja koordinoi Ylöjärven kaupungille työnantajana kuuluvia tehtäviä, joihin sisältyy muun muassa esimiestyön tuki, palkanlaskentapalvelut, virka- ja työehtosopimusasiat, työterveys ja työhyvinvointi, työsuojaus, uudelleensijoitus, koulutukset, sopimusten tulkinta ja täytäntöönpano sekä muut palvelussuhteeseen liittyvät kysymykset.

### Toimintaympäristössä tapahtuneet muutokset

Vuodeksi 2022 henkilöstöhallinnossa tehtiin työjärjestelymuutoksia esim. liittyen hyvinvointialuevalmistelutyöhön, johon liittyvä työ aloitettiin nopealla aikataululla loppuvuodesta 2021. YT:t ja jatkuva raportointi työllistivät arvioiden lähes kahden henkilön työpanoksen muiden töiden päälle. Sovellus-asiantuntijan ollessa hyvinvointialuevalmistelutyössä, palkattiin yksi henkilö määräaikaiseksi palkanlaskentatehtäviin. Tätä ei ole laskettu henkilöstön määrään (alla).

Rekrytinnin haasteet nousivat yleisesti kaupunkitasolla enemmän esille muiden kuntien tavoin. Paikallisia neuvotteluita käytiin paljon ja rekrytointihaasteita korjattiin perusturvaan pysyvyylisän avulla.

Sopimusmuutokset ja -korotukset työllistivät tavallista enemmän vuonna 2022 ja tilanne tulee jatkumaan myös vuonna 2023.

Esko-esihenkilökoulutusohjelma eteni tavoitteiden mukaan niin, että kaksi kolmesta ryhmästä on nyt valmistunut. Esko-raportointi Kevan suuntaan on tehty.

### Toiminnan painopistealueiden toteutuminen

Yllä olevat muutokset saatiin toteutettua suunnitelman mukaisesti. Alu perin henkilöstöohjelmassa ollut esimiesten työkalupakin laatiminen jouduttiin hyvinvointialueuudistustyön myötä siirtämään tulevaisuuteen.

### Toiminnan tunnusluvut

	TP2020	TP2021	TP2021
Palkkalaskelman tuotantokustannus	17,05	17,38	20,99
Henkilöstön määrä	10	10	10

### Merkittävät poikkeamat talousarviosta

Työterveyshuollon palveluiden oston kustannukset ylittivät budjetoidun noin 150 000 eurolla.

## Talous

	Talousarvio	Ta+muutos	Toteutunut	Poikkeama muutoksen jälkeen	Toteutunut %
<b>Toimintatulot</b>	<b>1 118 000</b>	<b>1 118 000</b>	<b>1 028 682</b>	<b>-89 318</b>	<b>92,0</b>
ulkoiset	518 000	518 000	480 510	-37 490	92,8
sisäiset	600 000	600 000	548 173	-51 827	91,4
<b>Toimintakulut</b>	<b>-2 301 443</b>	<b>-2 301 443</b>	<b>-2 430 033</b>	<b>-128 590</b>	<b>105,6</b>
ulkoiset	-2 226 305	-2 226 305	-2 345 263	-118 958	105,3
sisäiset	-75 138	-75 138	-84 770	-9 632	112,8
<b>Toimintakate</b>	<b>-1 183 443</b>	<b>-1 183 443</b>	<b>-1 401 350</b>	<b>-217 907</b>	<b>118,4</b>

## Talouspalvelut

Vastuuhenkilö talousjohtaja Juha Liinavuori

### Vastuualueen toiminnan kuvaus

Vastuualue huolehtii taloussuunnittelusta, kirjanpidosta, rahoituksesta ja maksuliikenteestä. Lisäksi vastuualueelle kuuluu elinkeinotoimen hoitoon, verotuksen hoitoon sekä vakuutuksiin tarkoitetut määrärahat.

### Toimintaympäristössä tapahtuneet muutokset

Vuonna 2022 valmistauduttiin hyvinvointialueiden käynnistymiseen. Muutos sisälsi useita talouteen ja taloushallintoon liittyviä asioita, selvittelyjä, tietojen toimittamisia sekä virka avun antoa Pirkanmaan hyvinvointialueelle. Kaupungin menoista noin puolet siirtyi hyvinvointialueelle. Vastaavasti kaupungin rahoitusta leikattiin.

### Toiminnan painopistealueiden toteutuminen

Hyvinvointialueisiin liittyvä valmistelu oli monelta osin työlästä, mutta sujui kokonaisuudessaan hyvin. Osaston toiminnallisissa tavoitteissa ollut osallistava budjetointi sisällytettiin vuoden 2023 talousarvioon. Vuoden aikana otettiin käyttöön riskienhallintaohjelmisto.

### Toiminnan tunnusluvut

	TP2020	TP2021	TP2022
Sähköisten ostolaskujen osuus kaikista ostolaskuista, %	87,0	90,0	90,7
Sähköisten myyntilaskujen osuus kaikista myyntilaskuista, %	34,2	33,4	32,5
Henkilöstön määrä	8,5	8,5	8,5

### Merkittävät poikkeamat talousarviosta

Vuoden aikana ei tapahtunut yllättäviä poikkeamia. Talousarvio toteutui suunnitelmallisesti.

### Talous

	Talousarvio	Ta+muutos	Toteutunut	Poikkeama muutoksen jälkeen	Toteutunut %
<b>Toimintatulot</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>2 134</b>	<b>2 134</b>	
ulkoiset	0	0	616	616	
sisäiset	0	0	1 518	1 518	
<b>Toimintakulut</b>	<b>-2 441 782</b>	<b>-2 450 782</b>	<b>-2 456 130</b>	<b>-5 348</b>	<b>100,2</b>
ulkoiset	-2 376 678	-2 385 678	-2 381 597	4 081	99,8
sisäiset	-65 104	-65 104	-74 533	-9 429	114,5
<b>Toimintakate</b>	<b>-2 441 782</b>	<b>-2 450 782</b>	<b>-2 453 996</b>	<b>-3 214</b>	<b>100,1</b>

## Kehityspalvelut

Vastuuhenkilö kehitysjohtaja Sari Soini

### Vastuualueen toiminnan kuvaus

Kehityspalvelut vastaa poikkitoimialaisesta ja strategisesta kehittämistoiminnasta, tietohallinnosta, isäntäkuntana kehyskuntien tietohallinnosta, työllisyyspalveluista sekä yhteistyöhankkeiden koordinoinnista.

### Toimintaympäristössä tapahtuneet muutokset

Pirkanmaan hyvinvointialueen toiminnan aloittamiseen valmistautuminen vaati resursseja myös kehityspalveluista. Kaupunki ja hyvinvointialue sopivat kumppanuudesta kuntouttavan työtoiminnan järjestämisessä vuoden 2023 alusta alkaen. Hyvinvointialue tarvitsee kaupungin ja kehyskuntien ICT-palveluita vielä vuonna 2023. Myös tästä palvelutuotannosta sovittiin.

Työllisyyden kuntakokeilua jatkettiin vuoden 2024 loppuun. Valmistautuminen työllisyyspalveluiden uuteen toimintamalliin vuoden 2025 alusta jatkui. Tähän liittyvä lainsäädäntö valmistuu keväällä 2023. Pohjoismaiden työnhaun mallin käyttöönotto vuoden 2022 puolivälissä vaikutti asiakastyöhön.

### Toiminnan painopistealueiden toteutuminen

Kaupunkistrategian päivitys aloitettiin syksyllä 2021 ja saatiin päätökseen hutikuussa 2022. Strategiaa täsmentävä kasvuohjelma valmistui ja se hyväksyttiin joulukuussa 2022.

Työllisyyden kuntakokeilua toteutettiin tuloksekkaasti. Ylöjärven työttömyysaste on seudun alhaisimpia. Työvalmennuskeskus Valpron toiminnan jatkuvuudesta päästiin sopimukseen hyvinvointialueen kanssa.

Tietohallinnossa hyvinvointialueen palvelujen irrotus kaupungin ICT-ympäristöstä tehtiin onnistuneesti. Työ on vielä osittain kesken ja saadaan päätökseen vuoden 2023 aikana. Digikoordinaattori aloitti ja kaupungin digitoimintasuunnitelmaa valmisteltiin yhteistyössä yksiköiden kanssa.

Kehyskuntien tietohallintojohtajan johdolla kehitettiin kehyskuntien toiminta- ja johtamismalleja. Kehyskunta- ja seudun yhteistyössä valmistauduttiin tuleviin toimintamalli- ja toimittajamuutoksiin ja tiivistettiin yhteistyötä edelleen.

### Toiminnan tunnusluvut

	TP2020	TP2021	TP2022
Työllistämistoimenpiteiden henkilömäärä	361	262	277
Työttömyys -%	10,1	6,4	5,7
Henkilöstön määrä		30	30

### Merkittävät poikkeamat talousarviosta

Tietohallinnossa kaikki kehitysprojektit eivät toteutuneet, minkä vuoksi kustannukset jäivät odotettua pienemmiksi.

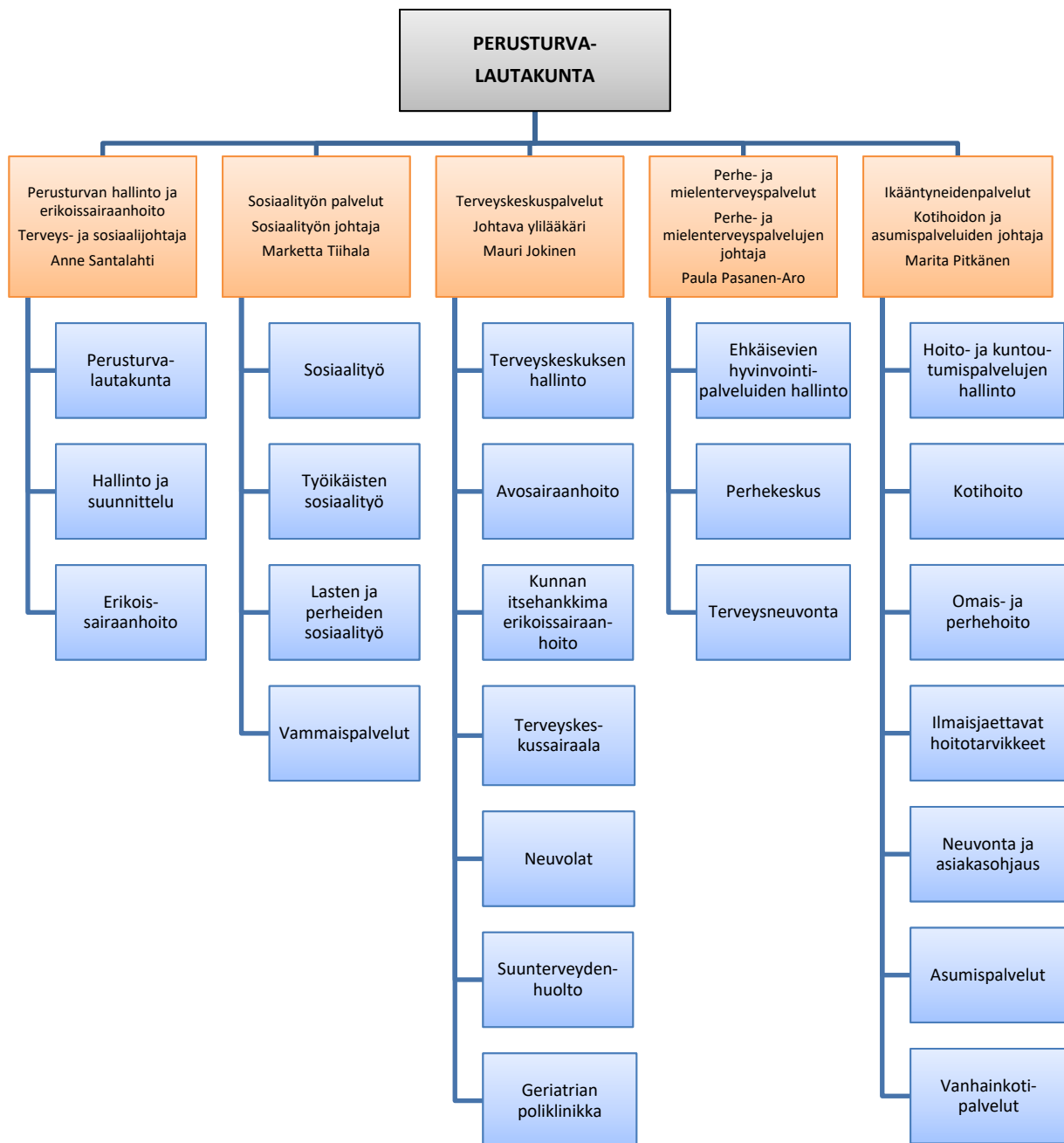
## Talous

	Talousarvio	Ta+muutos	Toteutunut	Poikkeama muutoksen jälkeen	Toteutunut %
<b>Toimintatulot</b>	<b>873 000</b>	<b>873 000</b>	<b>1 001 960</b>	<b>128 960</b>	<b>114,8</b>
ulkoiset	873 000	873 000	943 225	70 225	108,0
sisäiset	0	0	58 734	58 734	
<b>Toimintakulut</b>	<b>-5 594 696</b>	<b>-5 289 429</b>	<b>-4 861 681</b>	<b>427 748</b>	<b>91,9</b>
ulkoiset	-5 228 986	-4 923 719	-4 460 996	462 723	90,6
sisäiset	-365 710	-365 710	-400 685	-34 975	109,6
<b>Toimintakate</b>	<b>-4 721 696</b>	<b>-4 416 429</b>	<b>-3 859 721</b>	<b>556 708</b>	<b>87,4</b>





# Perusturvalautakunta





## Perusturvalautakunta

### Strategian toteutumista tukevat toiminnalliset tavoitteet

Strategiakärjet	Toiminnallinen tavoite	Teko	Mittarin tavoitetaso	Toteutuma (toteutusaste)	Komentointi
<b>Muutosvalmis henkilöstö</b>	Valmistellaan henkilöstön siirtoa 1.1.2023 hyvinvointialueen palvelukseen.	Henkilöstöinfot	on/off		Infot pidettiin yhdessä henkilöstöhallinnon kanssa, perusturvassa oli veto- ja järjestämisvastuu.
<b>Laadukkaat palvelut</b>	Lasten ja perheiden sosiaalihuollon palvelutarpeiden arvioinnin monialainen työmalli vähentää päällekkäisen arviointityön määrää.	Suunnitellaan ja otetaan käyttöön yhtenäinen palvelutarpeen arvioinnin työmalli.	Arviointityön tekemiseen käytettävä työaika lyhenee.		Monialainen työ mahdollistui osittain kun perheintensiivi-yksikkö aloitti toimintansa. Sosiaalihuollon sisäisen yhteistyön mallia kehitettiin hv-alueen valmistelun yhteydessä (pene ja arviointitiimi).
<b>Ennaltaehkäisevät hyvinvointipalvelut</b>	Perusterveydenhuollossa turvataan laadukkaat, oikea-aikaiset ja helposti saavutettavat palvelut hyvinvointialueelle siirryttäessä.	Varaudutaan kiristyvään hoitotakuuseen riittävillä resursseilla ja toimintatavan muutoksilla sekä lisätään digitaalista palvelua.	Hoitotakuu toteutuu säännösten mukaisesti. Omaolon ja Videovisiti käyttö lisääntyy (on/off mittarit)		Omaolon käyttöä ja Videovisiti palvelun käyttöä lisättiin myös Hoppu-hankkeen kautta.
	Parannamme lapsiperheiden päihde- ja mielenterveyspalveluiden saatavuutta ja vahvistamme intensiivistä perhetukea monialaisen tuen tarpeessa oleville perheille	Monialaisen perheintensiiviyksikön perustaminen	Yksikkö perustettu ja resurssit saatu		Henkilöstö palkattiin 1.8. ja 1.10 alkaen; toimii Perheidentalossa.
<b>Älykkäät palvelut</b>	1. Etävastaanottojen kehittäminen ja lisääminen ikääntyneiden asiakkaiden kotona selviytymisen	Videovisitiin käyttöä laajennetaan moniammatillisessa konsultaatiiossa	Uudet Videovisitiin käyttäjäryhmät		
		Lisätään etävastaanottoja osana ikääntyneen palvelukokonaisuutta	Etäyhteyksien määrä lisääntyy		Toteutui osana PirSote- ja PirKotihankkeita

Vihreä = toteutunut, keltainen = toteutunut osittain, punainen = ei toteutunut

## Perusturvalautakunta yhteensä

	Talousarvio	Ta+muutos	Toteutunut	Poikkeama muutoksen jälkeen	Toteutunut %
<b>Toimintatulot</b>	<b>9 921 350</b>	<b>12 754 350</b>	<b>13 747 842</b>	<b>993 492</b>	<b>107,8</b>
ulkoiset	9 160 600	11 993 600	13 127 845	1 134 245	109,5
sisäiset	760 750	760 750	619 998	-140 752	81,5
<b>Toimintakulut</b>	<b>-111 200 271</b>	<b>-117 000 171</b>	<b>-120 153 545</b>	<b>-3 153 374</b>	<b>102,7</b>
ulkoiset	-104 159 188	-109 959 088	-113 170 592	-3 211 504	102,9
sisäiset	-7 041 083	-7 041 083	-6 982 953	58 130	99,2
<b>Toimintakate</b>	<b>-101 278 921</b>	<b>-104 245 821</b>	<b>-106 405 703</b>	<b>-2 159 882</b>	<b>102,1</b>

## Hallinto ja erikoissairaanhoito

Vastuuhenkilö terveys- ja sosiaalijohtaja Anne Santalahti

### Vastualueen toiminnan kuvaus

Vastuualue huolehti perusturvan luottamusmiesshallinnosta sekä perusturvalautakunnan työskentelyyn liittyvistä asioista, perusturvaosaston keskitetystä hallinnosta ja toimistopalvelusta. Vastuualue hoiti Pirkanmaan sairaanhoitopiiristä hankittavan erikoissairaanhoidon tilaamisen ja toiminnan seurannan kustannusten osalta. Perusturvan hallinnossa koko johtoryhmä on vastannut toiminnan toteutuksesta voimassa olevan kaupunkistrategian mukaisesti vuoden 2022 ajan. Pirkanmaan hyvinvointialueelle siirtymisen valmistelu kaikkine järjestelyineen on kuitenkin vaatinut syyskaudella huomattavaa työpanosta erityisesti hallinnossa.

Vuoden 2022 aikana perusturvan hallinnon keskeisin tehtävä on ollut varmistaa sote-palveluiden tuottaminen tarvetta vastaavasti kuntalaisille sekä valmistella perusturvan toimintojen ja henkilöstön onnistunut siirto Pirkanmaan hyvinvointialueelle.

### Toimintaympäristössä tapahtuneet muutokset

Tammikuussa 2022 järjestettiin maakuntavaalit ja valittiin hyvinvointialueen aluevaltuusto ja muodostettiin hyvinvointialueen hallitus. Aluevaltuusto aloitti toimintansa 1.3.2022. Vuoden 2022 aikana pidettiin kesäkuukausia lukuun ottamatta henkilöstölle kuukausittain perusturvan sote-uudistusta käsittelevä henkilöstöinfo. Infoissa oli edustus myös kaupungin henkilöstöhallinnosta. Toiminnan siirtoa ja liikkeen luovutusta Pirkanmaan hyvinvointialueelle valmisteltiin yhteistyössä kaupungin henkilöstöhallinnon kanssa hyvinvointialueelta saatujen linjausten ja ohjeiden mukaisesti. Myös hyvinvointialue piti syksyn aikana useita omia yleisiä henkilöstö- ja asukasinfoja. Lisäksi hyvinvointialue piti tulevien palvelualueiden henkilöstölle ja niiden esimiehille suunnattuja infoja marras-joulukuussa.

Terveys- ja sosiaalijohtaja kuului koko vuoden ajan ICT-palvelujen siirtoa valmistelemaan työryhmään ja toimi siinä varapuheenjohtajana. Osana hyvinvointialueelle siirtymistä perusturvakeskuksessa ollut sosiaalipalvelujen arkisto, lähes 400 hyllymetriä, käytiin lävitse ja arkistointilain mukaisesti järjestettiin osin kaupungille säilytykseen jäävään arkistoon ja pääosin hyvinvointialueelle siirtyneeseen arkistoon. Uusi erillinen sote-asoiden päätearkisto sijoittui Kurun kirjastolta vapaaksi jääneeseen arkistotilaan.

Ylöjärvellä jatkettiin tulevaisuuden sote-keskushanketta eli PirSote-hanketta Ylöjärven hankesuunnitelman mukaisesti. PirSote-hankkeessa saatiin kuvattua ja kehitettyä useita toimintaprosesseja, joista osa otettiin pohjaksi koko hyvinvointialueen yhteiseen toimintaan, kuten ”minun tiimini”-malli. Samoin vietiin hankesuunnitelmien mukaan päätökseen Pirkanmaan työkykyhanke, jossa terveys- ja sosiaalijohtaja oli ohjausryhmän jäsen sekä ikäihmisten palveluihin kohdistunut PirKati hanke. Vuoden

2022 toukokuussa alkoi RRP-hanke eli Hoppu-hanke. Sen puitteissa Ylöjärvellä aloitettiin vastaanoton chat-palvelujen ja videovastaanotto toiminnan kokeilu ja laajennettiin edelleen Omaolo-palveluja. Terveys- ja sosiaalijohtaja oli myös Hoppu-hankkeen ohjausryhmässä. Hoppu-hankkeessa työskenteli yksi hanketyöntekijä.

### Toiminnan painopistealueiden toteutuminen

Pirkanmaan sairaanhoitopiirin toiminnan toteutuksessa suurin haaste on ollut henkilöstöpula ja edelleen jatkunut Covid-19 pandemia. Covid-19 pandemia aiheutti toisaalta hoitovelkaa ja toisaalta lisäksi erikoissairaanhoidon tarvetta. Erikoissairaanhoidon näytti ajalla 1-10/2023 toteutuvan noin 650 000 euroa alle talousarviovarauksen, mutta marras-joulukuun laskut puolestaan olivat selvästi suurempia kuin vastaavat vuonna 2021.

Hyvinvointialueelle siirtymisen valmistelu onnistui teknisesti hyvin ja henkilöstöinfoja pidettiin suunnitelman mukaisesti. Siirtoprojekti työllisti perusturvan hallinnon henkilöstöä huomattavasti enemmän kuin oli ajateltu. Virka-apua siirtoon annettiin pyydetyksi ja tästä johtuen ylitöitä perusturvan hallinnossa jouduttiin tekemään loppuvuonna merkittäviä määriä.

PirSOTE- ja LAPE-hankkeiden sekä myös muiden hankkeiden hallinnointi tapahtui perusturvan keskitetyssä hallinnossa. Hankekoordinaattori tuli valituksi Ylöjärven hyvinvointipäälliköksi ja perusturvan hallinnosta ylihoitaja siirtyi terveyskeskuspalvelujen hoitotyön johtajaksi ja johtava hoitaja Ikääntyneiden palvelujen hoitotyön johtajaksi. Hallintosäännössä toteutettiin sovitut muutokset ja vastuualueiden nimien muutokset seuraavasti: ehkäisevät ja korjaavat hyvinvointipalvelut muutettiin perhekeskus ja mielenterveyspalvelut vastuualueeksi ja hoito- ja kuntoutumispalvelut ikääntyneiden palvelut vastuualueeksi.

### Toiminnan tunnusluvut

	TP2020	TP2021	TP2022
Sairaanhoitopiirin kustannukset €/asukas (sis. ensihoidon ja sairaankuljetuksen)	1 047	1 142	1 136
Henkilöstön määrä	26,5	29,5*	26,5

### Merkittävät poikkeamat talousarviosta

Sairaanhoitopiirin kustannukset kasvoivat marras-joulukuussa merkittävästi alkuvuonna toteutuneeseen tasoon nähden ja siitä johtuen erikoissairaanhoidon hankinta toteutui n. 680 000 euroa yli muutostalousarvion odotuksen. Sairaanhoitopiirin purkamisesta ja tappioiden tasaamisesta ennen hyvinvointialueelle siirtymistä tuli Ylöjärven maksettavaksi lisäkustannusta 473 000 €. Kalliin hoidon tasauksesta puolestaan hyvitystä saatiin 436 000 euroa. PSHP:n kaikki kulut yhteensä (sisältäen sairaanhoitopiirin tappion kattamisen) toteutuivat noin 1 150 000 euroa yli muutostalousarvion. Pelkkä erikoissairaanhoidon hankinta toteutui vuonna 2022 lähes alkuperäisen varauksen suuruisena ollen 38 179 000 euroa. Sairaanhoitopiirin alkuperäinen varaus oli 38 000 000 euroa. Muutostalousarviossa ennakoitiin, että erikoissairaanhoidon toteutuu noin 500 000 euroa alle alkuperäisen varauksen. Lopulliset kulut toteutuivat koko vastuualueella 1,9 % (774 000 euroa) yli muutostalousarvion.

Tulojen ja avustusten osalta kehitys oli positiivinen: valtio korvasi koronapandemian hoitoon liittyviä kuluja kaikkiaan 2,1 milj. euroa. Korvaussumma on jaettu perusturvan vastuualueiden kesken toteutuneiden kulujen suhteessa. Hallinto- ja erikoissairaanhoidon vastuualueelle koronakorvauksen määrä oli 720 000 euroa. Hankeavustukset toteutuvat myös odotetusti. Tuotot toteutuivat kaikkiaan 20,9 %

(308 000 euroa) yli muutostalousarviossa esitetyn.

Nettona vastuunalueen toimintakate ylittyi 1,2 prosentilla (n. 466 000 euroa) muutostalousarvioon nähden. Ilman PSHP:n purkamiseen liittyvää kunnille peruspääoman suhteessa tullutta tappiontasauslaskua vastuunalueen talous olisi toteutunut muutostalousarvion mukaisena.

## Talous

	Talousarvio	Ta+muutos	Toteutunut	Poikkeama muutoksen jälkeen	Toteutunut %
<b>Toimintatulot</b>	<b>755 450</b>	<b>1 475 450</b>	<b>1 783 535</b>	<b>308 085</b>	<b>120,9</b>
ulkoiset	304 700	1 024 700	1 330 321	305 621	129,8
sisäiset	450 750	450 750	453 214	2 464	100,5
<b>Toimintakulut</b>	<b>-41 616 726</b>	<b>-41 116 726</b>	<b>-41 890 981</b>	<b>-774 255</b>	<b>101,9</b>
ulkoiset	-41 353 836	-40 853 836	-41 603 428	-749 592	101,8
sisäiset	-262 890	-262 890	-287 553	-24 663	109,4
<b>Toimintakate</b>	<b>-40 861 276</b>	<b>-39 641 276</b>	<b>-40 107 446</b>	<b>-466 170</b>	<b>101,2</b>

## Sosiaalityön palvelut

Vastuuhenkilö sosiaalityön johtaja Marketta Tiihala

### Vastuualueen toiminnan kuvaus

Sosiaalityön palvelujen vastuualue vastaa työikäisten, lasten ja perheiden sekä vammaisten henkilöiden sosiaalityön peruspalvelujen tarpeen arvioinnista ja tarvittavien sosiaalihuollon palvelujen tuottamisesta tai järjestämisestä.

### Toimintaympäristössä tapahtuneet muutokset

Vuoden 2022 aikana vastuualueella on valmistauduttu tehtäväalueittain tulevaan hyvinvointialueelle siirtymisen aiheuttamaan organisaatiomuutokseen. Toimintaa on kehitetty kohti tulevaa hyvinvointialuetta yhdessä PirSOTE-hankkeen hanketyöntekijöiden kanssa suunnitelman mukaisesti. Loppukesällä toimintansa aloittanut lasten ja perheiden palveluihin sijoittuva intensiiviyksikkö on lisännyt muun muassa moniammatillisen tiimityön mahdollisuuksia yhä useamman lapsen ja perheen ongelmassa. Yhteistyön käytänteitä on työstetty perusterveydenhuollon ja työikäisten sosiaalityön palvelujen sekä työllisyyspalvelujen kesken ja on oltu mukana hanketyössä Pirkanmaan työkykyhankkeessa PirSOTE-hanketyön ohella.

Suurin osa sosiaalityön työntekijöistä on saanut uudet toimitilat vuoden 2022 aikana. Lastensuojelu muutti uusiin toimitiloihin jo vuoden 2021 aikana ja uusi Perheiden talo Rinteen päiväkodin naapurissa otettiin käyttöön elokuussa 2022. Uudessa talossa työskentelevät sosiaalihuoltolain mukaisia palveluja ja palvelutarpeen arviointia tekevä henkilöstö, perhetyö sekä perhe- ja mielenterveyspalvelujen vastuualueelle sijoittuva intensiiviyksikkö. Työikäisten sosiaalityö sijoittui terveyskeskukseen ensiintisiin työterveyshuollon tiloihin ja vammaispalvelutoimisto muutti joulukuussa esteettömiin tiloihin Rantajätkäntielle.

Vuoden 2022 aikana varsinaisen sosiaalityön näkökulmasta toimintaympäristössä ei ole tapahtunut suuria muutoksia. Palvelutarpeiden kasvua on ollut nähtävissä väestönkasvua vastaavasti. Vuoden aikana on varauduttu mm. uuden vammaispalvelulain voimaantuloon vuodesta 2023 alkaen. Lastensuojelun asiakasmäärät ovat olleet vuoden 2022 alussa voimaan tulleen lastensuojelulain muutoksen edellyttämällä tasolla. Huostassa 31.12. olevien määrä on vähentynyt edellisestä vuodesta, mutta vastaavaa vähennystä koko vuoden aikana huostassa olleiden määrässä ei ole tapahtunut. Useampi nuori on tullut täysi-ikäiseksi loppuvuoden aikana, josta syystä poikkileikkauspäivän asiakasmäärä on selkeästi edellisestä vuodesta pienempi. Henkilökohtaisen avun asiakkaiden määrä on kasvanut. Kasvu on seurausta lisääntyneestä hakemusten ja palvelua tarvitsevien määrästä. Taustalla on yhä kasvava tietoisuus mahdollisuudesta saada palvelua.

### Toiminnan painopistealueiden toteutuminen

Toiminnassa tavoitteena oli lasten ja perheiden sosiaalihuollon palvelutarpeiden arvioinnin monialaisen työmallin käyttöönotto, jotta päällekkäisen arviointityön määrä vähenisi. Tavoite onnistuttiin toteuttamaan osittain, koska moniammatillinen työmalli mahdollistui paremmin vasta perheiden talon käyttöönoton myötä. Toisaalta perheintensiiviyksikön kokonaisuus oli toimintavalmis vasta loka-kuussa. Sosiaalihuollon sisäisen yhteistyön mallia kehitettiin hyvinvointialueen valmistelun yhteydessä (pene ja arviointitiimi).

## Toiminnan tunnusluvut

	TP2020	TP2021	TP2022
Täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen menot €/as	5	4	4
Kodin ulkopuolelle sijoitetut 0-17 vuotiaat, huostassa 31.12. (päiväkohtainen tilanne)	60	53	45
Kiireellisten sijoitusten määrä vuoden aikana	32	22	28
Omaishoidon tukea vuoden aikana saavat (sis. alle 65-vuotiaat)	72	77	78
Henkilökohtaisen avun asiakkaiden määrä vuoden aikana	149	181	221
Kehitysvammahuollon palveluasuminen, asiakkaita vuoden aikana	56	53	53
Henkilöstön määrä	90	94	96*

\*2 uutta sosiaalityöntekijän vakanssia.

## Merkittävät poikkeamat talousarviosta

Sosiaalityön palvelujen vastuualueen toimintakulut toteutuivat 3,2 % (n.629 000 euroa) yli muutostalousarvion ja tulo 4,9 % (n.113 000 euroa) yli muutostalousarvion. Nettona vastuualue ylitti muutostalousarvion n. 515 000 euroa (2,9 %).

Suurimmat poikkeamat tulivat henkilöstökuluissa 1,2 % (n. 58 000 euroa). Poissaolojen määrä ja sijais-tarve on ollut erityisesti hoivapalveluissa suurta. Palvelujen ostot ylittivät kaikkiaan 4,9 % (602 000 euroa) muutostalousarvion odotuksen ja toteutuivat mm. lastensuojelussa vuoden 2021 tasossa. Vammaispalvelujentehtävälueelle sijoittuvan henkilökohtaisen avun palvelujen kustannusten arviointi on ollut mm. keskuksen laskutusrytmistä johtuen haasteellista, lisäksi avun piirissä olevien asiakkaiden määrä on kasvanut vuoden aikana. Samoin perhehoitopalkkiot nousivat yli varauksen noin 80 000 euroa (14,7 %). Samoin ICT-palvelujen pakolliset muutokset johtuen hyvinvointialuesiirrosta kasvoivat n. 47 000 euroa yli talousarviovarauksen. Pääomavuokrat mm. lastensuojelun ja perheiden talon osalta olivat noin 242 000 euroa.

## Talous

	Talousarvio	Ta+muutos	Toteutunut	Poikkeama muutoksen jälkeen	Toteutunut %
<b>Toimintatulot</b>	<b>2 306 000</b>	<b>2 306 000</b>	<b>2 419 293</b>	<b>113 293</b>	<b>104,9</b>
ulkoiset	2 006 000	2 006 000	2 265 147	259 147	112,9
sisäiset	300 000	300 000	154 145	-145 855	51,4
<b>Toimintakulut</b>	<b>-18 323 401</b>	<b>-19 818 401</b>	<b>-21 080 850</b>	<b>-1 262 449</b>	<b>106,4</b>
ulkoiset	-16 683 294	-18 178 294	-19 601 140	-1 422 846	107,8
sisäiset	-1 640 107	-1 640 107	-1 479 710	160 397	90,2
<b>Toimintakate</b>	<b>-16 017 401</b>	<b>-17 512 401</b>	<b>-18 661 557</b>	<b>-1 149 156</b>	<b>106,6</b>



## **Terveyskeskuspalvelut**

Vastuuhenkilö johtava ylilääkäri Mauri Jokinen

### **Vastuualueen toiminnan kuvaus**

Terveyskeskuspalveluiden vastuualueen tavoitteena on tuottaa asiakaslähtöisiä, vaikuttavia ja kustannustehokkaita palveluita, joilla edistetään väestön hyvinvointia, tuetaan arjessa pärjäämistä ja tuetaan terveyshyötyä. Tehtävänä on järjestää vastuualueeseen kuuluvat perusterveydenhuollon palvelut, joihin sisältyy ennaltaehkäisy, hoito ja kuntoutus. Vastuualueeseen kuuluvat myös päihdehuolto sekä kunnan itse hankkima erikoissairaanhoido, jota hankitaan palvelusetelillä tuottajien tiloissa tai sopimuksilla. Osa käynneistä tapahtuu lähipalveluna terveyskeskuksen tiloissa.

Vastuualueen sisällössä tapahtui 2022 muutoksia, kun geriatrian poliklinikka ja terveyskeskussairaalan kuntoutusosasto siirtyivät terveyskeskuspalveluihin ikääntyneiden palveluiden vastuualueelta. Muutos liittyi hyvinvointialueelle siirtymiseen valmistautumiseen. Lisäksi vastuualueelle siirtyi ylihoitaja perusturvan hallinnosta. Henkilöstömäärä vastuualueella kasvoi näiden muutoksen vuoksi 45,3 henkilötyövuodella. Lisäksi vuoden aikana täytettiin uusia vakansseja ja tehtiin muitakin henkilöstösiirtoja perusturvan sisällä.

Perusterveydenhuollon palveluihin kuuluvat avosairaanhoido, geriatrian poliklinikka, suun terveydenhuolto, terveyskeskussairaalan akuuttiosasto ja kuntoutusosasto sekä neuvola-, koulu- ja opiskeluterveydenhuolto.

### **Toimintaympäristössä tapahtuneet muutokset**

Hyvinvointialueen valmisteluun osallistuminen ja hyvinvointialueelle siirtymiseen valmistautuminen vaikutti erityisesti esihenkilöiden työkuvaan loppuvuoden aikana. PirSoTe- hanke jatkui hankerahoituksella ja lisäksi loppuvuoden aikana saatiin Hoppu- hankkeen rahoitusta VideoVisitin kautta toteutettuun chat- kokeiluun ja etävastaanoton käyttöön. Perusterveydenhuollon kiristyvään hoitotakuuseen varauduttiin lisäämällä resursseja avosairaanhoidoon, suun terveydenhuoltoon, fysioterapiaan sekä päihdepalveluihin.

Covid-19 viruksen aiheuttama pandemia jatkui myös vuonna 2022, jolloin runsain lisäresurssin tarve painottui alkuvuoteen. Koronatestauksen määrät olivat suuria vielä alkuvuodesta ja lisäsivät siten laboratoriokuluja, vuoden mittaan testausmäärät vähenivät. Koronatilanteen kehittyminen vaikuttaa keskeisesti erityisesti avosairaanhoidon toimintaan ja kustannuksiin näytteenottojen, jäljitysten ja puhelinliikenteen resurssitarpeiden osalta.

### **Toiminnan painopistealueiden toteutuminen**

Avosairaanhoidon vastaanottotoiminnassa Covid-19 viruksen aiheuttama pandemia aiheutti edelleen hieman muutoksia normaalissa toiminnassa alkuvuoden aikana, erityisesti puhelinpalvelu oli ajoittain ruuhkainen. Palvelua käyttäneet olivat kuitenkin hyvin tyytyväisiä saamaansa palveluun ja asiakastytyväisyys NPS- mittauksen perusteella oli avosairaanhoidossa 87/100 (vaihteluväli 57–100). Lisäksi hoidon jatkuvuus on THL:n COC indeksi perusteella Pirkanmaan kärkiluokkaa. COC indeksi kuvastaa pitkäaikaisten hoitosuhteiden osuutta 3 kertaa tai enemmän 24 kk:n aikana kiireetöntä avosairaanhoidoa käyttäneillä.

PirSote- hankkeen yhteydessä perustettu kehittäjätiimi toimi aktiivisesti. Osana digitalisaatiota jatkettiin OmaOlon käytön laajentamista kuntalaisten yhteydenottokanavana ja aloitettiin VideoVisitin kautta chat yhteydet sekä etävastaanotot. Itseilmoittautumiseen otettiin suunnitellusti käyttöön ITTE-automatit. THL:n järjestämään Hyvä vastaanotto hanke jatkui alkuvuoden.

Fysioterapiassa suoravastaanottotoiminnan laajentamisen suunnitelma eteni ja fysioterapeutteja koulutettiin tähän toimintaan. Perustason mielenterveys- ja päihdetyö oli myös yksi kehittämiskohdeista, päihdetyön sairaanhoitajaresurssia lisättiin ja rekrytoitiin uusia työntekijöitä.

Geriatrian poliklinikalla jatkettiin aikaisemmin aloitettua geriatristen palveluiden kehittämistä ja kotihoidon lääkäripalveluiden vahvistamista. Kotikuntoutuksen kehittäminen osana PirSote- hanketta oli yhtenä painopistealueena.

Suun terveydenhuolto osallistui myös PirSote- hankkeeseen ja kehitti yhteisiä toimintoja kohti hyvinvointialuetta. Suun terveydenhuollon asiakasmaksut tulivat vuoden alusta maksukaton piiriin, tästä huolimatta käyntimaksutulot lisääntyivät, koska hammaslääkäreiden rekrytointi onnistui hyvin.

Terveyskeskussairaalan akuuttiosastolla jouduttiin laskemaan käytössä olevia potilaspaikkamääriä ensin alkuvuoden aikana koronapandemian vuoksi ja myöhemmin hoitohenkilöstön työtaistelutilanteen sekä hoitajapulan vuoksi. Kesäkuusta lähtien käytössä on ollut 30-32 paikkaa (38 normaalimäärä). Keskimääräinen hoitoaika nousi aikaisemmista vuosista, koska hoitoketju osastolta eteenpäin ei vuoden mittaan toiminut riittävän nopeasti.

### Toiminnan tunnusluvut

	TP2020	TP2021	TP2021
Terveyskeskuspalvelujen peittävyys (%)	61	71	63
Käynnit terveydenhoitajan vastaanotolla	21 509	23 182	22 622
Akuuttiosaston keskimääräinen hoitajakson pituus	9,3	10,9	12,0
Suun terveydenhuollon asiakaskäyntien peittävyys väestöstä viimeisen 3 vuoden aikana (%).	62	66	66
Päihdehuollon asiakkaita palveluasumisen piirissä *	11	10	11
Henkilöstön määrä	185,2	187,2	245

\*Luvuissa ei ole mukana tuetussa asumisessa olevia

### Merkittävät poikkeamat talousarviossa

Toimintakulut toteutuivat hieman yli muutetun talousarvion. Ylitys koostuu pääosin arviota suuremmista henkilöstökuluista.

Toimintatulojen toteuma oli 111,8 prosenttia suhteessa muutostalousarvioon. Toimintatuloja ovat nostaneet erityisesti valtion koronatuet ja poikkeuksellisen suuret kotikuntakorvaukset. Hammashoitomaksut lisääntyivät hyvän hammaslääkärilanteen seurauksena ja myös lääkäreiden koulutuskorvauksissa eli evo-rahoissa oli kasvua.

Toimintakatteeksi muodostui 98,8 prosenttia eli talous toteutui muutostalousarviossa arvioitua paremmin.

## Talous

	Talousarvio	Ta+muutos	Toteutunut	Poikkeama muutoksen jälkeen	Toteutunut %
<b>Toimintatulot</b>	<b>2 840 500</b>	<b>4 107 500</b>	<b>4 593 229</b>	<b>485 729</b>	<b>111,8</b>
ulkoiset	2 830 500	4 097 500	4 580 591	483 091	111,8
sisäiset	10 000	10 000	12 638	2 638	126,4
<b>Toimintakulut</b>	<b>-25 738 759</b>	<b>-26 921 759</b>	<b>-27 126 556</b>	<b>-204 797</b>	<b>100,8</b>
ulkoiset	-22 784 307	-23 967 307	-24 131 617	-164 310	100,7
sisäiset	-2 954 452	-2 954 452	-2 994 939	-40 487	101,4
<b>Toimintakate</b>	<b>-22 898 259</b>	<b>-22 814 259</b>	<b>-22 533 327</b>	<b>280 932</b>	<b>98,8</b>

## **Perhe- ja mielenterveyspalvelut**

Vastuuhenkilö perhe- ja mielenterveyspalvelujen johtaja Paula Pasanen-Aro

### **Vastuualueen toiminnan kuvaus**

Palveluvalikoima muodostaa ennaltaehkäisevien, terveys- ja hyvinvointieroja kaventavien ja korjaavien, varhaisen puuttumisen, kuntalaisten omatoimisuutta tukevien ja asiakkaan valinnanvapautta lisäävien palvelujen kokonaisuuden. Vastuualue sisältää perhe- ja mielenterveyspalveluiden, terapia- ja palveluiden ja perhe-, mieli- ja terveystieteiden toiminnat. Vuonna 2022 vastuualueen nimi muuttui toimintojen luonnetta selkeämmin kuvaavaksi Perhe- ja mielenterveyspalveluiksi.

### **Toimintaympäristössä tapahtuneet muutokset**

Hyvinvointialueuudistus on tuonut mukanaan palveluiden uudelleen järjestämiseen ja kehittämiseen liittyviä tehtäviä. Koronapandemia on vaikuttanut edelleen toimintojen järjestämiseen erityisesti mielenterveyspalveluihin kertyneen hoitovelan ja kysynnän lisääntymisen takia. Sähköinen perhekeskus saatiin käyttöön vuonna 2022, lisäksi perhe- ja mielenterveyspalveluissa otettiin käyttöön Videovisittimenetelmä etäkonsultoinnissa.

Sosiaali- ja terveysministeriön valtionavustushanke POIMI:lle haettiin ja saatiin jatkoavustusta kesäkuun 2023 loppuun asti ja tavoitteena on jalkauttaa MIELIKIOSKI-toimintamalli hyvinvointialueen yhdeksi matalan kynnyksen toimintamalliksi. Mielikioski ja terveys- ja perhekioski yhdistettiin joulukuussa 2022. Zoturin chat-palvelua tarjottiin edelleen nuorille sekä perheille.

Lastensuojelulain muutosehdotuksessa esitetään säädettäväksi tehostetusta avohuollon tukitoimesta, joka tarkoittaa intensiivistä ja moniammatillista lapsen kotioloissa annettavaa kuntouttavaa tukea yhdessä hänen vanhempansa tai muun läheisen kanssa. Tavoitteena on ehkäistä lapsen sijoituksen tarvetta. Tätä työtä tukee elokuussa 2022 toimintansa aloittanut Perheintensiiviyksikkö, jonne henkilöstörekrytoinnit onnistuivat hyvin.

### **Toiminnan painopistealueiden toteutuminen**

Vuoden 2022 aikana painopiste on ollut vanhemmuuden tukemisessa ja lastensuojelun piirissä olevien lasten auttamisessa. Lapsiperheiden päihde- ja mielenterveyspalveluiden saatavuutta parannettiin ja vahvistettiin perustamalla perheiden tueksi monialainen ja moniammatillinen perheintensiiviyksikkö. Perheintensiiviyksikön toiminnassa käyttöön otettiin systeemistä toimintaa tukeva verkostotyön malli.

Koronapandemian aiheuttamaa mielenterveys- ja päihdehäiriöiden hoitovelkaa helpotettiin palkkaamalla lisähenkilöstöä mielenterveystoimistoon ja aikuisten avomielenterveystyöhön. Terapiapalveluissa erityisesti lasten toimintaterapiapalvelut ovat ruuhkautuneet ja tämän korjaamiseksi ostettiin toimintaterapiatutkimuksia yksityisiltä tuottajilta ja palkattiin 2 toimintaterapeuttia lisää syksyllä 2022, minkä avulla jono on puolittunut syksyn aikana. Puheterapiajonoja on saatu myös purettua niin, että tutkimukseen pääsee alle 3 kuukaudessa.

Terveystieteiden kioskioski on jatkanut koronarokotuksia. Ennaltaehkäisevää ja hyvinvointia tukevaa toimintaa vahvennetaan yhdistämällä kaikki kioskitoiminnat Hyvinvointikioskin alle. Arkeen Voimaa -toimintaa jatkettiin myös terveystieteiden kioskioskin kautta toimien.

## Toiminnan tunnusluvut

	TP2020	TP2021	TP2022
Perusterveydenhuollon mielenterveystyöryhmän asiakkaat	504	606	467
Avohoidon psykiatrisen intensiiviyksikkö Avekin hoidossa olleet potilaat	167	202	200
Perheneuvolan keskim. jonoaika (työpäiviä)	33	36	42
Nuorten intensiiviyksikön hoidossa olleet potilaat (aloi- tus 1.8.2020)	139	325	260
Terveysneuvonta, asiakkaita	9 263	4 010	22 535*
Henkilöstön määrä	52	51	61

\* sis. rokotusasiakkaat

## Merkittävät poikkeamat talousarviosta

Huolimatta koronan aiheuttamasta palvelutarpeen lisäyksestä ja hoitotakuuajoissa pysymiseksi palkasta tilapäisistä henkilöstöstä sekä koronarokotustoiminnan toteuttamisesta henkilöstökulut toteutuivat lähes muutostalousarvion mukaisina (+0,9 %). Palvelujen ostot sen sijaan ylittivät muutostaloustalousarviovarauksen 9,0 prosenttia. Tätä selittää tarve ostaa hoitajajoukon purkuun palveluja yksityisiltä palveluntuottajilta sekä asumispalvelujen kasvanut tarve. Toimintakulut ylittivät muutostalousarvion 4,0 % ja tuottoja kertyi 7,4 % yli muutostalousarvion. Tuottoylityksestä vastuualueelle allo- koidut koronakorvaukset selittävät osan. Vastuualueen toimintakate toteutui 3,6 prosenttia muutos- talousarviota isompana.

## Talous

	Talousarvio	Ta+muutos	Toteutunut	Poikkeama muutoksen jälkeen	Toteutunut %
<b>Toimintatulot</b>	<b>332 400</b>	<b>591 400</b>	<b>635 316</b>	<b>43 916</b>	<b>107,4</b>
ulkoiset	332 400	591 400	635 316	43 916	107,4
sisäiset	0	0	0	0	
<b>Toimintakulut</b>	<b>-5 453 230</b>	<b>-6 193 230</b>	<b>-6 440 559</b>	<b>-247 329</b>	<b>104,0</b>
ulkoiset	-5 007 743	-5 747 743	-5 981 680	-233 937	104,1
sisäiset	-445 487	-445 487	-458 879	-13 392	103,0
<b>Toimintakate</b>	<b>-5 120 830</b>	<b>-5 601 830</b>	<b>-5 805 243</b>	<b>-203 413</b>	<b>103,6</b>

## **Ikääntyneiden palvelut**

Vastuuhenkilö kotihoidon ja asumispalvelujen päällikkö Marita Pitkänen

### **Vastuualueen toiminnan kuvaus**

Vastuualueen toiminta koostuu ennaltaehkäisevistä palveluista, asiakasohjauksesta, kotihoidosta, kotihoidon tukipalveluista sekä asumispalveluista. Ennaltaehkäisevien palvelujen kuten ohjauksen, neuvonnan ja lähitoritoiminnan avulla tuetaan ikääntyneiden itsenäistä selviytymistä ja toimintakyvyn säilymistä. Asiakasohjauksen avulla arvioidaan yhtenäisin myöntämisperustein ikääntyneiden asiakkaiden palveluntarvetta ja järjestetään heidän tarvitsemansa palvelut. Säännöllisen kotihoidon ja kotihoidon tukipalvelujen avulla järjestetään palvelut asiakkaan omaan kotiin. Asumispalveluissa on ollut sekä kaupungin omana että ostopalveluna / palvelusetelillä tuotettuja tavallisen palveluasumisen, tehostetun palveluasumisen ja laitoshoidon palveluja.

### **Toimintaympäristössä tapahtuneet muutokset**

Ikääntyneiden palveluissa on varauduttu hyvinvointialueelle siirtymiseen valmistelemalla henkilöstösiirtoja sekä osallistamalla asumispalvelujen, kotihoidon, omaishoidon ja asiakasohjauksen valmistelutyöryhmiin. Lisäksi vastuualueen palveluprosessien ja palvelujen hyvän laadun turvaaminen ja kehittäminen on jatkunut kaikissa palveluissa. Myös PirSOTE-, PirKATI- ja PirKOTI-hankkeiden kautta on osallistuttu hyvinvointialueen valmisteluun ja kehitetty mm. kotihoidon palveluja sekä geriatrian poliklinikan, asiakasohjauksen ja kotihoidon monitammattillisen tiimityön kehittämistä.

Väestön ikääntymisestä johtuvaa asumispalvelujen kasvavaa tarvetta varten on otettu käyttöön kaksitoista uutta asumispalvelupaikkaa Ikifit Oy:n Hyvinvointikoti Taimissa. Palvelusetelillä laskuttaneita yksiköitä on siirretty ostopalveluun asiakkaiden aseman turvaamiseksi hyvinvointialueelle siirryttäessä.

### **Toiminnan painopistealueiden toteutuminen**

Kotikuntoutuksessa on kehitetty laaja-alaista, psykososiaaliset ulottuvuudet kattavaa kuntoutusta. Ylöjärvellä on aloitettu yhteistyössä liikuntapalvelujen ja kulttuuripalvelujen kanssa kotona asuvia ikäihmisiä monipuolisesti tukeva etäryhmätoiminta osana lähitoritoimintaa.

Kotihoidon kuormittavuuden helpottamiseksi on lisätty etävastaanottoja osana asiakkaiden hoidon kokonaisuutta ja lisätty kotikuntoutusta. Kotihoidon lääkäri on tehnyt kaksi kertaa vuodessa kotihoidon asiakkaiden seurantakäynnit yhdessä kotihoidon terveydenhoitajan kanssa. Säännöllisen kotihoidon piirissä olevien asiakkaiden absoluuttinen määrä ja myös prosenttiosuus 75-v. täyttäneistä nousi vuoteen 2021 verrattuna. Tehostetussa palveluasumisessa hoidettavien 75-v. täyttäneiden prosenttiosuus pysyi ennallaan, mutta absoluuttinen määrä nousi 19 asiakasta. Omaishoidontuen piirissä olevien määrä kasvoi 66:lla asiakkaalla.

## Toiminnan tunnusluvut

	TP2020	TP2021	TP2022
Kotona asuvat 75-v. täyttäneet % (N)	92,1 % (2 356)	92,5 % (2 524)	90,8 % (2 704)
Säännöllisessä kotihoidossa 75-v. täyttäneet % (N)	9,9 % (253)	9,0 % (248)	9,9 % (296)
Tehostetussa palveluasumisessa 75-v. täyttäneet % (N)	7,4 % (190)	7,3 % (200)	7,35 (219)
Oman ja ulkoisen (ostoina tai palvelusetelillä hankittu) palvelun osuus ympärivuorokautisen asumispalvelusta 65 vuotta täyttäneillä asiakkailla	oma 26,9 % ulk.73,1 %	oma 24,0 % ulk.76,0 %	oma 24,6 % ulk. 75,4 %
Omaishoidon tuen kattavuus 75 vuotta täyttäneiden ikäryhmässä % (N)	5,2 % (132)	5,2 % (143)	5,7 % (169)
Omaishoidon tuen saajien määrä vuoden aikana, 65 vuotta täyttäneet asiakkaat	170	187	253
Henkilöstön määrä	180	186	195

## Merkittävät poikkeamat talousarviosta

Toimintatuotot toteutuivat hieman muutostalousarviota parempana. Kotikuntakorvausten määrä ja hoitopäivämaksujen määrä kasvoivat alkuperäiseen talousarvioon nähden merkittävästi.

Kulut kasvoivat alkuperäiseen talousarvioon nähden peräti 2,1 milj. euroa. Näin suuri kasvu selittyy koko toimintavuoden kestäneellä kotihoidon voimakkaalla henkilöstöpulalla, jota paikattiin hankkimalla työvoimaa ostopalveluna ja myös sijoittamalla useita kotikäyntejä vuorokaudessa tarvitsevia kotihoidon asiakkaita kesän loma-ajalla palveluasumispaikoille. Lisäksi ylöjärveläisten ikäihmisten tehostetun palveluasumisen tarve kasvoi eikä ihmisiä voitu hoitaa sairaalaosastoilla. Lisäpaikkoja hankittiin kaksitoista uutta tehostetun palveluasumisen paikkaa, ja tehostetussa palveluasumisessa oli kaikkiaan yhdeksäntoista henkilöä enemmän kuin vuonna 2021. Myös ylipaikkoja käytettiin laitosasumisen puolella, mikä näkyi kuluissa. Lisäksi kaikkien ostettujen tehostetun palveluasumispaikkojen uuden kilpailutuksen mukainen hinnankorotus oli yli 13 %. Hoitajamitoitukseen liittyen henkilöstön määrää lisättiin yhdeksällä henkilöllä.

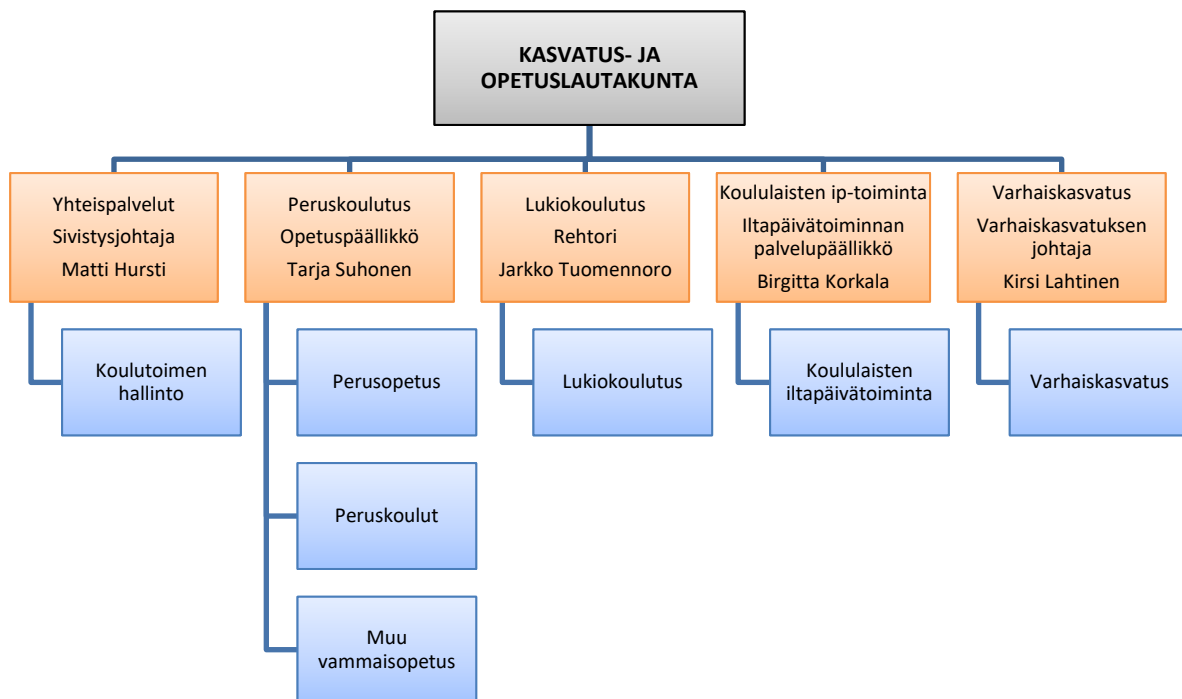
## Talous

	Talousarvio	Ta+muutos	Toteutunut	Poikkeama muutoksen jälkeen	Toteutunut %
<b>Toimintatulot</b>	<b>3 687 000</b>	<b>4 274 000</b>	<b>4 316 469</b>	<b>42 469</b>	<b>101,0</b>
ulkoiset	3 687 000	4 274 000	4 316 469	42 469	101,0
sisäiset	0	0	0	0	
<b>Toimintakulut</b>	<b>-20 068 155</b>	<b>-22 950 055</b>	<b>-23 614 599</b>	<b>-664 544</b>	<b>102,9</b>
ulkoiset	-18 330 008	-21 211 908	-21 852 727	-640 819	103,0
sisäiset	-1 738 147	-1 738 147	-1 761 872	-23 725	101,4
<b>Toimintakate</b>	<b>-16 381 155</b>	<b>-18 676 055</b>	<b>-19 298 130</b>	<b>-622 075</b>	<b>103,3</b>





# Kasvatus- ja opetuslautakunta





# Kasvatus- ja opetuslautakunta

## Strategian toteutumista tukevat toiminnalliset tavoitteet

Strategiakärjet	Toiminnallinen tavoite	Teko	Mittarin tavoitetaso	Toteutuma (toteutusaste)	Kommentointi
<b>Muutosvalmis henkilöstö</b>	1. Tiimityön organisointi lukiossa	1. Opettajat toimivat toiminnallisissa tiimeissä	Kokoontumiskerrat ja osallistuneiden opettajien määrä		Tiimiorganisoitua toimintatapaa toteutetaan viikoittain ns. ys-aikana. Toimintaan osallistuvat kaikki lukion opettajat.
<b>Yritysmönteisyys</b>	1. #rajatontyöelämä	1. Edistetään lukion ja työelämä yhteistyötä sekä korkea-asteen toiminnallista yhteistyötä	Lisääntyneiden kumppaneiden määrä Ylöjärven lukion kanssa		Hanke päättyi syksyllä 2022. Raportti on käsitelty mm. hankkeen ohjausryhmässä ja keskeisin osin myös kasvatus- ja opetuslautakunnassa. Hanke saavutti keskeiset tavoitteet, mm. yhteistyökumppaneiden määrä kasvoi.
<b>Laadukkaat sivistyspalvelut</b>	1. Hajautetun erityisopetuksen järjestämisen suunnitelman tekeminen inklusioperiaatteen mukaan.	1. Laaditaan visio, suunnitelma ja aikataulu ehdotus siitä, miten inklusioperiaatetta voidaan toteuttaa erityisopetuksessa.	Suunnitelma esitetty kasvatus- ja opetuslautakunnalle.		Suunnitelma on käsitelty kasvatus- ja opetuslautakunnassa 27.1.2022.
		2. Suunnitelman laadinnassa on työryhmä, mutta siihen osallistetaan myös muita ryhmiä.	Vähintään kolmen sidosryhmän osallistaminen suunnitelman laadintaan.		Ryhmät: Rehtorit, kaupungin tuen tiimi sekä moniammatillinen valmistelutyöryhmä.
	1. Uuden oppivelvollisuuslain toimeenpano	1. Toisen asteen koulutukseen valmentavan koulutuksen suunnittelu ja käynnistyminen	Ns. Tuva-koulutus saadaan käyntiin 1.8.2022 lukien.		Toiminta on käynnistynyt koulutuskeskus Valossa 1.8.2022.
<b>Osallistava päätöksenteko ja kehittyvä organisaatio</b>	1. Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palveluverkkoselvityksen jatkotoimet	1. Paikatiedon hyödyntäminen	Kehitetään ja saadaan kaupunginosakohtainen (Mapsto-rakenne) lapsi- ja oppilasennustejärjestelmä käyttöön vuoden 2022 aikana.		Palveluverkkoselvityksen jatkotyö käynnistyi syksyllä 2022. Valmistuva selvitys tarkastalee Ylöjärven väestömuutoksia aina vuoteen 2040 asti.
<b>Älykkäät palvelut</b>	1. Robottiikan hyödyntäminen	1. Asiakaspalveluprosessien nopeuttaminen	Vähintään yksi uusi ratkaisu suunniteltu ja saatu kokeiluasteelle vuoden 2022 aikana.		Asia ei edennyt. Toisaalta Ylöjärvi on mukana isojen kuntien E-vaka -hankkeessa, jonka tarkoitus on löytää tavoitteen mukaisia ratkaisuja laaja-alaisesti.

Vihreä = toteutunut, keltainen = toteutunut osittain, punainen = ei toteutunut

## Kasvatus- ja opetuslautakunta yhteensä

	Talousarvio	Ta+muutos	Toteutunut	Poikkeama muutoksen jälkeen	Toteutunut %
<b>Toimintatulot</b>	<b>3 615 000</b>	<b>4 660 000</b>	<b>4 999 570</b>	<b>339 570</b>	<b>107,3</b>
ulkoiset	3 443 000	4 488 000	4 873 943	385 943	108,6
sisäiset	172 000	172 000	125 627	-46 373	
<b>Toimintakulut</b>	<b>-76 099 723</b>	<b>-77 549 323</b>	<b>-78 392 924</b>	<b>-843 601</b>	<b>101,1</b>
ulkoiset	-56 229 264	-57 678 864	-58 523 494	-844 630	101,5
sisäiset	-19 870 459	-19 870 459	-19 869 430	1 029	100,0
<b>Toimintakate</b>	<b>-72 484 723</b>	<b>-72 889 323</b>	<b>-73 393 354</b>	<b>-504 031</b>	<b>100,7</b>

## Yhteispalvelut

Vastuuhenkilö sivistysjohtaja Matti Hursti

### Vastuualueen toiminnan kuvaus

Yhteispalveluiden vastuualue tuottaa sivistysosaston hallinto- ja opiskeluhuollon palveluja, maastouttaa kaupunkistrategiaa sekä vastaa toimialansa kehittämishankkeista ja seutuyhteistyöstä.

### Toimintaympäristössä tapahtuneet muutokset

Vuoden 2022 alussa ei vielä päästy palaamaan normaaliin arkeen koronaepidemian jälkeen. Koronaepidemia jatkui pitkälle 2022 kevääseen. Keväällä 2022 henkilöstön sairauspoissaoloja oli koronan takia runsaasti.

Talousarviossa lisämäärärahoja osoitettiin muun muassa varhaiskasvatuksen (palvelusetelimenot, asiakasmaksulain muutos) ja lukiokoulutuksen (oppivelvollisuuden laajentuminen) tarpeisiin. Syntyvyyden lasku näytti taittuvan alkuvuodesta, mutta muutos jäi väliaikaiseksi. Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palveluverkkoselvitystä päätettiin jatkaa osana Ylöjärven kasvuohjelmaa. Jatkotyössä on tarkasteltu Ylöjärven väestömuutoksia vuoteen 2040 asti. Selvityksen perusteella linjataan palveluverkon kehittämiseen ja ylläpitämiseen liittyviä toimenpiteitä.

### Toiminnan painopistealueiden toteutuminen

Digitalisaatiota jatkettiin eteenpäin suunnitellusti. Käytännössä kaikilla perusopetuksen 4.–9. oppilaalla on nyt käytössään henkilökohtainen tietokone. Lasten ja nuorten harrastetoiminnan kehittämistä jatkettiin edelleen vahvasti kerhotyyppisen toiminnan monipuolistamisella. Siltatien koulun rakennustyöt tontilla käynnistyivät keväällä 2022.

Valtakunnallisen linjauksen mukaisesti opiskeluhuollon palvelut siirtyvät 1.1.2023 lukien Pirkanmaan hyvinvointialueelle.

## Toiminnan tunnusluvut

	TP2020	TP2021	TP2022
<b>Henkilöstön määrä</b> sisältää oppilashuollon henkilöstön (koulukuraattorit ja koulupsykologit)	17	19	19,5

## Merkittävät poikkeamat talousarviosta

Toimintakate alittui, koska oppilashuoltoon ei saatu palkattua koulukuraattoreita ja -psykologeja työvoimapulan takia.

## Talous

	Talousarvio	Ta+muutos	Toteutunut	Poikkeama muutoksen jälkeen	Toteutunut %
<b>Toimintatulot</b>	<b>11 000</b>	<b>97 800</b>	<b>99 727</b>	<b>1 927</b>	<b>102,0</b>
ulkoiset	11 000	97 800	99 727	1 927	102,0
sisäiset	0	0	0	0	0,0
<b>Toimintakulut</b>	<b>-1 507 675</b>	<b>-1 594 475</b>	<b>-1 427 708</b>	<b>166 767</b>	<b>89,5</b>
ulkoiset	-1 425 281	-1 512 081	-1 324 235	187 846	87,6
sisäiset	-82 394	-82 394	-103 473	-21 079	125,6
<b>Toimintakate</b>	<b>-1 496 675</b>	<b>-1 496 675</b>	<b>-1 327 981</b>	<b>168 694</b>	<b>88,7</b>

## Peruskoulutus

Vastuuhenkilö opetuspäällikkö Tarja Suhonen

### Vastuualueen toiminnan kuvaus

Perusopetus on opetuksen ja kasvatuksen kokonaisuus, jossa tavoitteet ja sisällöt yhdistyvät ja muodostavat koulun toimintakulttuurin perustan. Perusopetusta järjestetään perusopetuslain mukaisesti.

Perusopetuksessa noudatetaan valtakunnallisesti yhtenäisiä perusteita. Opetus järjestetään oppilaiden ikäkauden ja edellytysten mukaisesti ja siten, että se edistää oppilaiden tervettä kasvua ja kehitystä.

Perusopetuksessa oppilaan on mahdollista suorittaa oppivelvollisuus laajan yleissivistyksen mukaisesti. Oppilaita ohjataan löytämään vahvuutensa ja rakentamaan tulevaisuutta oppimisen keinoin. Oppilaille annetaan myös mahdollisuus saada valmiudet jatko-opintoihin.

### Toimintaympäristössä tapahtuneet muutokset

Oppilasmäärä kasvoi vuosiluokilla 7-9 ja väheni luokilla 1-6. Viljakkalan Yhtenäiskoulun Karhen toimipiste siirtyi opiskelemaan väistötiloihin. Siivikkalan koulussa alkoi joustavan esi- ja alkuopetuksen pilotointi yhteistyössä Koulukallion päiväkodin kanssa.

### Toiminnan painopistealueiden toteutuminen

Perusopetuksen toiminnalliset tavoitteet ovat toteutuneet vuonna 2022. Erityisopetuksen kehittämissuunnitelma on tehty ja esitelty kasvatus- ja opetuslautakunnassa. Suunnitelman valmistelua on käsitelty kehitystyöhön työryhmässä sekä rehtoreiden ja kaupungin Tuen tiimissä.

### Toiminnan tunnusluvut

	TP2020	TP2021	TP2022
Käyttömenot € /oppilas	8 517	8 878	9 156
Toiminnan laajuus /oppilasmäärä			
- Alakoulut	3 098	3 050	2 993
- Yläkoulut	1 396	1 426	1 510
<b>Henkilöstön määrä</b>			
Rehtorit ja opettajat	349	353	372
Kuraattorit ja koulupsylogit*	12*	14	15
Toimistohenkilöstö	9	9	9
Koulunkäynninohjaajat	101	105	114
Koulu yhteisöohjaajat	2	**	**

\*Aiemmin on tilinpäätöksessä ollut vain kuraattorien määrät ja nyt heidän 6 työntekijään on yhdistetty myös koulupsykologien määrä (6).

\*\* Koulu yhteisöohjaajat kuuluvat nuorisopalveluihin

## Merkittävät poikkeamat talousarviosta

Peruskoulutuksen menot ylittyivät koulumatkakustannusten kasvun takia sekä siirtymiskustannuksista Karhella väliaikaisiin tiloihin.

### Talous

	Talousarvio	Ta+muutos	Toteutunut	Poikkeama muutoksen jälkeen	Toteutunut %
<b>Toimintatulot</b>	<b>1 073 000</b>	<b>1 888 200</b>	<b>1 990 466</b>	<b>102 266</b>	<b>105,4</b>
ulkoiset	1 036 000	1 851 200	1 982 009	130 809	107,1
sisäiset	37 000	37 000	8 458	-28 542	22,9
<b>Toimintakulut</b>	<b>-41 741 805</b>	<b>-42 800 005</b>	<b>-43 220 815</b>	<b>-420 810</b>	<b>101,0</b>
ulkoiset	-29 064 777	-30 122 977	-30 554 801	-431 824	101,4
sisäiset	-12 677 028	-12 677 028	-12 666 014	11 014	99,9
<b>Toimintakate</b>	<b>-40 668 805</b>	<b>-40 911 805</b>	<b>-41 230 349</b>	<b>-318 544</b>	<b>100,8</b>

## Lukiokoulutus

Vastuuhenkilö rehtori Jarkko Tuomennoro

### Vastuualueen toiminnan kuvaus

Lukiokoulutuksen tehtävä on antaa opiskelijalle laaja yleissivistys, jatko-opintokelpoisuus ja tulevassa työelämässä tarvittavia tietoja ja taitoja. Lisäksi koulutuksen tulee tukea opiskelijan edellytyksiä elinikäiseen oppimiseen ja itsensä kehittämiseen. Lisäksi Ylöjärven lukion erityisenä koulutustehtävänä on yrittäjäyys, joka velvoittaa valtakunnallisen yrittäjäyyskasvatuksen kehittämiseen sekä toimintakulttuurin levittämiseen. Annamme myös kaksoistutkintokoulutusta Tredun opiskelijoille ostosopimuksen mukaan.

### Toimintaympäristössä tapahtuneet muutokset

Lukiolle tuli toinen ikäluokka opiskelijalle maksuttoman oppivelvollisuuden piiriin.

### Toiminnan painopistealueiden toteutuminen

Laadukkaat sivistyspalvelut: uuden oppivelvollisuuslain toimeenpano toteutunut kaksi ikäluokkaa kolmesta on opiskelijoille maksuttoman oppivelvollisuuden piirissä. Tuva-koulutuksen luvan sai Tredu, joka hoitaa ko. koulutusta.

Yritysmuutos: #rajatontyöelämä-hanke päättyi 31.8.2022. Hankkeen tavoitteissa onnistuttiin edistämään työelämän ja korkea-asteen kanssa tehtävää yhteistyötä. Kumppaneiden määrää kasvatettiin koronan jälkeen ja hankkeen suunnitelman mukaisesti.

Muutosvalmis henkilöstö: Tiimityön organisointi. Opettajat toimivat tiimeissä ja kokoontuvat n. kerran viikossa 75 minuutin dialogiin.

### Toiminnan tunnusluvut

	TP2020	TP2021	TP2022
<b>Suoritetavoitteet</b>			
Ylioppilaiden määrä/hylätyt	144/<4 %	150/<4 %	149/ 8 %
<b>Tehokkuustavoitteet/taloudellisuustavoitteet</b>			
Opetuksen käyttömenot €/opiskelija	6 350	6 876	6 856
<b>Toiminnan laajuus</b>			
Lukiolaisten määrä	481	496	497
Kaksoistutkintolaisten määrä	56	66	71
<b>Henkilöstön määrä</b>			
Päätoimiset opettajat	32	32	32
Sivutoimiset tuntiopettajat	3	5	2



## Merkittävät poikkeamat talousarviosta

Sijaiskulut nousivat koronan jälkeen merkittävästi, koska henkilökuntalla oli paljon sairauspoissaoloja.

### Talous

	Talousarvio	Ta+muutos	Toteutunut	Poikkeama muutoksen jälkeen	Toteutunut %
<b>Toimintatulot</b>	<b>195 000</b>	<b>338 000</b>	<b>391 034</b>	<b>53 034</b>	<b>115,7</b>
ulkoiset	195 000	338 000	390 589	52 589	115,6
sisäiset	0	0	445	445	
<b>Toimintakulut</b>	<b>-3 708 499</b>	<b>-3 712 099</b>	<b>-3 798 595</b>	<b>-86 496</b>	<b>102,3</b>
ulkoiset	-2 975 605	-2 979 205	-3 070 620	-91 415	103,1
sisäiset	-732 894	-732 894	-727 975	4 919	99,3
<b>Toimintakate</b>	<b>-3 513 499</b>	<b>-3 374 099</b>	<b>-3 407 561</b>	<b>-33 462</b>	<b>101,0</b>

## Koululaisten iltapäivätoiminta

Vastuhenkilö iltapäivätoiminnan palvelupäällikkö Birgitta Korkala

### Vastualueen toiminnan kuvaus

Koululaisten iltapäivätoiminnan järjestäminen koulupäivien jälkeen 1. ja 2. luokan oppilaille sekä erityisen tuen päätöksen saaneille oppilaille pääsääntöisesti 3. luokkaan saakka.

### Toimintaympäristössä tapahtuneet muutokset

Kurun toimipiste muutti Kurun Yhtenäiskoululta väistöön päiväkodin tiloihin. Ylöjärven Yhtenäiskoulun toiminta siirtyi kaupungilta palveluntuottajalle elokuussa 2022. Osa-aikaisen henkilöstön määrä väheni osittain rekrytointivaikeuksien vuoksi.

### Toiminnan painopistealueiden toteutuminen

Painopisteen terveellisten elintapojen edistäminen jatkui ruokahuollon kanssa tehtävällä yhteistyöllä. Turvallisuutta iltapäivätoiminnassa pyrittiin lisäämään henkilöstön koulutusten kautta. Jokaisesta toimipisteestä vähintään yhdellä ohjaajalla on voimassa oleva ensiapukortti.

### Toiminnan tunnusluvut

	TP2020	TP2021	TP2022
<b>Suoritetavoitteet</b>			
Toiminnassa olevien lasten määrä	464	442	485
- kaupunki	245	262	276
- seurakunta	140	120	128
- YMCA	79	60	81
<b>Tehokkuustavoitteet/taloudellisuustavoitteet</b>			
Kustannukset vuodessa € /oppilas	1 790	1 800	1 809
<b>Henkilöstön määrä</b>			
- kokoaikainen	1	1	1
- osa-aikainen	23	23	19

### Merkittävät poikkeamat talousarviosta

Ei merkittäviä poikkeamia talousarvioon nähden.

## Talous

	Talousarvio	Ta+muutos	Toteutunut	Poikkeama muutoksen jälkeen	Toteutunut %
<b>Toimintatulot</b>	<b>351 000</b>	<b>351 000</b>	<b>362 885</b>	<b>11 885</b>	<b>103,4</b>
ulkoiset	216 000	216 000	240 115	24 115	111,2
sisäiset	135 000	135 000	122 770	-12 230	90,9
<b>Toimintakulut</b>	<b>-1 235 804</b>	<b>-1 236 804</b>	<b>-1 240 310</b>	<b>-3 506</b>	<b>100,3</b>
ulkoiset	-973 331	-974 331	-973 657	674	99,9
sisäiset	-262 473	-262 473	-266 654	-4 181	101,6
<b>Toimintakate</b>	<b>-884 804</b>	<b>-885 804</b>	<b>-877 425</b>	<b>8 379</b>	<b>99,1</b>

## **Varhaiskasvatus**

Vastuuhenkilö varhaiskasvatuksen johtaja Kirsi Lahtinen

### **Vastuualueen toiminnan kuvaus**

Varhaiskasvatusta toteutetaan varhaiskasvatustilain mukaisesti. Varhaiskasvatukseen ovat oikeutettuja kaikki alle kouluikäiset lapset vanhempainrahakauden jälkeen. Varhaiskasvatus tukee lapsen kasvua, kehitystä ja oppimista yhteistyössä huoltajien kanssa. Varhaiskasvatusta järjestetään päiväkotihoidona, perhepäivähoitona ja avoimena varhaiskasvatustoimintana. Kuusivuotiaiden velvoittava esiopetus toteutetaan perusopetuslain mukaisesti ja esiopetusta täydentävä varhaiskasvatus järjestetään päiväko-deissa tai päiväkodin läheisyydessä olevalla koululla varhaiskasvatuksen alaisuudessa.

Kunnallisia, hallinnollisia varhaiskasvatuskokonaisuuksia on 12 ja perhepäivähoitajia 9. Avointa varhaiskasvatusta järjestetään Vihriälän leikkitoimintakeskuksessa. Vaihtoehtona kunnalliselle varhaiskasvatukselle huoltajat voivat valita kotihoidon tuen, yksityisen hoidon tuen tai palvelusetelin. Yksityisiä palvelusetelipäiväkoteja on viisi ja yksityisiä perhepäivähoitajia on 7. Vuoden 2022 lopussa noin 20 % varhaiskasvatukseen osallistuneista lapsista oli yksityisessä varhaiskasvatuksessa.

### **Toimintaympäristössä tapahtuneet muutokset**

Nykyiseen varhaiskasvatustilainiin lisättiin 1.8.2022 uusi 3 a luku, jossa säädetään lapsen tuesta. Luvussa säädetään lapsen oikeudesta varhaiskasvatukseen annettavaan tukeen, annettavasta tuesta ja tuen toteutuksesta sekä tuen tarpeen arvioinnista, hallintopäätöksen antamisesta sekä muutoksenhausta. Lain myötä syntyi nykyistä vahvempi tuen jatkumo esi- ja perusopetuksen tukeen, josta säädetään perusopetuslaissa (§ 16–18, voimaan 1.1.2011 alkaen).

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksulaisissa (1503/2016) säädetään kunnan järjestämästä päiväkotij- ja perhepäivähoidosta perittävistä asiakasmaksuista. Varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain edellyttämät indeksikorotukset tehdään joka toinen vuosi. Elokuun 2022 alusta tehtiin varhaiskasvatuksen asiakasmaksuihin indeksitarkastus.

### **Toiminnan painopistealueiden toteutuminen**

Digitaalisen osaamisen tavoitteet on kirjattu seudullisesti varhaiskasvatussuunnitelmaan. Ylöjärvellä osaamista on vahvistettu monenlaisilla toimintamalleilla esim. hanketyöllä ja henkilöstöstä kootulla kehittämisyöryhmällä. Lasten digitaalista osaamista kehitetään ja välineistöä hankitaan Uudet lukutaidot -ohjelman mukaisesti.

Varhaiskasvatuksessa tuetaan inklusiivisuutta, joka toteutuu laadukkaassa pedagogisessa toiminnassa, erityispedagogisessa osaamisessa, kasvatus- ja opetushenkilöstön sitoutumisessa inklusiivisiin periaatteisiin, ympäristön muokkaamisessa lapsille sopivaksi ja yhteistyössä vanhempien ja monialaisten ammattilaisten kanssa. Jokaisella lapsella on lähtökohtaisesti oikeus omassa lapsiryhmässään toteutuvaan varhaiskasvatukseen sekä kehityksen ja oppimisen sekä hyvinvoinnin tukeen. Lapsella on kuitenkin tuen tarpeidensa mukaisesti oikeus myös varhaiskasvatukseen ja tuen toteuttamiseen pienennetyssä lapsiryhmässä.

Sosiaalisesti kestävä elämäntapa on varhaiskasvatuksessa keskeistä. Vuorovaikutus- ja tunnetaitojen oppiminen pedagogisesti suunnitelluissa toiminnoissa sekä arjen eri tilanteissa ovat olennaisia. Henkilöstön antama malli ja esimerkki ovat erityisen tärkeitä. Osallisuuden ja kuulluksi tuleminen kokemus luon hyvinvointia nyt ja myöhemmin. Lapsi voi ikätasonsa mukaisesti vaikuttaa arjessaan moniin asioihin. Ylöjärvellä on käytössä kestävä elämäntavan käsikirja, joka tukee kasvattajia

tiedon kartuttamisessa ja arjen toiminnoissa. Päiväkotien kestävästä kehityksestä vastaavat työntekijät pitävät keskustelua teemasta säännöllisesti yllä omassa työyhteisössään.

### Toiminnan tunnusluvut

	TP2020	TP2021	TP2022
<b>0-6 v lapset % asukkaista</b>	8,5	8,4	8,2
<b>Suoritetaavoitteet (lasten lukumäärä 31.12.)</b>			
- päiväkodit	1 618	1 568	1 550
- perhepäivähoito	43	35	34
- avoin varhaiskasvatus		13	14
- ostopalvelut	18	16	15
- palveluseteli	337	352	349
- lasten kotihoidontuki	397	263	300
- yksityisen hoidon tuki	61	43	44
- osittainen hoitoraha/Joustava hoitoraha	163	176	180
<b>Henkilöstön määrä</b>	395	395	395

### Merkittävät poikkeamat talousarviosta

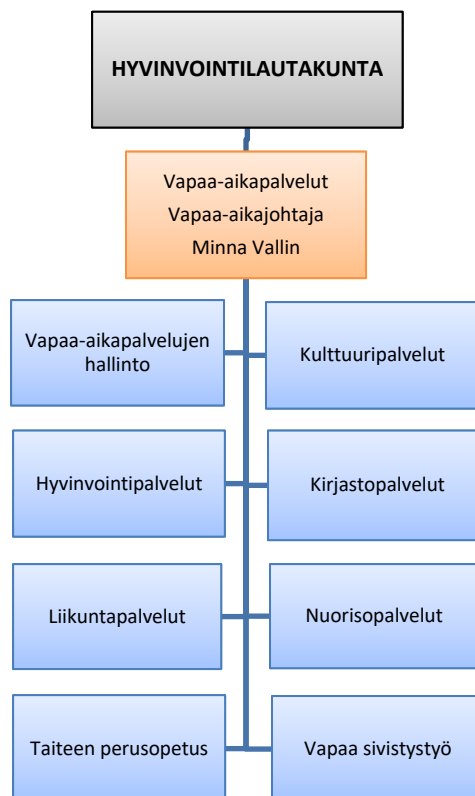
Henkilöstökulujen kasvuun vaikutti erityisesti henkilöstön sairauspoissaolopäivien kasvu. Lyhytaikaisten sijaisten käyttö päiväkodeissa kasvoi verrattuna aiempiin vuosiin. Lasten määrän kasvu näkyi Kellan kautta maksettavien avustusten lisääntymisenä. Yksityishoidon kuntalisää korotettiin 1.8.2022 alkaen. Palvelujen ostoissa näkyi 1.8.2022 tehtyjen korotusten vaikutus (palvelusetelin korotus ja esiopetuksen ostopalvelun hinnan korotus).

### Talous

	Talousarvio	Ta+muutos	Toteutunut	Poikkeama muutoksen jälkeen	Toteutunut %
<b>Toimintatulot</b>	<b>1 985 000</b>	<b>1 985 000</b>	<b>2 155 458</b>	<b>170 458</b>	<b>108,6</b>
ulkoiset	1 985 000	1 985 000	2 161 504	176 504	108,9
sisäiset	0	0	-6 046	-6 046	
<b>Toimintakulut</b>	<b>-27 905 940</b>	<b>-28 205 940</b>	<b>-28 705 495</b>	<b>-499 556</b>	<b>101,8</b>
ulkoiset	-21 790 270	-22 090 270	-22 600 181	-509 911	102,3
sisäiset	-6 115 670	-6 115 670	-6 105 314	10 356	99,8
<b>Toimintakate</b>	<b>-25 920 940</b>	<b>-26 220 940</b>	<b>-26 550 038</b>	<b>-329 098</b>	<b>101,3</b>



# Hyvinvointilautakunta







## Hyvinvointilautakunta

### Strategian toteutumista tukevat toiminnalliset tavoitteet

Strategiakärjet	Toiminnallinen tavoite	Teko	Mittarin tavoitetaso	Toteutuma (toteutusaste)	Kommentointi
<b>Laadukkaat sivistyspalvelut</b>	1. Digitaalisten palvelujen monipuolistaminen ja kehittäminen/kirjasto	1. Livestriimattujen tapahtumien lisääminen	1. Livestriimattujen tapahtumien määrä kaksinkertaistuu vuodesta 2021		Striimattujen tapahtumien määrä kasvoi tavoitteen mukaisesti. Tärkeä osa tavoitteen toteutumista oli riittävän teknisen välineistön hankkiminen pääosin vuoden 2022 aikana.
<b>Ennaltaehkäisevät hyvinvointipalvelut</b>	1. Ryhmäliikunnan lisääminen ja kehittäminen sekä eri ikäryhmä hankkeisiin mukaan pääseminen ja niiden hyödyntäminen/liikuntapalvelut	1. Ryhmien lisääminen	Ryhmien määrä		Kokonaisryhmämäärä kasvoi hieman. Lisäystä liikuntaneuvonnassa ja virtuaalivesijumpissa.
		2. Ikäryhmä hankkeisiin osallistuminen mm. Voimaa vanhuuteen -hanke	Hankeiden lukumäärä-uusien vähemmän liikkuvien tavoittaminen (lukumäärä)		Ikiliikkuja -hanke aloitettiin. Sen kautta tavoitettu 150-200 ikäihmistä erilaisten uusien liikuntatoimintojen kautta.
	2. Liikunnan neuvonnan kehittäminen ja laajentaminen/liikuntapalvelut	1. Toiminnan laajentaminen eri taajamiin	Liikuntaneuvontaa saaneiden ryhmien ja henkilöiden määrä		Lisätty kaksi uutta toimintaryhmää liikuntaneuvontaan. Jalkautumisten kautta tavoitettu lähes 2000 eri-ikäistä kuntalaista eri puolilta Ylöjärveä. Yksilöasiakkaita liikuntaneuvonnassa vuonna 2022 yhteensä 171 henkilöä, ryhmämuotoisessa neuvonnassa 285.
	3. Rundi - pysyväksi osaksi nuorisopalveluita/nuorisopalvelut	1. Toimintamuodon vakiinnuttaminen osaksi nuorisopalveluiden kokonaisuutta	Toiminnan sisältö ja resurssit selkiintyneet henkilöstölle		Käyty tarvittavat tehtäväkuvakeskustelut henkilöstön kanssa. Huom. koronan vaikutus etenkin keväällä 2022.
		2. Rundi tavoittaa nuoria koko Ylöjärven alueella	Tavoitettujen nuorten määrä, asiakaspalautekysely		3700 käyntikerta vuoden 2022 aikana. Asiakaspalautekysely toteutettu 14-27.11., vastauksia saatiin 87.
	4. Kulttuurihyvinvoinnin edistäminen / kulttuuripalvelut. Poikkihallinnollinen yhteistyö ja yhteistyö sidosryhmien kanssa.	Kulttuurihyvinvoinnin palveluohjaus Pirkanmaalla-hankkeen toteuttaminen ja tulosten hyödyntäminen.	1. Koulutusten lukumäärä. 2. Hankkeen toimintamallit käytössä, kyllä/ei.		Koulutusten lukumäärä 6 kpl. Hankkeen toimintamallit käytössä neuvola- ja ikääntyneiden palveluissa. Etäryhmätoiminta ja siihen liittyvä hyvinvointilähete on toiminnassa ikääntyneiden palveluissa.
	5. Ammattilaisilla on riittävästi ehkäisevän päihdetyön osaamista/hyvinvoinnin edistäminen	1. Koulutustarpeen kartoittaminen	Tarvetta kartoitettu kyllä/ei, kartoitusmenetelmien lkm		Tarve kartoitettu kyselyllä.
2. Koulutuksen järjestäminen		Koulutusta järjestetty kyllä/ei koulutusten lkm		Ei ole toteutettu omia koulutuksia, mutta tilalle on tarjottu mahdollisuuksia osallistua kaupungin hankkeessa toteutettuihin mielenterveyden ensiapukoulutuksiin.	

Strategiakärjet	Toiminnallinen tavoite	Teko	Mittarin tavoitetaso	Toteutuma (toteutusaste)	Kommentointi
		3. Osaamisen jakaminen	Teams-ryhmä käytössä kyllä/ei		Ei omaa teams-ryhmää, yhdistetty muiden teams-ryhmien kanssa.
<b>Osallistava päätöksenteko ja kehittyvä organisaatio</b>	1. Hyvinvoinnin edistämisen vastualueen toimintatapojen vakiinnuttaminen uudistuneessa rakenteessa/hyvinvoinnin edistäminen	1. Uuden hyvinvointilautakunnan vastuiden ja tehtävien vakiinnuttaminen			Neuvostojen sääntöihin päivitetty hyvinvointilautakunnan mukaisia tehtäviä.
		2. Hyvinvoinnin edistämisen tehtäväalueen kehittäminen			Tehtäväalueelle palkattu 7.11.2022 uusi hyvinvointipäällikkö ja yhteistyörakenteen päivittäminen käynnistyi. Aloitettu hyvinvointisuunnittelijan rekrytointi.
		3. Hyte-TA vuosikellojen yhdistäminen	Prosessit yhdistetty kyllä/ei		Yhdistetty tietyiltä osin ja huomioitu myös hyte-indikaattorit.
	2. Järjestöjen, vapaaehtoisten ja muiden toimijoiden mahdollisuuksien edistäminen vapaa-aikapalveluissa. Osallisuuden mahdollistaminen järjestöille, yrityksille, yhteisöille ja muille toimijoille.	1. Nuorisotyön parlamentin käynnistäminen. Parlamentin toiminnan kehittäminen.	1. Parlamentin toiminta käynnistetty, kyllä/ei. 2. Parlamentin kokousten lukumäärä.		

Vihreä = toteutunut, keltainen = toteutunut osittain, punainen = ei toteutunut

## Vapaa-aikapalvelut

Vastuuhenkilö vapaa-aikajohtaja Minna Vallin

### Vastuualueen toiminnan kuvaus

Vapaa-aikapalveluiden tehtävänä on järjestää, luoda edellytyksiä sekä tuottaa itse ajanmukaisia kirjasto-, kulttuuri-, liikunta-, nuoriso-, musiikkikoulutus sekä kansalaisopistopalveluja. Palvelujen keskeisenä päämääränä on taata kulttuurinen ja sivistyksellinen hyvinvointi sekä fyysinen ja psyykinen toimintakyky. Palvelujen tarkoituksena on pitää kuntalaiset yhteiskunnan toiminnassa kiinni ja ennaltaehkäistä palveluntarpeita sosiaali- ja terveyspalveluissa. Laadukkailla vapaa-aikapalveluilla voidaan lisätä kaupungin vetovoimaisuutta ja profiloitua dynaamiseksi elinympäristöksi kaupunkiseudun sisällä.

### Toimintaympäristössä tapahtuneet muutokset

Henkilökuntamuutoksia tapahtui vuoden 2022 aikana jokaisella tehtäväalueilla. Koronavuosien jälkeinen toiminta palautui aikaisempien vuosien tasolle arvioitua hitaammin ja asiakkaat tekivät päätöksen osallistumisestaan toimintaan ja tapahtumiin hyvin myöhäisessä vaiheessa.

### Toiminnan painopistealueiden toteutuminen

Tehtäväalueiden toimintasuunnitelmat toteutuivat laajasti ja toimintasuunnitelmia päivitettiin tarvittaessa hyvinvointilautakunnassa.

### Merkittävät poikkeamat talousarviosta

Talousarvio toteutui lähes suunnitellusti. Tulokertymä ylittyi, koska muutostalousarviossa varauduttiin merkittävämpään urheilutalon maksutuottojen alenemiseen.

### Talous

	Talousarvio	Ta+muutos	Toteutunut	Poikkeama muutoksen jälkeen	Toteutunut %
<b>Toimintatulot</b>	<b>806 300</b>	<b>706 300</b>	<b>820 683</b>	<b>114 383</b>	<b>116,2</b>
ulkoiset	806 300	706 300	803 410	97 110	113,7
sisäiset	0	0	17 273	17 273	
<b>Toimintakulut</b>	<b>-7 162 888</b>	<b>-7 165 888</b>	<b>-7 131 576</b>	<b>34 312</b>	<b>99,5</b>
ulkoiset	-4 397 943	-4 400 943	-4 353 992	46 951	98,9
sisäiset	-2 764 945	-2 764 945	-2 777 584	-12 639	100,5
<b>Toimintakate</b>	<b>-6 356 588</b>	<b>-6 459 588</b>	<b>-6 310 893</b>	<b>148 695</b>	<b>97,7</b>

## Tehtäväalueet

### Kulttuuripalvelut

Kulttuuripalvelut luo edellytyksiä sekä tuottaa mahdollisuuksia monipuoliseen kulttuurin harrastamiseen Ylöjärvellä. Kulttuuripalvelut järjestää vuosittain lukuisia tapahtumia yksin sekä yhdessä kaupungin muiden yksiköiden ja paikallisten kulttuuritoimijoiden kanssa. Kulttuuripalvelut hallinnoi Vanhaa Räikkää, kulttuurihistoriallisesti arvokkaita museorakennuksia sekä kaupungin taidekokoelmaa. Kulttuuripalvelut on osa ylöjärveläisten hyvinvointia ja osallisuutta.

### Toiminnan tunnusluvut

	TP2020	TP2021	TP2022
Taiteen perusopetuksen oppilaspaidat	197	185	182
Tapahtumat ja näyttelyt, kpl	122	163	147
€/asukas	13,19	14,80	17,90
<b>Henkilöstön määrä</b>			
- kokoaikainen	3	4	4
- osa-aikainen	5	5	5

### Hyvinvointipalvelut

Hyvinvoinnin ja osallisuuden koordinaatio on kaupungin lakisääteinen perustehtävä, joka luo yhteistyössä eri sidosryhmien kanssa edellytyksiä hyvinvointia tukevan ympäristön rakentamiseen. Koordinaatioon kuuluu hyvinvointitiedon tuottaminen ja kokoaminen päätöksenteon sekä palvelujen toteuttamisen ja kehittämisen tueksi. Tehtävänä on järjestää yhteisiä keskustelufoorumeita ja tilaisuuksia kaupungin eri verkostojen kesken, sekä tuottaa ja hallinnoida laajaa-alaista hyvinvointia ja osallisuutta tukevaa tietoa ja oma-apukeinoja kaupunkilaisten arjen tueksi, esimerkkinä elintapaohjauksen palvelutarjottimet.

### Toiminnan tunnusluvut

	TP2020	TP2021	TP2022
Sähköiset elintapaohjauksen palvelutarjottimet			2
Sähköiset elintapaohjauksen palvelutarjottimien kävijämäärä (lokakuu 2022)			230 /kk
Yhteistyöryhmät			6
Asiantuntijajäsenet yhteistyöryhmissä			44
<b>Henkilöstön määrä</b>			
- kokoaikainen			2
- osa-aikainen			1

### Kirjastopalvelut

Kirjasto on kaupungin peruspalvelu, joka edistää ihmisten yhtäläisiä mahdollisuuksia elämyksiin, tietojen ja taitojen hankkimiseen, elinikäiseen oppimiseen ja aktiiviseen kansalaisuuteen. Kirjasto tarjoaa kaikille pääsyn monipuolisiin fyysisiin ja sähköisiin aineistoihin. Kirjasto tarjoaa asiantuntipalveluja sekä mahdollisuuksia oppimiseen, harrastamiseen ja työskentelyyn. Kirjasto edistää yhteisöllisyyttä ja aktiivista kansalaisuutta järjestämällä tapahtumia itse, yhteistyössä sidosryhmien kanssa sekä tarjoamalla tiloja muiden järjestämälle toiminnalle.

### Toiminnan tunnusluvut

	TP2020	TP2021	TP2022
Fyysisen aineiston lainat	526 686	536 666	628 065
E-aineiston lainat	39 938	36 479	45 053
Kävijämäärä/hlöä	205 016	170 479	184 831
€ /asukas	54,37	55,25	55,02
<b>Henkilöstön määrä</b>			
- kokoaikainen	21	21	20
- osa-aikainen	1	1	1

### Liikuntapalvelut

Liikuntapalvelujen tehtävänä on tuottaa ohjattua liikuntaa sekä huolehtia kuntalaisten mahdollisuuksista harrastaa omaehtoista liikuntaa. Liikuntapalvelut koordinoi kaupungissa tapahtuvaa liikuntatoimintaa ja vastaa koulun liikuntasalien, Viljakkalan ja Kurun kuntosalien sekä urheilutalon toiminnasta ja harjoitusvuoroista.

### Toiminnan tunnusluvut

	TP2020	TP2021	TP2022
Ohjausryhmien määrä	152	151	168
Ohjausryhmien käyntikerrat	10 859	11 335	18 912
Uimahallin kävijämäärä	111 821	93 556	109 338
€ /asukas	56,72	63,95	60,22
<b>Henkilöstön määrä</b>			
- kokoaikainen	11	12	13
- osa-aikainen	4	3	2

### Nuorisopalvelut

Nuorisopalvelujen tehtäviin kuuluu nuorten kasvatuksellinen ohjaus, nuoriso- ja toimintatilat, nuorisoyhdistyksien ja muiden nuorisoryhmien tukeminen. Työmuotoja ovat nuorisotilatyön lisäksi liikkuva ja kulttuurinen nuorisotyö sekä erityisnuorisotyö. Teemme myös yhteistyötä koulujen kanssa sekä kansainvälisessä nuorisotyövaihdossa. Toimintaa järjestetään myös loma-aikoina. Nuorisopalveluiden painopisteenä on ennaltaehkäisevä ja moniammatillinen työote.

#### Toiminnan tunnusluvut

	TP2020	TP2021	TP2022
Nuorisotilat	6	6	6
Kokonaiskävijämäärä	14 052	12 469	12 058
€ /asukas	25,84	30,93	29,10
<b>Henkilöstön määrä</b>			
- kokoaikainen	10	9	11
- osa-aikainen	8	9	7

### Taiteenperusopetus

Pirkanmaan musiikkiopisto on lakisääteistä taiteen perusopetusta antava oppilaitos, jossa annetaan laajan ja yleisen oppimäärän mukaista opetusta musiikista. Tehtäväalue sisältää Pirkanmaan musiikkiopiston ostopalvelusopimuksen kustannukset. Opetustoiminta sisältää varhaisiän musiikkikasvatusta (muskarit) sekä henkilökohtaista soitinopetusta ja ryhmäaineita, joita ovat musiikin hahmotusaineet, orkesterit ja bändit. Lisäksi järjestetään konsertteja ja soitinesittelyjä.

#### Toiminnan tunnusluvut

	TP2020	TP2021	TP2022
Päättötodistukset (jatkat /vanha ops)	9	12	14
Oppilasmäärä yhteensä	321	347	320
€ /asukas	7,34	7,19	7,13

### Vapaa sivistystyö

Tehtäväalue sisältää Tampereen seudun työväenopiston ostopalvelusopimuksen kustannukset sekä Tampereen kesäyliopiston jäsenmaksun. Tampereen seudun työväenopisto on vapaan sivistystyön oppilaitos, jossa opetusta annetaan tiedon, terveyden edistämisen, kädentaitojen, taiteen ja kielten ainealueilla. Toiminnan tarkoituksena on tukea elinikäistä oppimista ja itsensä kehittämistä. Pidempikestoista opetusta tarjotaan aikuisten käsityön taiteen, lasten ja nuorten sana- ja teatteritaiteen sekä lasten, nuorten ja aikuisten kuvataiteen perusopetuksessa. Aikuisille on suunnattu myös kolmivuotinen kirjoittajakoulu - Viita-akatemia. Aikuisten käsityön taiteen perusopetus järjestetään Ylöjärvellä laajan oppimäärän mukaan. Kurssien lisäksi Tampereen seudun työväenopisto järjestää kaikille avoimia ja maksuttomia yleisöluentoja. Opintoryhmät järjestävät lukuvuoden aikana myös erilaisia esityksiä, konsertteja ja näyttelyjä.

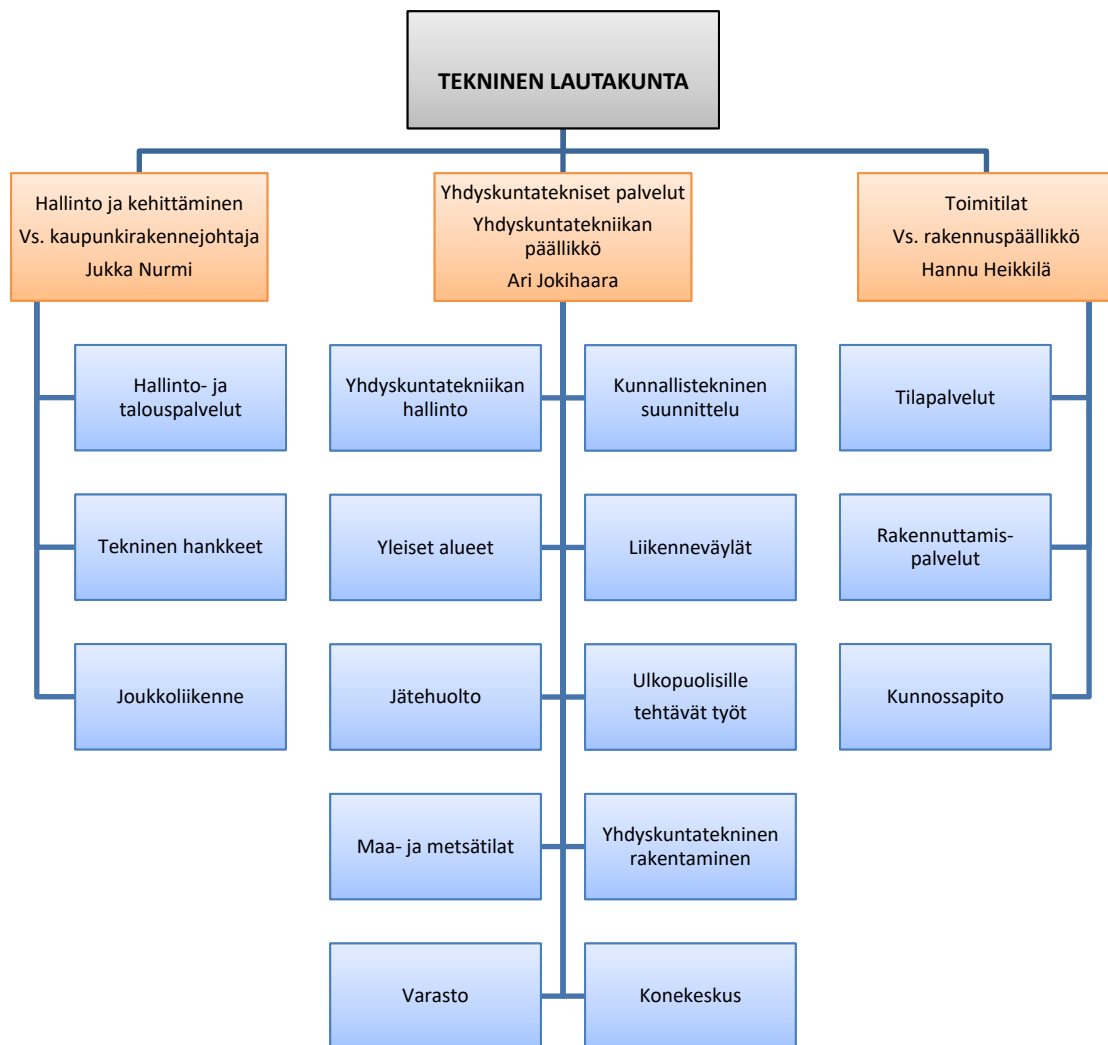
### Toiminnan tunnusluvut

	TP2020	TP2021	TP2022
Toteutuneiden kurssien määrä	410	332	444
Osallistujien määrä yhteensä	5 195	3 194	4 836
€ /asukas	6,86	8,53	7,30





# Tekninen lautakunta





## Tekninen lautakunta

### Strategian toteutumista tukevat toiminnalliset tavoitteet

Strategiakärjet	Toiminnallinen tavoite	Teko	Mittarin tavoitetaso	Toteutuma (toteutumisaste)	Komentointi
Tasapainoinen talous	1. Investointien toteuttaminen suunnitellussa aikataulussa, laajuudessa ja kustannusarviossa	1. Tärkeimmät kohteet: talonrakennuksessa Siltatien koulun vaiheiden 1 ja 2 käynnistäminen, liikenneväylissä Siltatien 2. vaiheen alikulkukäytävän valmistuminen sekä Murtomäentien ja Erkontien peruskorjaukset, yleisillä alueilla Siltatien kenttien rakentamisen aloittaminen sekä Serlapuiston leikkikentän siirto ja peruskorjaus Serlapuiston alueella	Toteutuminen suunnitellussa aikataulussa, laajuudessa ja kustannusarviossa		Siltatien koulun 1 ja 2 vaiheen rakentaminen on edennyt hyvin. Murtomäentien ja Erkontien peruskorjaus sekä Siltatien toinen alikulkukäytävä ovat valmistuneet aikataulussa. Yleisillä alueilla Siltatien kenttien rakentaminen on aloitettu ja valmiusaste on suunnitellun mukainen. Serlapuiston leikkikentän siirto ja peruskorjaus on toteutettu suunnitellun mukaisesti.
	2. Salkutuksen päivitys	1. Päivitetään rakennuskannan salkutus tarpeen mukaisesti	Päivitys toteutunut		Rakennuskannan salkutus on tehty.
	3. Korjausvelkaselvitysten päivitys	1. Päivitetään korjausvelkaselvitykset sisältäen korjausvelan kehittymisen simulointi	Päivitys toteutunut		Korjausvelkaselvitysten päivitykset on tehty sisältäen korjausvelan kehittymisen simuloinnit.
Muutosvalmis henkilöstö	1. Tulevaan Sote -uudistukseen varautuminen tilojen ja siirtyvän tukipalveluhenkilöstön osalta	1. Ulkoisten vuokrasopimusten laatiminen sovitusti	Sopimukset laadittu		Sopimukset on tehty.
		2. Tukipalveluhenkilöstö ja tehtävät on määriteltä	Määrittely on tehty		Tukipalveluhenkilöstön osalta määrittelytyö on
Hyvät harrastusmahdollisuudet ja ympäristöystävällinen kaupunkisuunnittelu	1. Kiinteistöjen lämmitystapamuutokset	1. Tehdään öljylämmitteisissä kiinteistöissä lämmitystapamuutoksia ilmastoystävällisiksi lämmitysmuodoiksi 400t€ määrärahan mukaisesti	Toteutunut suunnitelman mukaisesti		Veittijärven lämmitystapamuutoksen toteuttaminen siirtyy vuodelle 2023. Toteuttamisen siirtäminen johtuu muuttuneesta maailmantilanteesta.
Yhteisöllinen ilmapiiri	1. Vastuualueet jatkavat hyväksikoettua yhteistyötä	1. Yhteisöpalaveri- käytännöt	Henkilöstöpalaverit		Henkilöstöpalavereja on pidetty tehtäväalueilla sekä tehtäväalueiden esihenkilöiden kesken.
		2. Yhteiset ohjelmistot	Kehitetään prosesseja		IT -työryhmä on aloittanut toimintansa.
		3. TYKY	Työilmapiirin parantaminen		Työilmapiiri on hyvä. Tyky -päiviä on toteutettu.
Osallistava päätöksenteko ja kehittyvä organisaatio	1. Asiakaskyselyt	1. Vuosittain toteutettava yhdyskuntateknisten palveluiden kyselytutkimus	Toteutunut Kyllä/Ei		Kyselytutkimus on toteutettu ja tulokset on raportoitu.
		2. Liikenneturvallisuus-kysely	Toteutunut Kyllä/Ei		Toteutunut.

Vihreä = toteutunut, keltainen = toteutunut osittain, punainen = ei toteutunut

## Tekninen lautakunta yhteensä

	Talousarvio	Ta+muutos	Toteutunut	Poikkeama muutoksen jälkeen	Toteutunut %
<b>Toimintatulot</b>	<b>36 183 222</b>	<b>36 083 222</b>	<b>36 260 923</b>	<b>177 701</b>	<b>100,5</b>
ulkoiset	3 136 200	3 036 200	3 072 895	36 695	101,2
sisäiset	33 047 022	33 047 022	33 188 028	141 006	100,4
<b>Valm. omaan käyt.</b>	<b>150 000</b>	<b>150 000</b>	<b>149 879</b>	<b>-121</b>	<b>99,9</b>
<b>Toimintakulut</b>	<b>-30 967 915</b>	<b>-32 495 415</b>	<b>-33 375 482</b>	<b>-880 067</b>	<b>102,7</b>
ulkoiset	-27 122 394	-28 649 894	-29 465 461	-815 567	102,8
sisäiset	-3 845 521	-3 845 521	-3 910 021	-64 500	101,7
<b>Toimintakate</b>	<b>5 365 307</b>	<b>3 737 807</b>	<b>3 035 320</b>	<b>-702 487</b>	<b>81,2</b>

## Hallinto ja kehittäminen

Vastuuhenkilö vs. kaupunkirakennejohtaja Jukka Nurmi

### Vastuualueen toiminnan kuvaus

Vastuualue sisältää tekniikka- ja ympäristöosaston yhteiset hallinto-, talous- ja henkilöstötoiminnot. Vastuualueelle kuuluu myös keskustan kehittämiseen ja osaston yleiseen kehittämiseen liittyvät tehtävät, joukko- ja palveluliikenteen tehtävät sekä osaston valmiussuunnittelu.

Vuoden 2022 alusta hallintopalvelut- ja talouspalvelut -tehtäväalueet ja kustannuspaikat yhdistettiin yhteiseksi hallinto- ja talouspalvelut tehtäväalueeksi ja kustannuspaikaksi. Hallintopalvelut sisältävät osaston yhteisten henkilöstöasioiden koordinoinnin ja hallinnon kehittämisen sekä tekniikka- ja ympäristöosaston yhteiset asiakaspalvelutehtävät. Talouspalvelut sisältävät osaston talousasioiden koordinoinnin, mukaan lukien talousseurannan ja -raportoinnin kehittämisen.

Joukkoliikenne -tehtäväalue sisältää joukkoliikenteen seutuyhteistyön ja kehittämisen, palveluliikenteen suunnittelun ja tilaamisen sekä konsultoinnin kaupungin eri hallintokuntien kuljetuksiin ja niiden hankintoihin liittyen.

Hankkeet -tehtäväalue sisältää kaupunkikeskustan kehittämishankkeet ja tekniikka- ja ympäristöosaston viestinnän kehittämisen sekä Mapsto -investointien hankekehitystehtävät.

### Toimintaympäristössä tapahtuneet muutokset

Koronapandemia vaikutti edelleen joukkoliikenteen kysyntään ja asiakasmääriin vuonna 2022 ja matkustajamäärät eivät ole palanneet koronaa edeltävälle tasolle. Lisäksi polttoainekustannusten nousu nosti kustannustasoa.

### Toiminnan painopistealueiden toteutuminen

Hallinto- ja talouspalvelut yhdistettiin yhdeksi kustannuspaikaksi. Vastuualueelle perustettiin projekti-päällikön vakanssi. Raitiotien tarkentava yleissuunnittelu saatiin valmiiksi vuoden 2022 aikana.

### Merkittävät poikkeamat talousarviosta

Vastuualueen toimintatuotot sisältävät raitiotien tarkentavaan yleissuunnitteluun saadun valtionavustuksen. Toimintakulut ylittivät budjetoidun, mutta kokonaisuutena toimintakate alitti talousarvion.

## Talous

	Talousarvio	Ta+muutos	Toteutunut	Poikkeama muutoksen jälkeen	Toteutunut %
<b>Toimintatulot</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>96 077</b>	<b>96 077</b>	
ulkoiset	0	0	96 077	96 077	
sisäiset	0	0	0	0	
<b>Toimintakulut</b>	<b>-2 376 235</b>	<b>-2 656 235</b>	<b>-2 717 149</b>	<b>-60 914</b>	<b>102,3</b>
ulkoiset	-2 344 876	-2 624 876	-2 676 045	-51 169	101,9
sisäiset	-31 359	-31 359	-41 104	-9 745	131,1
<b>Toimintakate</b>	<b>-2 376 235</b>	<b>-2 656 235</b>	<b>-2 621 072</b>	<b>35 163</b>	<b>98,7</b>

## **Yhdyskuntatekniset palvelut**

Vastuuhenkilö yhdyskuntatekniikan päällikkö Ari Jokihaara

### **Vastuualueen toiminnan kuvaus**

Vastuualueeseen kuuluvat liikenneväylät, yleiset alueet, yhdyskuntarakentaminen ja kunnallistekninen suunnittelu.

Liikenneväylät vastaavat liikenneväylien kunnossapidosta, päällystyksistä, pienistä rakentamistöistä ja hulevesitöistä sekä pysäköinninvalvonnasta. Liikenneväylien yhteydessä toimivat lisäksi kaupungin varikkopalvelut ja konekeskus. Konekeskus vastaa kone- ja ajoneuvokaluston hankinnasta, ylläpidosta ja sisäisestä vuokrauksesta.

Yleiset alueet hoitavat yleisten alueiden, kuten puistojen, leikki- ja liikuntapaikkojen hoitoa, kunnossapitoa ja rakentamista sekä hoitavat kaupungille kuuluvia maa- ja metsätiloja.

Yhdyskuntarakentaminen vastaa suurempien investointikohteiden toteuttamisesta investointiohjelman mukaisesti.

Kunnallistekninen suunnittelu tuottaa kaupungin sisäisiä yhdyskuntateknistä suunnittelua edellyttäviä suunnittelupalveluita. Kunnallistekninen suunnittelu laatii katujen ja monien muiden yleisten alueiden suunnitelmia sekä toimii yhteistyössä kaavoituksen kanssa.

Vastuualueelle kuuluvat myös vanhojen suljettujen kaatopaikkojen seuranta ja jälkihoito, pilaantuneiden maiden selvittämiseen ja kunnostamiseen liittyvät toimet, yleisten alueiden ja kaupungin maa-alueiden tilapäiseen käyttämiseen liittyvät luvat, sijoitus- ja katulupa-asiat, pysäköinninvalvonta, osin myös jätehuoltoon liittyviä asioita sekä yksityisteiden kunnossapidon ja peruskorjauksen avustaminen.

### **Toimintaympäristössä tapahtuneet muutokset**

Lamminpään urheilumajan ja Harjun länsiosan ulkoilun alueen ylläpitotehtävät ovat siirtyneet kokonaan Ylöjärven kaupungin vastuulle 2022. Yhdyskuntatekniikan vastuualueen toimintaympäristössä ei ole ollut muita merkittäviä muutoksia vuonna 2022.

### **Toiminnan painopistealueiden toteutuminen**

Haverin rikastushiekka-alue on kunnostettu ja se on siirtynyt jälkihoito- ja seurantavaiheeseen vuoden 2022 aikana. Nikron kohteessa on aloitettu tarkentavat lisätutkimukset, joiden tarkoituksena on selvittää pilaantuneen maaperän laajuus ja kunnostamista edellyttävän kerroksen syvyys tai etäisyys maanpinnasta.

## Toiminnan tunnusluvut

	TP2020	TP2021	TP2022
<b>Suoritettavatavoitteet</b>	kadut/klv:t	kadut/klv:t	kadut/klv:t
- uusien liikenneväylien hoidon lisäys /km	3,8/4	2,0/0,6	2,0/2,0
- teiden peruskorjaus / km €	0,7	0,9	1,0
- hoidettavien puisto- ja viheralueiden lisäys/ha	9	-	-
- leikkikenttien peruskorjaus / kpl	3	4	2
- uusien leikkikenttien rakentaminen /kpl	-	-	-
- uusien urheilu- ja vapaa-alueiden rakentaminen/km	-	-	-
- uusien katuviheralueiden hoito /ha	7,3	4,5	4,0
<b>Tehokkuustavoitteet/taloudellisuustavoitteet</b>			
- kaavateiden hoito €/km (kadut)	7 633	6 714	6 821
- yksityisteiden avustus 1 000 €	247	300	260
- metsänmyyntitulot 1 000 €	288	174	111
<b>Toiminnan laajuus</b>			
<b>Liikenneväylät</b>			
- kaavateitä /km	235	237	239
- kevyen liikenteen väyliä /km	99	100	102
- sillat, alikulut ja merkittävimmät vesistörummut	16	16	18
<b>Yleiset alueet</b>			
- Talousmetsiä	1 353	1 353	1 353
- Leikattavia puistoja / ha	25	25	25
- Katuviheralueita / ha	30	30	30
- Kaava-alueen puistometsiä/ha	498	599	599
- Torit, Kuru ja Soppeenmäki	2	2	2
- Leikkikenttä / kpl	42	41	41
- Luistinratoja	22	22	22
- Urheilukeskuksia, Räikkä ja Ansomäki	2	2	2
- Pallokenttiä	21	21	21
- Monitoimikenttiä	6	6	6
- EU-uimarannat	5	5	5
- Muut uimarannat	5	5	5
- Matonpesupaikkoja	10	10	10
- Venerantoja	8	8	8
- Hiihtolatuja / retkeilyreittejä /km, josta	131	131	150
valaistuja / km	34	34	34
- Moottorikelkkareittejä / km	60	60	60

	TP2020	TP2021	TP2022
<b>Konekeskus (sis. muille osastoille vuokratun kaluston)</b>			
<b>Kokonaiskalusto määrä</b>	68	75	77
- henkilöautoja	15	19	20
- päältä ajettavia leikkureita	3	4	5
- raskaat kuorma-autot	2	2	2
- kevyt kuorma-autot	1	2	2
- latukone	1	1	1
- moottorikelkat	0	0	0
- pakettiautot ja avolavat	28	28	28
- pienkuormaajat	5	5	5
- pyöräkuormaaja	2	2	2
- katuhöylät	1	1	1
- traktorit	4	5	5
- mönkijä	3	3	3
- traktorikaivuri	1	1	1
- rataimuri/kentänhoitokone	1	1	1
- trukki	1	1	1
<b>Henkilöstö tehtäväalueittain/htv</b>			
Hallinto	1	1	1
Kunnallistekninen suunnittelu	4	4	4
Yleiset alueet			
- kokoaikainen	19	19	20
- osa-aikainen	6	6	6
Liikenneväylät	3,4	3,4	3,4
Konekeskus	10,3	10,3	10,3
Varikko	1,3	1,3	1,3
Yhdyskuntarakentajat	15	15	15
<b>Koko henkilöstö</b>			
- kokoaikainen	54	54	55
- osa-aikainen	6	6	6
<b>Yhteensä</b>	<b>60</b>	<b>60</b>	<b>61</b>

### Merkittävät poikkeamat talousarviosta

Energiakustannusten nousu, runsasluminen alkuvuosi ja vaihtelevat talvisääolosuhteet vuoden lopussa kasvattivat vuoden 2022 kunnossapitokustannusten kertymää.

Ennakoimattomat ja osin suuretkin hintamuutokset infra-alan rakennusmateriaaleissa ovat lisänneet arvioitujen kustannusten ylityksiä. Ukrainan kriisin johdosta asetetut EU-pakotteet ja materiaalivirtojen kanavoituminen uudelleen ovat vaikuttaneet infra-alalla kilpailutettujen urakoiden toteutuviin kustannuksiin kustannuksia nostattavasti.



## Talous

	Talousarvio	Ta+muutos	Toteutunut	Poikkeama muutoksen jälkeen	Toteutunut %
<b>Toimintatulot</b>	<b>3 575 540</b>	<b>3 475 540</b>	<b>3 496 629</b>	<b>21 089</b>	<b>100,6</b>
ulkoiset	2 371 200	2 271 200	2 265 831	-5 369	99,8
sisäiset	1 204 340	1 204 340	1 230 798	26 458	102,2
<b>Toimintakulut</b>	<b>-6 976 533</b>	<b>-7 026 533</b>	<b>-7 203 903</b>	<b>-177 370</b>	<b>102,5</b>
ulkoiset	-5 942 528	-5 992 528	-6 109 462	-116 934	102,0
sisäiset	-1 034 005	-1 034 005	-1 094 441	-60 436	105,8
<b>Toimintakate</b>	<b>-3 400 993</b>	<b>-3 550 993</b>	<b>-3 707 273</b>	<b>-156 280</b>	<b>104,4</b>

## Toimitilat

Vastuuhenkilö vs. rakennuspäällikkö Hannu Heikkilä

### Vastuualueen toiminnan kuvaus

Kaupungin omistuksessa ja käytössä olevien rakennusten ja tilojen hallinta, rakennuttaminen, kunnossapito- ja ylläpitotoiminta sisältäen kiinteistönhoidon, ruokapalvelut sekä siivouksen. Toimitilat vastualue vastaa myös tilaomaisuuden omistamiseen liittyvien asioiden hoidosta.

### Toimintaympäristössä tapahtuneet muutokset

Tilojen käyttöaste on tullut koronaa edeltävälle tasolle. Vuoden 2022 aikana ilmeni useissa kohteissa vakavia sisäilmaoireiluita, jotka aiheuttivat käyttötaloudessa kustannuspaineita. Kaikessa toiminnassa noudatetaan kaupunginvaltuuston hyväksymää Hinku -tiekarttaa. Rakennusten salkutus päätösten mukainen tarpeettomien kiinteistöjen jalostustyö on jatkunut myynnin, vuokrauksen ja purkamisen keinoin. Toiminnassa on varauduttu 2023 alusta tapahtuvaan Sote -uudistukseen.

### Toiminnan painopistealueiden toteutuminen

Asuntosihteerin virka lakkautettiin 1.3.2022 ja tehtävät siirrettiin toiselle viranhaltijalle. Lamminpään majan ja ympäristön hoito on siirtynyt Ylöjärven kaupungin vastuulle. Karhen koulun ja Kurun yhteiskoulun toiminta on siirtynyt väistötiloihin.

### Toiminnan tunnusluvut

	TP2020	TP2021	TP2022
<b>Toiminnan laajuus</b>			
<b>Toimitilat ja rakennukset</b>			
Kaupungin omistamat tilat	111 313	111 543	111 543
Kaupungille vuokratut tilat	11 580	12 107	12 612
<b>Yhteensä</b>	<b>122 893</b>	<b>123 650</b>	<b>124 155</b>
<b>Toimintojen käytössä</b>			
- Koulukiinteistöt m2	56 435	56 435	56 279
- Päivähoitokiinteistöt m2	18 207	18 207	18 207
- Sote kiinteistöt m2	20 394	20 921	20 291
- Sivistystoimen muut m2	16 272	16 273	16 272
- Muut tilat omassa käytössä m2	5 610	5 840	6 501
Rakennusten lukumäärä (ei sisällä osakkeita)	90	88	88
Lämmön kulutus MWh	18 700	21 800	20 700
Sähkön kulutus MWh	13 200	13 400	13 800
Veden kulutus m3	62 000	62 800	67 500
Kiinteistöhoito €/kk/hm2	0,74	0,77	0,78

	TP2020	TP2021	TP2022
Siivottava huoneistoala	107 757	108 300	109 500
Siivoustunnit/pv	600,4	592	596
Siivoustunnit/vuosi	155 517	153 328	154 364
Siivous €/kk/hm2	2,5	2,6	2,6
Ruokapalveluiden suoritteet/vuosi (suoritelaskenta; lounas on 1 suorite, aamupala 0,5, välipala 0,5 sekä dieetti korottaa aina 0,5)	1 713 680 Sis. ruoka- kassit	1 665 900 Sis. ruoka- kassit	1 697 780
Käyttökulut €/suorite, josta	3,15	3,33	3,32
- Henkilöstökulut €/suorite	1,45	1,51	1,48
- Elintarvikkeet €/suorite	0,84	0,84	0,89
<b>Henkilöstö yksiköittäin/htv</b>			
- ruokapalvelut	77	76,5	76,5
- siivouspalvelut	91	89,5	90
- Kiinteistönhoito	18,5	18,5	18,5
- isännöinti	4,7	4,7	4,7
- rakennuttaminen ja kunnossapito	11,4	11,4	11,4
<b>Koko henkilöstö</b>			
- kokoaikainen	202,6	200,6	201,1
- osa-aikainen	13,5	13,5	13,5
<b>Yhteensä</b>	<b>216,1</b>	<b>214,1</b>	<b>214,6</b>

### Merkittävät poikkeamat talousarviosta

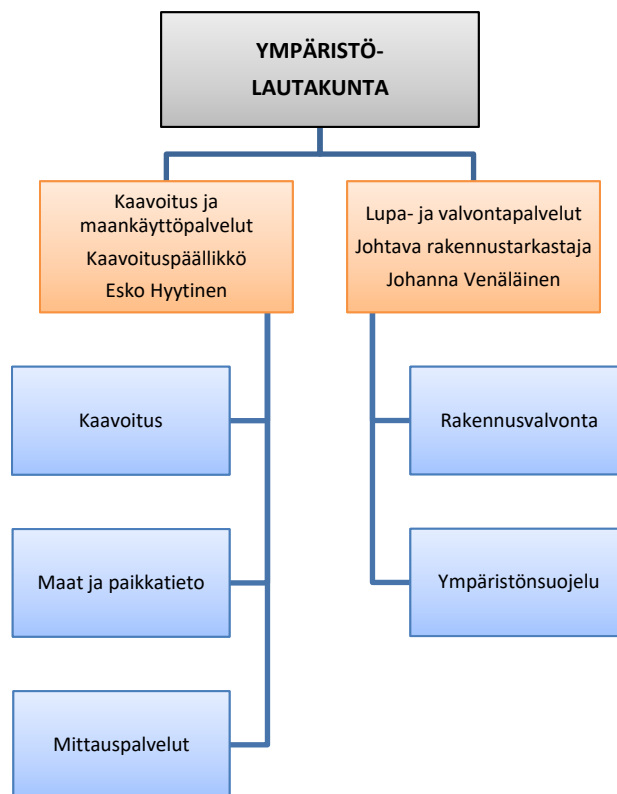
Vastuualueen toimintatuotot toteutuivat lähes budjetoidusti, mutta toimintakulut ylittivät kokonaisuutena hyväksytyyn muutostalousarvion lähes 642 000 euroa. Vuoden 2022 haastavat talviolosuhteet kasvattivat kunnossapidon kustannuksia. Lisäksi loppuvuonna sisäilmatutkimusten ja -remonttien määrät lisääntyivät huomattavasti. Muutostalousarviossa varatut määrärahat lämmitykseen ja kaukolämpöön eivät riittäneet, mutta sähkökustannuksiin varattu määräraha alittui. Yleinen kustannustason nousu näkyi myös rakennusmateriaalien kohonneina kustannuksina.

### Talous

	Talousarvio	Ta+muutos	Toteutunut	Poikkeama muutoksen jälkeen	Toteutunut %
<b>Toimintatulot</b>	<b>32 607 682</b>	<b>32 607 682</b>	<b>32 668 217</b>	<b>60 535</b>	<b>100,2</b>
ulkoiset	765 000	765 000	710 987	-54 013	92,9
sisäiset	31 842 682	31 842 682	31 957 230	114 548	100,4
<b>Valm. omaan käyt.</b>	<b>150 000</b>	<b>150 000</b>	<b>149 879</b>	<b>-121</b>	<b>99,9</b>
<b>Toimintakulut</b>	<b>-21 615 147</b>	<b>-22 812 647</b>	<b>-23 454 430</b>	<b>-641 783</b>	<b>102,8</b>
ulkoiset	-18 834 990	-20 032 490	-20 679 955	-647 465	103,2
sisäiset	-2 780 157	-2 780 157	-2 774 476	5 681	99,8
<b>Toimintakate</b>	<b>11 142 535</b>	<b>9 945 035</b>	<b>9 363 666</b>	<b>-581 369</b>	<b>94,2</b>



# Ympäristölautakunta





# Ympäristölautakunta

## Strategian toteutumista tukevat toiminnalliset tavoitteet

Strategiakärjet	Toiminnallinen tavoite	Teko	Mittarin tavoitetaso	Toteutuma (toteutusaste)	Kommentointi
Muutosvalmis henkilöstö	1. Etätyön jatkaminen	1. Hyödynnetään etätyökäytäntöjä asiakaspalvelun laatu turvaten	Tarkastellaan työtilojen tarvetta edelleen		Etätyökäytäntö on vakiintunut.
		2. Sähköisten palveluiden käyttö ja kehittäminen mm. neuvottelut			Sähköisiä palveluita on kehitetty ja jatketaan edelleen. Lupa- ja neuvonta-asiat hoituvat pääosin Lupapisteessä ja hankeneuvotteluja pidetään Teams-kokouksina. Asiakaspalvelun tavoitettavuutta lisätään puhelinpäivystyksellä.
Tiiviimpi kaupunkirakenne ja kehittyvät haja-asutusalueet	1. Raitiotien yleissuunnittelun jatkaminen	1. Linjauksen tarvitsemat tilavaraukset tarkentuvat mm. kaavasuunnittelua varten	Vaiheistetaan kaavamuutokset ja kytketään mahdollisiin laajempiin kaavakokonaisuuksiin		Tarkentava yleissuunnittelu valmistui.
		2. Käynnistetään tarvittavat kaavamuutokset			Raitiotiehen liittyviä kaavatoita on vireillä. Kaikkia ei vielä ole käynnistetty.
	2. Mapsto:n ja keskustavision mukaisten hankkeiden jatkaminen	1. Teivo-Mäkkylä osayleiskaava valmiiksi	Kuulemiset ja nähtävilläolot		Luonnosvaihe vuoden 2022 aikana. Ehdotus vuodelle 2023.
		2. Teivo 3 yritysalueen asemakaava valmiiksi	Tiivis viranomaisyhteistyö		Kaavahanketta on valmisteltu mm. liikenneratkaisujen osalta. Kaavaa on tarkoituksenmukaista viedä eteenpäin osayleiskaavan ehdotuksen aikataulussa vuoden 2023 aikana.
		3. Leijapuiston kehittäminen	Suunnittelukilpailun toteutus, asemakaavan käynnistäminen kumppanuushankkeena /suunnittelukilpailuna		Prisman kaava hyväksyttiin. Arkkitehtikilpailun työohjelma edennyt.
	Yhteisöllinen ilmapiiri	1. Vastuualueet jatkavat hyväksikoettua yhteistyötä	1. Yhteispalaverikäytännöt	Lupaprosessit sujuvat hyvin	
2. Yhteiset ohjelmistot			Kehitetään prosesseja		IT –työryhmä kehittää ohjelmistoja ja prosesseja.
3. TYKY			Työilmapiirin parantaminen työyksiköissä/osastolla		Tyky -toimintaa on lisätty.
Älykkäät palvelut	1. Ohjelmistorobottien käyttöönotto	1. Mukana hankkeissa	Säädetään työaika		Olemme mukana hankkeissa, robotti ei ole vielä kaikilta osin valmis.
	2. Seudulliset yhteistyöhankkeet	1. Mukana seutudigi -hankkeessa	Sovitaan yhtenäisistä käytännöistä seudulla		Seutudigihanke etenee aikataulussa.

Vihreä = toteutunut, keltainen = toteutunut osittain, punainen = ei toteutunut

## Ympäristölautakunta yhteensä

	Talousarvio	Ta+muutos	Toteutunut	Poikkeama muutoksen jälkeen	Toteutunut %
<b>Toimintatulot</b>	<b>805 800</b>	<b>805 800</b>	<b>804 324</b>	<b>-1 476</b>	<b>99,8</b>
ulkoiset	805 800	805 800	799 476	-6 324	99,2
sisäiset	0	0	4 848	4 848	
<b>Toimintakulut</b>	<b>-2 730 567</b>	<b>-2 802 567</b>	<b>-2 430 036</b>	<b>372 531</b>	<b>86,7</b>
ulkoiset	-2 575 042	-2 647 042	-2 273 703	373 339	85,9
sisäiset	-155 525	-155 525	-156 333	-808	100,5
<b>Toimintakate</b>	<b>-1 924 767</b>	<b>-1 996 767</b>	<b>-1 625 713</b>	<b>371 054</b>	<b>81,4</b>

## Kaavoitus- ja maankäyttöpalvelut

Vastuuhenkilö kaavoituspäällikkö Esko Hyytinen

### Vastuualueen toiminnan kuvaus

Vastuualue on vastannut tavoitteiden mukaisesti maankäytön suunnittelusta, maankäytöstä ja maaomaisuuden hallinnasta sekä paikkatiedon tuottamisesta ja hallinnasta.

### Toimintaympäristössä tapahtuneet muutokset

Vuoden 2022 kesällä valtuustossa päätetyt lisäresurssit kaavoitukseen saatiin täytettyä loppuvuodesta. Vuoden aikana oli vastuualueen tehtävissä sijaistuksia ja vaihtuvuutta. Rekrytoinnit ovat kokonaisuutena vieneet aikaa.

Kolmenkulman maakauppa tehtiin loppuvuoden aikana. Alue on merkittävä lisä yritysaluevarantoon. Pienemmät maakaupan painottuivat Teivontien eteläpuolelle. Maanhankintaa on edelleen kohdennettu strategisesti tärkeille alueille.

### Toiminnan painopistealueiden toteutuminen

Kaavoituksen henkilöresursseja on kohdennettu pääosin MAPSTO:n aikataulutuksen ja priorisoinnin mukaisten kaavahankkeiden valmisteluun. Kuluvana vuonna lainvoimaiseksi saatiin mm. Serlapuiston asemakaavan muutos ja Seijantien asemakaavan muutos, joissa molemmissa julkisen rakentamisen rakennusoikeutta saatiin kasvatettua. Kaupallisten palveluiden laajentumisen näkökulmasta voidaan merkittävänä pitää ns. Prisman asemakaavan muutoksen hyväksymistä ja voimaantumista. Pienempiä asemakaavan muutoksia on ollut vireillä mm. Huurretien asemakaavan muutos. Kaupunkikehityksen kannalta tärkeän Teivon Mäkkylän osayleiskaavan luonnosvaihtoehdot olivat nähtävillä kesällä. Osayleiskaavan ehdotusvaihe ja hyväksyminen jää vuodelle 2023.

Keskeinen tavoite on ollut arkkitehtikilpailun järjestäminen Leijapuiston-perusturvatalon-asemanseudun alueelle ja hanketta on valmisteltu kuluvan vuoden aikana. Varsinainen kilpailuaika sijoittuu keväälle 2023.

Siltatien 4. vaiheen ja 5. vaiheen asuinalueiden asemakaavat olivat luonnoksina nähtävillä. Valmistuksessa kaavat lisäävät reilusti pientalojen tonttivarantoa Siltatien alueella. Valmisteltavina ovat mm. Leppästäntien asemakaava ja Vuorentaustan asemakaavan laajennus (Hatola), jotka ovat aikataulullisesti venyneet mm. selvitystarpeista johtuen. Teivo 3 yritysalueen asemakaavaa viedään eteenpäin samanaikaisesti osayleiskaavan kanssa. Lisäksi on vireillä ollut yksittäisiä asemakaavan muutoksia sekä ranta-asemakaavaprosessien ohjausta sekä käsittelyä. Ulkoisia suunnittelupalveluita käytettiin mm. asemakaavoituksessa sekä kaavoituksen selvityksissä. Poikkeamisluvissa, suunnittelutarveratkaisuissa sekä maisematyöluvuissa on palattu koronaa edeltäviin määriin.



Merkittävänä ylikunnallisena hankkeena on vuoden aikana ollut raitiotien tarkentavan yleissuunnitelun valmistuminen. Vastuualue on aktiivisesti osallistunut seuranta- ja ohjausryhmään. Kaupunkiseudun työryhmissä on osallistuttu rakenneyleiskaavan työryhmiin. Rakenneyleiskaava sisältyy MAL-3 sopimuksen tavoitteisiin.

#### Toiminnan tunnusluvut

	TP2020	TP2021	TP2022
Valmistuneista asemakaavoista syntynyt kaavavaranon lisäys			
- kerrostalotonttien kerrosala (k-m2)	7 883	13 000	8 500
- rivitalotonttien kerrosala (k-m2)	2 400	5 400	13 100
- omakotitonttien lukumäärä, kaikki	17	16	18
- yritystonttien/palvelutonttien lukumäärä, kaikki	18	0	6
Uudet asemakaavoitetut alueet ha /vuosi	45,84	12,5	21,7
Asemakaavan muutosten pinta-ala ha/vuosi		11,5	8,6
Poikkeusluvut	43	57	38
Suunnittelutarveratkaisut	14	25	15
Maisematyöluvut	22	22	8
<b>Henkilöstö yksiköittäin</b>			
- kaavoitus	9	9	11
- maat ja paikkatieto	3	3	3
- mittauspalvelut	4,8	4,8	4,8
<b>Koko henkilöstö</b>			
- kokoaikainen	16,8	16,8	18,8
- osa-aikainen	0	0	0
<b>Yhteensä</b>	<b>16,8</b>	<b>16,8</b>	<b>18,8</b>

#### Merkittävät poikkeamat talousarviosta

Tulokertymä oli aavistuksen pienempi kuin oli budjetoitu. Myös kulukertymä jäi alle talousarvion. Tämä johtui pääosin siitä, että kaavoitukselle myönnettyt uudet vakanssit saatiin täytettyä vasta marras- ja joulukuussa, lisäksi vastuualueen tehtävissä oli henkilöstövaihdoksia. Myös palveluiden ostot toteutuivat alle talousarvion, sillä ulkoisia selvityksiä hankittiin vähemmän johtuen mm. henkilöstöressurssien vaihtuvuudesta.

#### Talous

	Talousarvio	Ta+muutos	Toteutunut	Poikkeama muutoksen jälkeen	Toteutunut %
<b>Toimintatulot</b>	<b>161 000</b>	<b>161 000</b>	<b>145 694</b>	<b>-15 306</b>	<b>90,5</b>
ulkoiset	161 000	161 000	144 614	-16 386	89,8
sisäiset	0	0	1 080	1 080	
<b>Toimintakulut</b>	<b>-1 485 582</b>	<b>-1 532 582</b>	<b>-1 331 933</b>	<b>200 649</b>	<b>86,9</b>
ulkoiset	-1 374 508	-1 421 508	-1 218 765	202 743	85,7
sisäiset	-111 074	-111 074	-113 169	-2 095	101,9
<b>Toimintakate</b>	<b>-1 324 582</b>	<b>-1 371 582</b>	<b>-1 186 239</b>	<b>185 343</b>	<b>86,5</b>

## Lupa- ja valvontapalvelut

Vastuuhenkilö johtava rakennustarkastaja Johanna Venäläinen

### Vastuualueen toiminnan kuvaus

Vastuualue vastaa rakennusvalvonnan viranomaistehtävistä ja ympäristön valvonnasta.

Vastuualue käsittelee ja myöntää rakentamiseen liittyvät luvat ja huolehtii rakentamisen aikaisesta valvonnasta sekä neuvonnasta. Lisäksi tehtävänä on ympäristönsuojelun- ja siihen liittyvien lakien ympäristönsuojeluviranomaistehtävät, luvat ja ilmoitukset sekä tarkastukset.

### Toimintaympäristössä tapahtuneet muutokset

Vuoden 2022 aikana valmistauduttiin maankäyttö- ja rakennuslain tuleviin uudistuksiin, joissa on esitetty mm. rakennuslupakynnyksen nostamista huomattavasti nykyisestä. Uudistuksen sisältö ja voimaantulo on kuitenkin edelleen epävarmaa. Rakennusvalvontaan saatiin uusi apulaisrakennustarkastajan virka, joka täytettiin elokuun alusta lukien. Rakennusvalvonnassa tapahtui myös jonkin verran henkilöstövaihdoksia (lupasihteeri, lupainsinööri ja johtava rakennustarkastaja). Ympäristönsuojelun puolella oli paljon sijaisuuksia johtuen erilaisista pitkistä virkavapaista ja syksystä alkaen ympäristönsuojelu on toiminut täysin sijaisten voimin.

### Toiminnan painopistealueiden toteutuminen

Sekä rakennusvalvonnassa että ympäristönsuojelussa keskityttiin tehtävien perustekemiseen. Uutta henkilöstöä on perehdytetty tehtäviin ja hiottu hieman toimintamalleja.

### Toiminnan tunnusluvut

	TP2020	TP2021	TP2022
Ympäristötarkastukset	65	*	*
Ympäristönsuojelu			
- lupa-, ilmoitus ja rekisteröintipäätökset		12	8
- viranhaltijapäätökset		25	23
- lausunnot		69	44
- määräaikaistarkastukset		79	40
- tarkastukset ja paikallakäynnit		222	71
- hallintopakkopäätökset		3	6
Rakennusluvut	235	287	199
- rakennusten kerrosala (m2)	34 082	48 582	42 442
- josta asuinhuoneistojen ala (m2)	22 013	24 025	16 918
Toimenpideluvat	290	252	289
Katselmukset	1 400	1 500	1 500
<b>Henkilöstö</b>			
- rakennusvalvonta	8	8	9
- ympäristönsuojelu	3	3	3
<b>Yhteensä</b>	<b>11</b>	<b>11</b>	<b>12</b>
+ yksi henkilö oppisopimuksella 2021 ja 2022			

\* Tilastointitavan muutos vuonna 2021, ympäristötarkastusten määrä 301 kpl (sis. määräaikaistarkastukset 79 kpl sekä tarkastukset ja paikallakäynnit 222 kpl)

### **Merkittävät poikkeamat talousarviosta**

Toimintatuotot ylittivät hieman budjetoidun. Toimintakulut jäivät alle talousarvion. Varsinkin ympäristöterveydenhuollon ja eläinlääkinnän palveluiden ostot toteutuivat merkittävästi alle talousarvion. Myös henkilöstökulut toteutuivat pienempinä kuin oli ennakoitu henkilöstövaihdosten vuoksi.

### **Talous**

	<b>Talousarvio</b>	<b>Ta+muutos</b>	<b>Toteutunut</b>	<b>Poikkeama muutoksen jälkeen</b>	<b>Toteutunut %</b>
<b>Toimintatulot</b>	<b>644 800</b>	<b>644 800</b>	<b>658 630</b>	<b>13 830</b>	<b>102,1</b>
ulkoiset	644 800	644 800	654 862	10 062	101,6
sisäiset	0	0	3 768	3 768	
<b>Toimintakulut</b>	<b>-1 244 985</b>	<b>-1 269 985</b>	<b>-1 098 103</b>	<b>171 882</b>	<b>86,5</b>
ulkoiset	-1 200 534	-1 225 534	-1 054 939	170 595	86,1
sisäiset	-44 451	-44 451	-43 164	1 287	97,1
<b>Toimintakate</b>	<b>-600 185</b>	<b>-625 185</b>	<b>-439 473</b>	<b>185 712</b>	<b>70,3</b>

## 8.2. Tuloslaskelmaosan toteutuminen

	Alkuper. TA	TA:n muutokset	TA muut:n jälkeen	Toteu- tuma	Poik- keama	Poikke- ma %
<b>Toimintatulot</b>						
Myyntitulot	20 048	146	20 194	19 701	-493	-2,4
Maksutulot	9 361	535	9 896	10 065	169	1,7
Tuet ja avustukset	1 163	2 985	4 148	5 127	978	23,6
Muut toimintatulot	25 940	12	25 952	27 231	1 279	4,9
Valmistus omaan käyttöön	4 710	0	4 710	5 175	465	9,9
<b>Toimintamenot</b>						
Henkilöstömenot	-95 937	-2 031	-97 968	-98 388	-420	-0,4
Palvelujen ostot	-107 989	-5 052	-113 041	-116 052	-3 011	-2,7
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-12 118	-728	-12 847	-13 776	-929	-7,2
Avustukset	-5 720	-466	-6 186	-6 990	-804	-13,0
Muut toimintamenot	-28 771	66	-28 705	-28 064	641	2,2
<b>Toimintakate</b>	<b>-189 313</b>	<b>-4 533</b>	<b>-193 846</b>	<b>-195 970</b>	<b>-2 125</b>	<b>-1,1</b>
Verotulot	143 921	8 747	152 668	152 580	-88	-0,1
Valtionosuudet	51 836	839	52 675	52 683	8	0,0
<b>Rahoitustulot ja -menot</b>						
Korkotulot muilta	478	0	478	461	-16	-3,4
Muut rahoitustulot muilta	1 959	0	1 959	2 003	44	2,2
Korkomenot	-1 800	0	-1 800	-1 636	164	9,1
Muut rahoitusmenot	-333	0	-333	-1 279	-946	-284,1
<b>Vuosikate</b>	<b>6 748</b>	<b>5 053</b>	<b>11 801</b>	<b>8 842</b>	<b>-2 959</b>	<b>-25,1</b>
<b>Poistot ja arvonalentumiset</b>						
Suunnitelman mukaiset poistot	-11 601		-11 601	-11 754	-153	-1,3
Arvonalentumiset	0		0	-8	-8	
<b>Tilikauden tulos</b>	<b>-4 853</b>	<b>5 053</b>	<b>200</b>	<b>-2 921</b>	<b>-3 121</b>	<b>-1 563,5</b>
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	1 134	0	1 134	1 126	-8	-0,7
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)		1 000	1 000	1 000	0	
<b>Tilikauden ylijäämä (alijäämä)</b>	<b>-3 719</b>	<b>6 053</b>	<b>2 334</b>	<b>-795</b>	<b>-3 129</b>	<b>-134,1</b>

### Verotulojen erittely (1 000 €)

	Alkuper. TA	TA:n muutokset	TA muut:n jälkeen	Toteu- tuma	Poik- keama
<b>Verotulot</b>					
Kunnan tulovero	129 698	4 096	133 794	133 216	-578
Kiinteistövero	7 094	651	7 745	7 714	-31
Osuus yhteisöveron tuotosta	7 129	4 000	11 129	11 650	521
<b>Verotulot yhteensä</b>	<b>143 921</b>	<b>8 747</b>	<b>152 668</b>	<b>152 580</b>	<b>-88</b>

### Tuloveron määräytymisen perusteet 2018-2022

	Tulovero- prosentti	Verotettava tulo milj. €	Muutos -%
Verovuosi 2018	20,50	766,3	3,6
Verovuosi 2019	20,50	791,1	3,2
Verovuosi 2020	20,50	810,7	2,5
Verovuosi 2021	20,50	848	4,6
Verovuosi 2022	20,50		

**Kiinteistövero vuonna 2022**

- yleinen kiinteistövero	0,93 %
- vakituiset asunnot	0,41 %
- muut asuinrakennukset	1,00 %
- rakentamattomat tontit	3,00 %

**Valtionosuudet ja verotulomenetysten korvaus (1 000 €)**

	Alkuper. TA	TA:n muutokset	TA muut:n jälkeen	Toteu- tuma	Poik- keama
<b>Valtionosuudet</b>					
Kunnan peruspalveluiden valtionosuus	51 836	839	52 675	41 954	-10 721
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionos.				-3 580	-3 580
Verotulomenetysten korvaus				14 310	14 310
<b>Yhteensä</b>	<b>51 836</b>	<b>839</b>	<b>52 675</b>	<b>52 683</b>	<b>8</b>

### 8.3. Investointien toteutuminen

#### Talonrakennusinvestoinnit 2022

	Kokonais- kustannusarvio ja sen muutokset	Ed. vuosien käyttö	Alkuperäinen talousarvio 2022	Talousarvio + muutokset 2022	Toteutuma 2022	Poikkeama 2022	Kustannus- arviosta käytetty	Selvitykset
8345 Perhetalo, siirtokelpoinen	100 000		100 000	132 000	131 850	150	131 850	Perhetalo otettu käyttöön suunnitellun aikataulun mukaisesti. Tehty pohja- ja perustus- sekä pihatyöt.
8359 Tiikon päiväkoti	45 000	0	0	45 000	49 546	-4 546	49 546	Leikkivälineitä uusittu teknisessä lautakunnassa päätetyn mukaisesti.
8371 / 8382 Soppeenmäen päiväkoti	50 000	0	50 000	50 000	50 545	-545	50 545	Projektin hankesuunnitteluluja ja tarjouspyynnön valmistelua.
8379 Kangasniemen päiväkodin lisärakennus	76 000	38 452	36 000	36 000	35 750	250	74 202	Lunastusoptio on toteutunut 7/22.
8440 Kiinteistöjen lämmitystapamuutokset	2 000 000		400 000					
8462 Ylöjärven Yhtenäiskoulu	390 000	385 463	0	660 000	694 874	-34 874	1 080 337	Tehty sisäilmakorjauksia, työt jatkuu vuonna 2023.
8467 Vahannan koulu	215 000	210 721	0	24 330	24 330	0	235 051	Lämmitysjärjestelmämuutoksen viimeistelytyöt.
8467 Vahannan koulu				-34 500	-34 500	0		Valtionavustus projektille.
8468 Vuorentaustan yläkouluun laajennus	12 350 000		50 000	50 000	39 766	10 234	39 766	Tehty hankesuunnittelua sekä tarveselvitys.
8470 Karhen koulu			0	130 000	129 538	462	129 538	Väistötilojen pohjatyöt, projekti jatkuu vuonna 2023.
8476 Siltatien koulu, vaihe 1	18 270 000	288 016	7 100 000	7 077 000	7 074 958	2 042	7 362 974	Vaiheen 1 ja 2 töitä, projekti jatkuu vuonna 2023.
8477 Siltatien koulu, vaihe 3	8 500 000			235 000	240 075	-5 075	240 075	Maanrakennustyöt ja louhinnat 3. vaihetta varten teknisessä lautakunnassa päätetyn mukaisesti.
8491 Urheilutalo				30 000	29 806	194	29 806	Vedenkäsitteilylaitteiston uusiminen.
8630 Taloautomaation päivitys, kaupungintalo				25 000	23 800	1 200	23 800	Taloautomaation uusiminen, aktiivilaitteet.
8631 Talonrakennus kohdentamattomat mr.	3 100 000		600 000					
8638 Serlapuiston päiväkoti	80 000		80 000	176 000	179 383	-3 383	179 383	Pohja- ja perustustyöt. Pihatyöt tehdään keväällä 2023.
	<b>45 176 000</b>	<b>922 652</b>	<b>8 416 000</b>	<b>8 635 830</b>	<b>8 669 720</b>	<b>-33 890</b>	<b>9 626 873</b>	

	Toteutunut		TA-%	Selite
	Ta	Ta+muutos		
<b>Liikenneväylät</b>				
<b>9043 Siivikkalan koulun pohjoispuolinen kaava-alue</b>				
Kulut	-65 000	-65 000	153	Päälystykset ja viimeistelyt.
Netto	-65 000	-65 000	153	Kustannusten ylittyminen päälystykustannusten nousun vuoksi.
<b>9049 Siivikkalan alueen teiden peruskorjaus</b>				
Kulut	-230 000	-230 000	180	Alkuperäinen kustannusarvio ollut alakanttiin. Suunnitelma valmistunut Mapsto -käsittelyn jälkeen. Vesihuoltorakenteiden yhteydessä tavattu kalliopinta on hidastanut työtä ja nostanut kustannuksia.
Netto	-230 000	-230 000	180	
<b>9051 Pyöräily ja arkkiliikunnan kehittäminen</b>				
Kulut	-55 000	-55 000	95	20 kpl kiinteitä penkkejä, kiv valaisuksen täydentäminen.
Netto	-55 000	-55 000	95	
<b>9052 Vanhan Haaviston teiden peruskorjaus</b>				
Kulut	-152 000	-152 000	64	Aloitus viivästyi suunnitellusta.
Netto	-152 000	-152 000	64	Jatkuu vuonna 2023.
<b>9055 Heinikon teollisuusalueen pohjoisosa</b>				
Kulut	-605 000	-605 000	134	Alkuperäinen kustannusarvio ollut alakanttiin.
Netto	-605 000	-605 000	*****	Jatkuu vuonna 2023.
<b>9056 Murtomäentien saneeraus</b>				
Kulut	-125 000	-125 000	111	Projektit 9056 ja 9065 TA 250€
Netto	-125 000	-125 000	111	Peruskorjaus.
<b>9057 Kirkkotanhua</b>				
Kulut	-360 000	-360 000	63	Toteutui suunnitellusti.
Netto	-360 000	-360 000	63	
<b>9058 Kolmenkulman teollisuusalue itäpuolen jatko</b>				
Kulut	-600 000	-600 000	169	Alkuperäinen kustannusarvio ollut alakanttiin.
Netto	-600 000	-600 000	169	Louhinnat arvioitua suuremmat.

	Ta		Toteutunut 2022		Ta-Tot.2022	TA-%	Selite
	Ta	Ta+muutos		2022			
<b>9061 Siitatie pohjoispuoli 2.vaihe</b>							
Kulut	-975 000	-716 000	-886 977	170 977	124	Toteutui suunnitellusti.	
Netto	-975 000	-716 000	-886 977	170 977	124		
<b>9062 Siitatie eteläpuoli 3.vaihe</b>							
Kulut	-1 040 000	-1 040 000	-825 338	-214 662	79	Työt edenneet suunnitelman mukaisesti.	
Netto	-1 040 000	-1 040 000	-825 338	-214 662	79	Jatkuu vuonna 2023.	
<b>9064 Yhdystien teollisuusalue</b>							
Kulut	-600 000	-600 000	-648 457	48 457	108	Toteutui lähes suunnitellusti.	
Netto	-600 000	-600 000	-648 457	48 457	108	Suunniteltua enemmän massanvaihtoa.	
<b>9065 Erkontien saneeraus, Mastontien liittymän muutos</b>							
Kulut	-125 000	-125 000	-71 973	-53 027	58	Peruskorjaus.	
Netto	-125 000	-125 000	-71 973	-53 027	58	Jatkuu vuonna 2023.	
<b>9067 Teivo 3</b>							
Kulut	-25 000	-25 000	0	-25 000	0	Ei toteumaa vuonna 2022.	
Netto	-25 000	-25 000	0	-25 000	0		
<b>9068 Leppästäntien asuinalue</b>							
Kulut	-45 000	-45 000	-13 205	-31 795	29	Suunnittelukuluja.	
Netto	-45 000	-45 000	-13 205	-31 795	29	Jatkuu vuonna 2023.	
<b>9069 Vuorentaustan asemakaavan laajennus- ja muutosalue</b>							
Kulut	-200 000	-200 000	-90 090	-109 910	45	Suunnittelukuluja.	
Netto	-200 000	-200 000	-90 090	-109 910	45	Jatkuu vuonna 2023.	
<b>9070 Siitatie 4. vaihe (Koillinen)</b>							
Kulut	-60 000	-60 000	-27 860	-32 140	46	Suunnittelukuluja.	
Netto	-60 000	-60 000	-27 860	-32 140	46	Jatkuu vuonna 2023.	
<b>9088 Pienteollisuusatie</b>							
Kulut	-50 000	-50 000	-41 059	-8 941	82	Toteutui suunnitellusti.	
Netto	-50 000	-50 000	-41 059	-8 941	82		



	Toteutunut		TA-%	Selite
	Ta	Ta+muutos		
<b>9106 Vaasantien Pallotien valoliittymä lähiympäristöineen</b>				
Kulut	-60 000	-60 000	198	Suunnittelukuluja etupainotteisesti. Yitykseen vaikuttavat mm.
Netto	-60 000	-60 000	198	ELY -keskuksen edellyttämät maaperätutkimukset.
<b>9108 Kuruntien-Asuntilantien kiertoliittymä (kaupungin osuus)</b>				
Kulut	-300 000	-300 000	12	Suunnittelukuluja. Toteutus vuodesta 2023
Netto	-300 000	-300 000	12	eteenpäin osana Asuntilan uusien katujen toteuttamista.
<b>9109 Kuruntien kevyenliikenteen aikukukäytävä</b>				
Kulut	-700 000	-700 000	133	Kustannusarvio valmistui vasta Mapsto -käsittelyn jälkeen.
Netto	-700 000	-700 000	133	
<b>9110 Tonttien esivalmistelu</b>				
Kulut	-100 000	-100 000	88	Tehty kaava-alueiden esivalmisteluitä.
Netto	-100 000	-100 000	88	
<b>9159 Siltatie aikukutunneli</b>				
Kulut	0	-259 000	64	Toteutui suunnitellusti.
Netto	0	-259 000	64	
<b>9160 Mikkolantien suojateiden peruskorjaus, oman työn osuus</b>				
Kulut	0	-40 000	95	Toteutui suunnitelmien mukaisesti.
Netto	0	-40 000	95	
<b>9219 Takamaan kevyenliikenteenväylä (mt 2773)</b>				
Kulut	-1 100 000	-1 100 000	134	Rakennustyö toteutunut etupainotteisesti. Lisäksi kustannustason
Netto	-1 100 000	-1 100 000	134	nousu vaikuttanut toteumaan. Jatkuu vuonna 2023.
<b>9220 Mt2774 klv välillä Susikiventie-Rantaniementie</b>				
Kulut	-15 000	-15 000	178	Suunnittelukustannuksia.
Netto	-15 000	-15 000	178	

	Toteutunut		TA-%	Selite		
	Ta	Ta+muutos			2022	Ta-Tot.2022
<b>9703 Kevyenliikenteenväylät</b>						
Kulut	0	-50 000	1 393	103	Toteutunut suunnitellusti.	
Netto	0	-50 000	1 393	103		
<b>9704 Liikenneväylät kohdentamattomat määrärahat</b>						
Kulut	-850 000	-55 000	0	-55 000	0	Määrärahat kohdennettu teknisessä lautakunnassa
Netto	-850 000	-55 000	0	-55 000	0	9/2022.
<b>9705 Katuvalot peruskorjaukset/ täydennysrakentaminen</b>						
Kulut	0	-120 000	-119 256	-744	99	Toteutunut suunnitellusti.
Netto	0	-120 000	-119 256	-744	99	
<b>9706 Liikenneväylät päilystykset</b>						
Kulut	0	-535 000	-529 401	-5 599	99	Toteutunut suunnitellusti.
Netto	0	-535 000	-529 401	-5 599	99	
<b>9711 Joukkoliikenteen infrahankkeet</b>						
Kulut	0	-50 000	0	-50 000	0	Ei toimenpidetarvetta vuonna 2022.
Netto	0	-50 000	0	-50 000	0	
<b>Liikenneväylät yhteensä</b>						
Tuotot	0	0	0	0		
Kulut	-8 437 000	-8 437 000	-9 033 114	596 114	107,1	
Netto	-8 437 000	-8 437 000	-9 033 114	596 114	107,1	
<b>Yleiset alueet</b>						
<b>9716 Laaduntien leikkikenttä</b>						
Kulut	0	-15 000	-14 583	-417	97	Leikkikentän siirto Tiuranniemen puistoon.
Netto	0	-15 000	-14 583	-417	97	
<b>9703 Rääkänkentän kastelujärjestelmän korjaus</b>						
Kulut	-45 000	-45 000	-30 360	-14 640	68	Toteutui arvioitua pienemmin kustannuksin.
Netto	-45 000	-45 000	-30 360	-14 640	68	

	Ta	Ta+muutos	Toteutunut 2022	Ta-Tot.2022	TA-%	Selite
<b>9074 Ahvenistontie leikkikentän peruskorjaus</b>						
Kulut	-80 000	-80 000	-81 960	1 960	103	Toteutui suunnitellusti.
Netto	-80 000	-80 000	-81 960	1 960	103	
<b>9077 Serlapuiston leikkikentän peruskorjaus</b>						
Kulut	-90 000	-90 000	-88 384	-1 616	98	Toteutui suunnitellusti.
Netto	-90 000	-90 000	-88 384	-1 616	98	
<b>9080 Kilpalenkki Lamminpää Teivon harju</b>						
Kulut	-50 000	-50 000	-52 528	2 528	105	Toteutui suunnitellusti.
Netto	-50 000	-50 000	-52 528	2 528	105	
<b>9081 Siltatien laajennuksen tulevan koulun kentät</b>						
Kulut	-500 000	-500 000	-653 619	153 619	131	Murskauskulut kohdistuivat kokonaisuudessaan jo vuodelle 2022.
Netto	-500 000	-500 000	-653 619	153 619	131	
<b>9089 Suojastenlahden ja ranta-alueiden kunnostus</b>						
Kulut	-60 000	-60 000	-21 354	-38 646	36	Tavoitteisiin päästiin arvioitua pienemmin kustannuksin.
Netto	-60 000	-60 000	-21 354	-38 646	36	Jatkuu vuonna 2023.
<b>9090 Aronrannan virkistysalue</b>						
Kulut	-40 000	-40 000	-14 000	-26 000	35	Suunnittelukuluja.
Netto	-40 000	-40 000	-14 000	-26 000	35	
<b>9091 Keijärven ranta, veneilylle</b>						
Kulut	-20 000	-20 000	-26 940	6 940	135	Suunnittelukuluja.
Netto	-20 000	-20 000	-26 940	6 940	135	
<b>9093 Karhen koulun kentän peruskorjaus</b>						
Kulut	-30 000	-30 000	0	-30 000	0	Ei toteutettu suunnittelua vielä vuonna 2022.
Netto	-30 000	-30 000	0	-30 000	0	

	Toteutunut			Selite
	Ta	Ta+muutos	2022 Ta-Tot.2022	
<b>9717 Skeittipaikka koulutuskeskus valo</b>				
Tuotot	0	94 500	94 500	100
Kulut	0	-68 912	-68 198	99
Netto	0	25 588	26 302	103
<b>9720 Yleiset alueet kohdentamattomat määrärahat</b>				
Kulut	-30 000	0	0	0
Netto	-30 000	0	0	0
<b>9764 Elovainion lenkipolku</b>				
Kulut	-35 000	-35 000	-10 257	29
Netto	-35 000	-35 000	-24 743	29
<b>9769 Harjun reitin valojen korjaus</b>				
Tuotot	0	0	12 000	*****
Kulut	-60 000	-75 000	-92 040	123
Netto	-60 000	-75 000	-80 040	107
<b>9773 Haverin lomakylän ja lähialueen pienparannukset</b>				
Kulut	-20 000	-20 000	-18 303	92
Netto	-20 000	-20 000	-18 303	92
<b>Yleiset alueet yhteensä</b>				
Tuotot	0	94 500	106 500	-12 000 112,7
Kulut	-1 060 000	-1 128 912	-1 172 525	43 613 103,9
Netto	-1 060 000	-1 034 412	-1 066 025	31 613 103,1
<b>Koneet ja kalusto</b>				
<b>8802 Kaupunginhallitus/kalusto</b>				
Kulut	-50 000	-50 000	0	-50 000 0,0
Netto	-50 000	-50 000	0	-50 000 0,0
<b>8847 Konserniohjelmisto</b>				
Kulut	-13 000	0	4 142	-4 142 *****
Netto	-13 000	0	4 142	-4 142 *****

	Ta	Ta+muutos	Toteutunut 2022	Ta-Tot.2022	TA-%	Selite
<b>8810 Perusturvaosasto/kalusto</b>						
Kulut	-80 000	-70 000	0	-70 000	0,0	
Netto	-80 000	-70 000	0	-70 000	0,0	
<b>8820 Kasvatus- ja opetusltk/kalusto</b>						
Kulut	-70 000	-50 000	-40 107	-9 893	80,2	
Netto	-70 000	-50 000	-40 107	-9 893	80,2	
<b>8803 Kalusto/Tekninen Itk</b>						
Kulut	-325 000	0	0	0	0,0	
Netto	-325 000	0	0	0	0,0	
<b>8821 Pakettiauto 1</b>						
Kulut	0	-50 000	-43 222	-6 778	86,4	
Netto	0	-50 000	-43 222	-6 778	86,4	
<b>8822 Pakettiauto 2</b>						
Kulut	0	-45 000	0	-45 000	0,0	
Netto	0	-45 000	0	-45 000	0,0	
<b>8841 Kuorma-auto</b>						
Kulut	0	-15 000	0	-15 000	0,0	
Netto	0	-15 000	0	-15 000	0,0	
<b>8842 Kuorma-auto</b>						
Kulut	0	-75 000	0	-75 000	0,0	
Netto	0	-75 000	0	-75 000	0,0	
<b>8848 Pakettiauto 3</b>						
Kulut	0	-70 000	-60 845	-9 155	86,9	
Netto	0	-70 000	-60 845	-9 155	86,9	
<b>8901 Raivauslaite</b>						
Kulut	0	-35 000	-31 350	-3 650	89,6	
Netto	0	-35 000	-31 350	-3 650	89,6	

Toteutunut  
2022 Ta-Tot.2022 TA-% Selite

	Ta	Ta+muutos	2022	Ta-Tot.2022	TA-%	Selite
<b>8902 Kelaleikkuri</b>						
Kulut	0	-35 000	-42 000	7 000	120,0	
Netto	0	-35 000	-42 000	7 000	120,0	
<b>Koneet ja kalusto yhteensä</b>						
Kulut	-538 000	-495 000	-213 382	-281 618	43,1	
Netto	-538 000	-495 000	-213 382	-281 618	43,1	

	Ta	Ta+muutos	2022	Ta-Tot.2022	TA-%	Selite
<b>Maa- ja vesialueet</b>						
Tuotot	0	0	113 071	-113 071	*****	
Kulut	-900 000	-900 000	-4 330 126	3 430 126	481,1	
Netto	-900 000	-900 000	-4 217 055	3 317 055	468,6	

	Ta	Ta+muutos	2022	Ta-Tot.2022	TA-%	Selite
<b>Osakkeiden ostot ja myynnit</b>						
Kulut	0	0	-9 249	9 249	*****	
Netto	0	0	-9 249	9 249	*****	

	Ta	Ta+muutos	2022	Ta-Tot.2022	TA-%	Selite
<b>Investoinnit yhteensä</b>						
Tuotot	0	129 000	254 071	-125 071	197,0	
Kulut	-19 351 000	-19 631 242	-23 462 617	3 831 375	119,5	
Netto	-19 351 000	-19 502 242	-23 208 547	3 706 305	119,0	

## 8.4 Rahoitusosan toteutuminen

	Alkuper. TA	TA:n muutokset	TA muut:n jälkeen	Toteu- tuma	Poik- keama	Poikke- ma %
<b>Toiminta ja investoinnit</b>						
<b>Toiminnan rahavirta</b>						
Vuosikate	6 748	5 053	11 801	8 842	-2 959	-25,1
Satunnaiset erät		0		0	0	
Tulorahoituksen korjauserät	-1 500	0	-1 500	-3 215	-1 715	-114,3
<b>Investointien rahavirta</b>						
Investointimenot	-19 351	-280	-19 631	-23 463	-3 831	-19,5
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	129	129	141	12	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	1 500	0	1 500	1 611	111	7,4
<b>Toiminta ja investoinnit, netto</b>	<b>-12 603</b>	<b>4 902</b>	<b>-7 701</b>	<b>-16 084</b>	<b>-8 382</b>	<b>-108,8</b>
<b>Rahoitustoiminta</b>						
Antolainauksen muutokset						
Antolainasaamisten lisäys				-30	-30	
Antolainasaamisten vähennys				580	580	
Lainakannan muutokset						
Pitkäaikaisten lainojen lisäys				23 000	23 000	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys				-13 740	-13 740	
Lyhytaikaisten lainojen muutos				-3 000	-3 000	
Oman pääoman muutokset						
Muut maksuvalmiuden muutokset						
Toimeksiantojen varojen ja po muutokset				-519	-519	
Vaihto-omaisuuden muutokset				26	26	
Saamisten muutos				-41	-41	
Korottomien velkojen muutos				868	868	
<b>Rahoituksen rahavirta</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>7 144</b>	<b>7 144</b>	
<b>Rahavarojen muutos</b>	<b>-12 603</b>	<b>4 902</b>	<b>-7 701</b>	<b>-8 940</b>	<b>-1 239</b>	<b>16,1</b>

## 8.5 Yhteenveto sitovien määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta

Toimintakate						
1 000 €	Alkuper. TA	TA:n muutokset	TA muut:n jälkeen	Toteu- tuma	Poik- keama	Poikke- ma %
<b>KÄYTTÖTALOUSOSA</b>						
Keskusvaalilautakunta	-22	0	-22	-10	-12	-55,9
Tarkastuslautakunta	-62	0	-62	-47	-15	-24,1
Kaupunginhallitus	-12 485	641	-11 844	-11 286	-558	-4,7
Perusturvalautakunta	-101 279	-2 967	-104 246	-106 406	2 160	2,1
Kasvatus- ja opetuslautakunta	-72 485	-405	-72 889	-73 393	504	0,7
Hyvinvointilautakunta	-6 357	-103	-6 460	-6 311	-149	-2,3
Tekninen lautakunta	5 365	-1 628	3 738	3 035	702	-18,8
Ympäristölautakunta	-1 925	-72	-1 997	-1 626	-371	-18,6
<b>TULOSSELÄMÄOSA</b>						
Verotulot	143 921	8 747	152 668	152 580	88	-0,1
Valtionosuudet	51 836	839	52 675	52 683	-8	0,0
Korkotuotot	478	0	478	461	16	-3,4
Muut rahoitustulot	1 959	0	1 959	2 003	-44	2,2
Korkomenot	-1 800	0	-1 800	-1 636	-164	-9,1
Muut rahoitusmenot	-333	0	-333	-1 279	946	284,1
Satunnaiset erät					0	
<b>INVESTOINTIOSA</b>						
<b>Osuudet ja osuudet</b>						
<b>Kaupunginhallitus</b>						
Osakkeiden ostot ja myynnit	0	0	0	-9	9	
<b>Maa- ja vesialueet</b>						
Maa-alueet	-900	0	-900	-4 217	3 317	368,6
<b>Muut rakennukset</b>						
Rakennukset	-8 416	-220	-8 636	-8 670	34	0,4
<b>Kiinteät rakenteet ja laitteet</b>						
Liikenneväylät	-8 437	0	-8 437	-9 033	596	7,1
Yleiset alueet	-1 060	26	-1 034	-1 066	32	3,1
<b>Koneet ja kalusto</b>						
Hallinto- ja talouspalvelut	-63	13	-50	4	-54	
Perusturvalautakunta	-80	10	-70		-70	-100,0
Kasvatus- ja opetuslautakunta	-70	20	-50	-40	-10	-19,8
Ympäristölautakunta	0	0	0	0	0	0,0
Tekninen osasto	-325	0	-325	-177	-148	-45,4
Kuljetusvälineet myynti						
<b>RAHOITUSOSA</b>						
<b>Antolainauksen muutokset</b>						
Antolainasaamisten lisäykset				-30	30	
Antolainasaamisten vähennykset				580	-580	
<b>Lainakannan muutokset</b>						
Pitkäaikaisten lainojen lisäys				23 000	-23 000	
Pitkäaikaisten lainojen väh.				-13 740	13 740	
Lyhytaikaisten lainojen muutos				-3 000	3 000	
<b>Oman pääoman muutokset</b>						
Vaikutus maksuvalmiuteen				334	-334	
<b>Yhteensä</b>	<b>-12 539</b>	<b>4 902</b>	<b>-7 637</b>	<b>-7 295</b>	<b>-342</b>	<b>-4,5</b>



## 9. Tilinpäätöslaskelmat



## 9.1 Tuloslaskelma

	2022		2021	
<b>Toimintatuotot</b>				
Myyntituotot	7 916 923,53		7 051 960,54	
Maksutuotot	9 927 785,50		9 539 657,51	
Tuet ja avustukset	5 126 506,96		7 506 933,25	
Muut toimintatuotot	<u>4 399 737,45</u>	27 370 953,44	<u>5 609 677,20</u>	29 708 228,50
Valmistus omaan käyttöön		5 175 493,90		3 967 041,70
<b>Toimintakulut</b>				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-79 325 654,11		-75 556 517,89	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-16 127 253,39		-15 246 746,81	
Muut henkilösivukulut	-2 934 806,07		-2 909 270,01	
Palvelujen ostot	-104 044 836,72		-96 891 703,77	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-13 728 319,37		-12 753 259,04	
Avustukset	-6 979 714,79		-6 931 692,92	
Muut toimintakulut	<u>-5 376 355,57</u>	<u>-228 516 940,02</u>	<u>-4 870 983,28</u>	<u>-215 160 173,72</u>
<b>Toimintakate</b>		<b>-195 970 492,68</b>		<b>-181 484 903,52</b>
Verotulot		152 579 559,74		142 075 398,57
Valtionosuudet		52 683 112,00		48 637 010,00
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	461 427,10		464 537,07	
Muut rahoitustuotot	2 003 026,71		2 637 669,52	
Korkokulut	-1 636 097,92		-1 759 489,46	
Muut rahoituskulut	<u>-1 278 973,34</u>	<u>-450 617,45</u>	<u>-343 439,57</u>	<u>999 277,56</u>
<b>Vuosikate</b>		<b>8 841 561,61</b>		<b>10 226 782,61</b>
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-11 754 300,54		-10 873 927,25	
Arvonalentumiset	<u>-8 220,00</u>	<u>-11 762 520,54</u>	<u>0,00</u>	<u>-10 873 927,25</u>
<b>Tilikauden tulos</b>		<b>-2 920 958,93</b>		<b>-647 144,64</b>
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)		1 125 779,32		-1 796 400,12
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)		1 000 000,00		5 250 000,00
<b>Tilikauden yli-/alijäämä</b>		<b>-795 179,61</b>		<b>2 806 455,24</b>

## 9.2 Rahoituslaskelma

	2022		2021	
<b>Toiminnan rahavirta</b>				
Vuosikate	8 841 561,61		10 226 782,61	
Tulorahoituksen korjauserät	-3 214 792,21	5 626 769,40	-5 265 575,13	4 961 207,48
<b>Investointien rahavirta</b>				
Investointimenot	-23 462 617,23		-15 192 226,12	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	141 000,00		54 000,00	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	1 611 045,00	-21 710 572,23	3 158 683,78	-11 979 542,34
<b>Toiminnan ja investointien rahavirta</b>		<b>-16 083 802,83</b>		<b>-7 018 334,86</b>
<b>Rahoituksen rahavirta</b>				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäys	-29 650,00		-29 650,00	
Antolainasaamisten vähennys	579 503,73	549 853,73	574 913,34	545 263,34
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	23 000 000,00		18 500 000,00	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-13 740 000,00		-13 090 000,00	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-3 000 000,00	6 260 000,00	-3 000 000,00	2 410 000,00
Oman pääoman muutokset				
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-518 732,40		-31 035,82	
Vaihto-omaisuuden muutos	26 126,17		18 113,52	
Saamisten muutos	-41 004,24		-1 125 096,73	
Korottomien velkojen muutos	867 520,69	333 910,22	917 243,16	-220 775,87
<b>Rahoituksen rahavirta</b>		<b>7 143 763,95</b>		<b>2 734 487,47</b>
<b>Rahavarojen muutos</b>		<b>-8 940 038,88</b>		<b>-4 283 847,39</b>
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.	11 217 830,30		20 157 869,18	
Rahavarat 1.1.	20 157 869,18	-8 940 038,88	24 441 716,57	-4 283 847,39

### 9.3 Tase

VASTAAVAA	2022	2021	VASTATTAVAA	2022	2021
<b>A PYSYVÄT VASTAAVAT</b>	<b>239 185 759,75</b>	<b>228 289 587,33</b>	<b>A OMA PÄÄOMA</b>	<b>116 397 394,14</b>	<b>117 192 573,75</b>
<b>I Aineettomat hyödykkeet</b>	<b>1 045 469,32</b>	<b>1 226 358,11</b>	<b>I Peruspääoma</b>	65 787 440,52	65 787 440,52
1. Aineettomat oikeudet	0,00	0,00	<b>II Edellisten tilikausien ylijäämä</b>	51 405 133,23	48 598 677,99 *)
2. Muut pitkävaikutteiset menot	1 045 469,32	1 222 216,11	<b>III Tilikauden ylijäämä (alijäämä)</b>	-795 179,61	2 806 455,24
3. Ennakkomaksut	0,00	4 142,00			
<b>II Aineelliset hyödykkeet</b>	<b>173 966 723,74</b>	<b>162 340 837,80</b>	<b>B POISTOERO JA VAPAA-EHTOISET VARAUKSET</b>	<b>18 260 595,19</b>	<b>20 386 374,51</b>
1. Maa- ja vesialueet	51 641 522,17	47 424 466,74	1. Poistoero	10 441 136,32	11 566 915,64
2. Rakennukset	76 235 035,41	82 178 228,17	2. Vapaaehtoiset varaukset	7 819 458,87	8 819 458,87
3. Kiinteät rakennukset ja laitteet	26 389 820,32	24 329 607,17			
4. Koneet ja kalusto	1 654 393,19	2 124 119,76	<b>C PAKOLLISET VARAUKSET</b>	<b>2 476 392,15</b>	<b>4 193 209,90</b>
5. Muut aineelliset hyödykkeet	68 221,79	68 221,79	1. Muut pakolliset varaukset	2 476 392,15	4 193 209,90
6. Ennakkomaksut ja kesken-eräiset hankinnat	17 977 730,86	6 216 194,17			
<b>III Sijoitukset</b>	<b>64 173 566,69</b>	<b>64 722 391,42</b>	<b>D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT</b>	<b>888 043,53</b>	<b>1 407 133,95</b>
1. Osakkeet ja osuudet	35 845 907,35	35 844 878,35	1. Valtion toimeksiannot	26 734,85	40 301,06
2. Muut lainasaamiset	27 843 384,34	28 422 888,07	2. Lahjoitusrahastojen pääomat	250 000,00	250 000,00
3. Muut saamiset	484 275,00	454 625,00	3. Muut toimeksiantojen pääomat	611 308,68	1 116 832,89
<b>B TOIMEKSIANTOJEN VARAT</b>	<b>325 480,98</b>	<b>325 839,00</b>	<b>E VIERAS PÄÄOMA</b>	<b>128 146 970,89</b>	<b>121 019 450,20</b>
1. Lahjoitusrahastojen varat	250 000,00	250 000,00	<b>I Pitkäaikainen</b>	<b>81 786 264,22</b>	<b>73 484 039,77</b>
2. Muut toimeksiantojen varat	75 480,98	75 839,00	1. Lainat rah. ja vak.laitoksilta	76 790 000,00	67 830 000,00
			2. Saadut ennakot	4 995 053,35	5 652 694,35
			3. Liittymismaksut ja muut velat	1 210,87	1 345,42
<b>C VAIHTUVAT VASTAAVAT</b>	<b>26 658 155,17</b>	<b>35 583 315,98</b>	<b>II Lyhytaikainen</b>	<b>46 360 706,67</b>	<b>47 535 410,43</b>
<b>I Vaihto-omaisuus</b>	<b>132 167,03</b>	<b>158 293,20</b>	1. Joukkovelkakirjalainat	0,00	3 000 000,00
1. Aineet ja tarvikkeet	132 167,03	158 293,20	2. Lainat rah.- ja vak.laitoksilta	14 040 000,00	13 740 000,00
<b>II Saamiset</b>	<b>15 308 157,84</b>	<b>15 267 153,60</b>	3. Saadut ennakot	2 215 525,66	1 658 419,42
Pitkäaikaiset saamiset	<b>5 934 404,63</b>	<b>6 281 703,97</b>	4. Ostovelat	12 378 260,65	10 105 585,92
1. Lainasaamiset	550 618,63	619 445,97	5. Liittymismaksut ja muut velat	1 984 718,02	3 212 866,67 *)
2. Siirtosaamiset	5 383 786,00	5 662 258,00	6. Siirtovelat	15 742 202,34	15 818 538,42
Lyhytaikaiset saamiset	<b>9 373 753,21</b>	<b>8 985 449,63</b>			
1. Myyntisaamiset	3 915 754,09	2 595 843,11	<b>VASTATTAVAA YHTEENSÄ</b>	<b>266 169 395,90</b>	<b>264 198 742,31</b>
2. Lainasaamiset	68 827,34	68 827,34			
3. Muut saamiset	2 703 225,48	1 548 849,07			
4. Siirtosaamiset	2 685 946,30	4 771 930,11			
<b>III Rahoitusarvopaperit</b>	<b>10 616 981,96</b>	<b>13 545 781,89</b>			
1. Sijoitukset rahamarkk.instr.	10 594 099,68	13 519 210,96			
2. Muut arvopaperit	22 882,28	26 570,93			
<b>IV Rahat ja pankkisaamiset</b>	<b>600 848,34</b>	<b>6 612 087,29</b>			
<b>VASTAAVAA YHTEENSÄ</b>	<b>266 169 395,90</b>	<b>264 198 742,31</b>			

\*) Oikaistu aikaisempiin tilikausiin liittyviä korjauksia 520 589,76 euroa.

## 9.4 Konsernituloslaskelma

	2022		2021	
Toimintatuotot		99 534 219,83		106 274 541,33
Toimintakulut		-286 713 514,34		-275 631 308,07
Osuus osakkuusyht. voitosta (tappiosta)		199 215,02		130 741,88
<b>Toimintakate</b>		<b>-186 980 079,49</b>		<b>-169 226 024,86</b>
Verotulot		152 560 980,03		142 056 645,74
Valtionosuudet		52 683 112,00		48 637 010,00
Rahoitustuotot ja kulut				
Korkotuotot	60 121,70		26 825,86	
Muut rahoitustuotot	1 984 539,72		2 645 607,67	
Korkokulut	-1 902 623,74		-2 121 176,16	
Muut rahoituskulut	-1 544 249,01	-1 402 211,34	-478 074,50	73 182,86
<b>Vuosikate</b>		<b>16 861 801,21</b>		<b>21 540 813,74</b>
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-17 269 568,93		-16 156 749,83	
Omistuksen eliminointierot	0,00		0,00	
Arvonalentumiset	-8 220,00	-17 277 788,93	0,00	-16 156 749,83
<b>Tilikauden tulos</b>		<b>-415 987,73</b>		<b>5 384 063,91</b>
Tilinpäätössiirrot		705,25		636,39
Tilikauden verot		-325 967,23		-740 599,92
Laskennalliset verot		-20 288,08		-18 787,15
Vähemmistöosuudet		-362 658,14		-899 578,78
<b>Tilikauden ylijäämä (alijäämä)</b>		<b>-1 124 195,93</b>		<b>3 725 734,45</b>

## 9.5 Konsernin rahoituslaskelma

	2022		2021	
<b>Toiminnan rahavirta</b>				
Vuosikate	16 861 801,21		21 540 813,74	
Tilikauden verot	-325 967,23		-740 599,92	
Tulorahoituksen korjauserät	-3 850 401,13	12 685 432,84	-5 217 717,63	15 582 496,18
<b>Investointien rahavirta</b>				
Investointimenot	-32 089 562,48		-23 698 143,95	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	141 000,00		54 000,00	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	2 441 173,19	-29 507 389,29	3 193 467,68	-20 450 676,26
<b>Toiminnan ja investointien rahavirta</b>		<b>-16 821 956,45</b>		<b>-4 868 180,08</b>
<b>Rahoituksen rahavirta</b>				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäys	-31 550,00		-37 450,00	
Antolainasaamisten vähennys	16 030,51	-15 519,49	16 030,51	-21 419,49
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	26 243 343,78		21 491 300,00	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-16 508 190,54		-15 631 751,84	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-3 301 085,56	6 434 067,69	-3 115 100,68	2 744 447,48
Oman pääoman muutokset		-260 199,44		-579 068,52
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-529 263,79		-37 736,36	
Vaihto-omaisuuden muutos	210 313,98		-16 185,59	
Saamisten muutos	-529 456,65		-1 249 118,01	
Korottomien velkojen muutos	-47 914,27	-896 320,73	2 537 243,88	1 234 203,92
<b>Rahoituksen rahavirta</b>		<b>5 262 028,02</b>		<b>3 378 163,39</b>
<b>Rahavarojen muutos</b>		<b>-11 559 928,42</b>		<b>-1 490 016,70</b>
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.	18 198 269,36		29 758 197,78	
Rahavarat 1.1.	29 758 197,78	-11 559 928,42	31 248 214,48	-1 490 016,70

## 9.6 Konsernitase (lyhennetty)

VASTAAVAA	2022	2021	VASTATTAVAA	2022	2021
<b>PYSYVÄT VASTAAVAT</b>	<b>270 945 253,11</b>	<b>257 993 003,36</b>	<b>OMA PÄÄOMA</b>	<b>127 130 918,90</b>	<b>128 255 523,85</b>
<b>Aineettomat hyödykkeet</b>	<b>3 015 112,71</b>	<b>4 245 565,14</b>	Peruspääoma	65 787 440,52	65 787 440,52
Aineettomat oikeudet	600 340,53	239 766,23	Säätiöiden ja yhdistysten peruspo	13 135,82	13 135,82
Muut pitkävaikutteiset menot	2 230 986,99	3 558 495,54	Arvonkorotusraho	19 603,15	19 306,92
Ennakkomaksut	183 785,19	447 303,37	Muut omat rahastot	175 001,46	175 706,71
<b>Aineelliset hyödykkeet</b>	<b>248 106 038,48</b>	<b>234 651 017,99</b>	Edellisten tilikausien ylijäämä	62 259 933,87	58 534 199,42 *)
Maa- ja vesialueet	52 712 006,37	48 581 353,93	Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-1 124 195,93	3 725 734,45
Rakennukset	107 888 996,48	115 417 803,77	<b>VÄHEMMISTÖOSUUDET</b>	<b>840 756,57</b>	<b>1 992 558,64</b>
Kiinteät rakenteet ja laitteet	56 340 881,11	54 329 948,50	<b>PAKOLLISET VARAUKSET</b>	<b>4 053 294,08</b>	<b>5 924 545,74</b>
Koneet ja kalusto	5 072 107,54	5 761 468,37	Muut pakolliset varaukset	4 053 294,08	5 924 545,74
Muut aineelliset hyödykkeet	104 023,52	104 971,71	<b>TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT</b>	<b>1 422 809,23</b>	<b>2 046 155,62</b>
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	25 988 023,46	10 455 471,70	<b>VIERAS PÄÄOMA</b>	<b>180 131 293,62</b>	<b>173 742 880,56</b>
<b>Sijoitukset</b>	<b>19 824 101,92</b>	<b>19 096 420,24</b>	Pitkäaikainen korollinen vieras po	108 797 018,44	99 625 126,31
Osakkuusyhteisöosuudet	1 862 156,93	959 090,04	Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	9 596 033,08	10 318 548,22
Muut osakkeet ja osuudet	17 085 783,39	17 276 688,09	Lyhytaikainen korollinen vieras po	17 064 145,34	19 801 969,80
Muut lainasaamiset	84 189,60	100 220,11	Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	44 674 096,76	43 997 236,24 *)
Muut saamiset	791 972,00	760 422,00	<b>VASTATTAVAA YHTEENSÄ</b>	<b>313 579 072,40</b>	<b>311 961 664,42</b>
<b>TOIMEKSIANTOJEN VARAT</b>	<b>734 592,44</b>	<b>828 675,04</b>			
<b>VAIHTUVAT VASTAAVAT</b>	<b>41 899 226,85</b>	<b>53 139 986,02</b>			
Vaihto-omaisuus	765 825,64	976 139,62			
Saamiset					
Pitkäaikaiset saamiset	5 530 980,56	5 734 609,80			
Lyhytaikaiset saamiset	17 404 151,29	16 671 038,82			
<b>Rahoitusarvopaperit</b>	<b>10 853 847,18</b>	<b>13 626 364,39</b>			
<b>Rahat ja pankkisaamiset</b>	<b>7 344 422,18</b>	<b>16 131 833,39</b>			
<b>VASTAAVAA YHTEENSÄ</b>	<b>313 579 072,40</b>	<b>311 961 664,42</b>			

\*) Oikaistu aikaisempiin tilikausiin liittyviä korjauksia 520 589,76 euroa.



## 10. Tilinpäätöksen liitetiedot



## 10 Tilinpäätöksen laatimista ja esittämistapaa koskevat liitetiedot

### 10.1 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Liitetiedot on numeroitu kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjeen Kunnan ja kuntayhtymän tilinpäätöksen liitetiedoista mukaisesti.

#### 1. Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät.

##### **Jaksotusperiaatteet**

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti.

Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysajankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle

##### **Pysyvien vastaavien arvostus**

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt poistosuunnitelman muutoksen 11.10.2012 92 § 1.1.2013 alkaen.

Muihin pitkävaikutteisiin menoihin kirjatun Kyröskoskentien kevyenliikenteenväylän (esine 9811152) poistoaikaa on pidennetty kaupunginhallituksen päätöksellä 22.1.2018 § 22. Kohteen investointikustannukset poistetaan kymmenen vuoden tasapoistoilla, kun poistosuunnitelman mukainen poisto-aika on kahden vuoden tasapoisto. Kyseessä on osallistuminen toisen toimijan investointeihin, ja kevyenliikenteen taloudellinen pitoaika on pidempi kuin kaksi vuotta. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

##### **Sijoitusten arvostus**

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseeseen hankintamenoon. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa.

##### **Vaihto-omaisuuden arvostus**

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen painotetun keskihankintahinnan tai sitä alemman todennäköisen hankintameno- tai todennäköisen luovutushinnan määräisenä.

##### **Rahoitusomaisuuden arvostus**

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alemmaan todennäköiseen arvoon.

Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintameno- tai sitä alemmaan markkina-arvoon.

##### **Johdannaisopimusten käsittely**

Johdannaiset sisältävät koronvaihtosopimuksia. Sopimukset on tehty suojaamaan joko yksittäisen lainan tai lainasalkun korkoriskiä. Sijainti Tampereen kaupunkialueen kasvukeskuksessa tarkoittaa väestömäärän jatkuvaa kasvua, palveluiden kasvavaa kysyntää sekä jatkuvia infrastruktuuri-investointeja.

Näin ollen kaupungilla tulee olemaan jatkuva lainojen uudelleenrahoitustarve. Rahoitukseen sisältyy korkoriski, jolta koronvaihtosopimuksilla suojaudutaan.

Osa sopimuksista sisältää ennenaikaista purkamisoikeutta koskeva erityisehdon. Kyseessä on erityisehto, joka antaa molemmille sopijapuolille oikeuden purkaa johdannaissopimus ennenaikaisesti markkina-arvoonsa. Johdannaissopimus, joka sisältää ennenaikaista purkamisoikeutta koskevan erityisehdon, solmitaan lähtötilanteessa aina niin, että sopimuksen on tarkoitus olla voimassa koko sovitun sopimusajan. Erityisehto ei siten vaikuta suojauksen tehokkuuteen.

Ennenaikaista purkamisoikeutta koskevan erityisehdon sisällyttäminen sopimusehtoihin on kansallisesti ja kansainvälisesti markkinakäytäntö, ja vastaavia sopimuksellisia erityisehtoja käytetään myös muissa pitkissä sopimusvastuissa kuten mm. luotonannossa ja vuokrasopimuksissa. Erityisehdon mahdollistaman oikeuden käyttämisen arviointi, ei välttämättä johda johdannaissopimuksen purkamiseen, koska sopijapuolet voivat neuvotella johdannaissopimuksen uudelleen hinnoittelusta tai muuttamisesta muulla tavalla niin, että siitä ei välttämättä seuraa ennenaikaista kassavirtavaikutusta kummallekaan sopijapuolelle.

Todennäköisyyttä sille, että pankki käyttäisi erityisehdon mahdollistamaa oikeutta, ei voida pitää normaalitilanteessa merkittävänä.

Sopimuskohtaiset tiedot johdannaissopimuksista on kerrottu liitetiedossa 41 Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt.

## **10.2 Tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot**

**2. Perustelu tuloslaskelman ja taseen esittämistavan muutoksesta**  
Ei ilmoitettavaa.

**3. Oikaisut edelliseltä tilikaudelta esitettäviin tietoihin**  
Ei ilmoitettavaa.

**4. Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus**  
Koronapandemia jatkui myös vuonna 2022. Koronatilanteen paraneminen pienensi resurssitarpeita ja kustannuksia loppuvuotta kohden. Näin ollen koronapandemian kustannukset jäivät vuonna 2022 vuotta 2021 pienemmiksi. Valtiolta saatiin koronatukia edellisen vuoden noin 5,5 miljoonan euron sijaan noin 2,1 miljoonaa. Tämä selittää avustustuottojen laskun. Näiltä osin tilikauden ja edellisen tilikauden tiedot eivät ole suoraan vertailukelpoisia.

**5. Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat merkittävät tuotot ja kulut sekä virheiden korjaukset**  
Edellisten tilikausien kertyneistä ylijäämistä on siirretty varoja asiakkaille avatuille pankkitileille 520 589,76 euroa, joita hoidetaan Virho-toiminnanohjausohjelmistossa. Oikaisu on tehty vertailuvuoden taseeseen.

**Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot****Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet****Konsernitilinpäätöksen laajuus**

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kuusi kaupunkikonsernin tytäryhteisöä ja yksi osakkuusyhteisö. Kaikki kuntayhtymät, joissa kaupunki on jäsenenä, yhdisteltiin jäsenosuuden mukaisessa suhteessa.

Kaupungin omistama tytär As Oy Ylöjärven Aureenrivi sekä osakkuusyhteisö Kuntien Hankintapalvelu Kuha on jätetty yhdistelemättä konserniin. Ne ovat merkitykseltään vähäisiä ja niiden yhdistely ei ole tarpeen oikean ja riittävän kuvan antamiseksi konsernin toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta.

**Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet**

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty konsernituloslaskelmaa ja konsernitasetta laadittaessa. Samoin konserniyhteisöjen ja kaupungin omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta.

**Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset**

Konsernitaseessa vapaaehtoiset ja verotusperusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan tytäryhteisöillä sekä niiden muutos konsernituloslaskelmassa tilikauden tulokseen.

**Keskinäisen omistuksen eliminointi**

Kaupungin ja sen tytäryhteisöjen keskinäisen omistuksen eliminointi on tehty hankintamenomenetelmällä.

**Vähemmistöosuudet**

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

**Suunnitelmapoistojen oikaisu**

Kuntakonsernin sisällä käytetyt erilaiset poistosuunnitelmat on jätetty yhdenmukaistamatta, mikäli tytäryhteisö kirjaa omassa kirjanpidossaan hyödykkeen hankintamenon vaikutusaikanaan poistoina kuluksi ennalta vahvistetun suunnitelman mukaan.

Mikäli kiinteistötytäryhtiö ei ole tehnyt suunnitelman mukaisia poistoja on aineellisten hyödykkeiden poistot oikaistu suunnitelman mukaisiksi. Jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisön poistojen oikaisuksi ja aikaisemmille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli- tai alijäämän oikaisuksi.

**Osakkuusyhteisöt**

Osakkuusyhteisöt on yhdistetty pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen.

**Poikkeavat arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja menetelmät**

Ei ilmoitettavaa.

**Poikkeavat tilikaudet**

Ei ilmoitettavaa.

**Kiinteistöverojen käsittely**

Konsernitilinpäätökseen yhdisteltyjen yhteisöjen kunnalle maksamat kiinteistöverot on eliminoitu siltä osin, kuin yhtiöt ovat ne erillistilinpäätöksissään ilmoittaneet.

## 11. Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

6) Toimintatuotot tehtäväalueittain				
	Konserni		Kaupunki	
	2022	2021	2022	2021
Yleishallinto	3 528 365,94	4 779 157,81	2 994 733,41	4 311 036,88
Sosiaali- ja terveystuotot	76 750 997,85	82 441 958,41	13 127 844,56	14 668 482,79
Opetus- ja kulttuuripalvelut	6 075 106,21	5 605 732,14	5 677 353,04	5 257 970,15
Yhdyskuntapalvelut	13 179 749,84	13 447 692,96	5 571 022,43	5 470 738,68
Toimintatuotot yhteensä	99 534 219,83	106 274 541,33	27 370 953,44	29 708 228,50

7) Verotulojen erittely		
	2022	2021
Kunnan tulovero	133 215 925,02	124 279 410,22
Osuus yhteisöveron tuotosta	11 649 871,68	10 436 108,54
Kiinteistövero	7 713 763,04	7 359 879,81
Verotulot yhteensä	152 579 559,74	142 075 398,57

8) Valtionosuuksien ja verotulomenetysten korvausten erittely		
	2022	2021
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	41 953 754,00	40 263 123,00
<i>Siitä:</i> Verotuloihin perustuva valtionosuuden taseaus	7 338 204,00	6 909 444,00
Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukaiset vso	-3 580 173,00	-3 519 421,00
Verotulomenetysten korvaus	14 309 531,00	11 893 308,00
Valtionosuudet ja verotulomenetysten korvaukset yht.	52 683 112,00	48 637 010,00

9) Palvelujen ostojen erittely		
	2022	2021
Asiakaspalvelujen ostot	71 293 853,26	66 898 755,81
Muiden palvelujen ostot	32 750 983,46	29 992 947,96
Palvelujen ostot yhteensä	104 044 836,72	96 891 703,77

10) Valtuustoryhmille annetut tuet		
Ei ilmoitettavaa.		

## 11) Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista ja niiden muutoksista

Poistonalaisten hyödykkeiden poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan.

Arvioidut poistoajat ja niitä vastaavat vuotuiset poistoprosentit sekä poistomenetelmät ovat:

	Poistomenetelmä	Poisto aika	Poisto %
<b>Aineettomat hyödykkeet</b>			
Aineettomat oikeudet	tasapoisto	5	
Tietokoneohjelmistot	tasapoisto	2	
Muut pitkävaikutteiset menot			
Tutkimus- ja kehittämismenot	tasapoisto	2	
Liikearvo	tasapoisto	2	
Muut	tasapoisto	2	
Muut esine 9811152	tasapoisto	10	
<b>Aineelliset hyödykkeet</b>			
<b>Rakennukset</b>			
Asuinrakennukset	tasapoisto	30	
Hallinto- ja laitosrakennukset	tasapoisto	20-30	
Tehdas- ja tuotantorakennukset	tasapoisto	20	
Muut rakennukset /talousrakennukset	tasapoisto	10	
Rakennusten peruskorjaukset	tasapoisto	*	
Vanhana ostetut rakennukset	tasapoisto	*	
<b>Kiinteät rakennukset ja laitteet</b>			
<b>Maa- ja vesirakenteet</b>			
Kadut, tiet, torit, puistot	menojäännöspoisto		15-20
Sillat, laiturit, uimalat	menojäännöspoisto		15-25
Muut maa- ja vesirakenteet	menojäännöspoisto		20
<b>Johtoverkostot ja laitteet</b>			
Kaukolämpöverkko	menojäännöspoisto		15
Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaistuslaitteet	menojäännöspoisto		20
Puhelin- ja tietoliikenneverkko, keskusasema ja alakeskukset	menojäännöspoisto		22
Maakaasuverkko	menojäännöspoisto		15
Muut putki- ja kaapeliverkot	menojäännöspoisto		20



	Poistomenetelmä	Poistoaika	Poisto %
<b>Muut kiinteät rakenteet ja laitteet</b>			
Sähkö-, vesi- ja lämpölaitosten laitteet	tasapoisto	10-20	
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	tasapoisto	15	
Liikenteen ohjauslaitteet	tasapoisto	10	
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	tasapoisto	10	
<b>Koneet ja kalusto</b>			
<b>Kuljetusvälineet</b>			
Rautaiset alukset	tasapoisto	15	
Puiset alukset ja uivat työkoneet	tasapoisto	8	
Muut kuljetusvälineet	tasapoisto	4	
Muut liikkuvat työkoneet	tasapoisto	5	
Muut raskaat koneet /kuorma-autot	tasapoisto	10	
Muut kevyet koneet	tasapoisto	5	
<b>Laitoskoneet ja laitteet</b>			
Sairaala-, terveydenhuolto- yms. laitteet	tasapoisto	5	
Mittauslaitteet ja optiset instrumentit	tasapoisto	3	
Atk-laitteet	tasapoisto	3	
Muut laitteet ja kalusteet	tasapoisto	3-5	
<b>Muut aineelliset hyödykkeet</b>			
<b>Luonnonvarat</b>	käytön mukaan		

Investointiraja 10 000 €.

Ensikertaisen kalustamisen osalta ei noudateta rakennusten poistoaikaa vaan kaluston.

\* Hyödykkeen perusparannusmeno lisätään hyödykkeen poistamattomaan hankintamenuun ja poistetaan jäljellä olevan poistoajan kuluessa, jollei erilliseen poistosuunnitelmaan ole erityistä syytä. Perusparannusmenon poikkeavaa poistoaikaa koskeva määrittely tehdään perusparannushankkeen taloudelliseen merkitykseen perustuen hankesuunnitelman yhteydessä.

12) Pakollisten varausten muutokset				
	Konserni		Kaupunki	
	2022	2021	2022	2021
Maaperän puhdistamisvaraus 1.1	4 193 209,90	6 689 404,44	4 193 209,90	6 689 404,44
Lisäykset tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	-1 716 817,75	-2 496 194,54	-1 716 817,75	-2 496 194,54
Maaperän puhdistamisvaraus 31.12	2 476 392,15	4 193 209,90	2 476 392,15	4 193 209,90
Muut pakolliset varaukset 1.1.	18 077,03	19 655,98	0,00	0,00
Lisäykset tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	-14 305,08	-1 578,95	0,00	0,00
Muut pakolliset varaukset 31.12.	3 771,95	18 077,03	0,00	0,00
Potilasvahinkovastuuvaraus 1.1.	1 713 258,82	1 575 175,34	0,00	0,00
Lisäykset tilikaudella	47 449,48	142 208,48	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	-187 578,31	-4 125,00	0,00	0,00
Potilasvahinkovastuuvaraus 31.12	1 573 129,98	1 713 258,82	0,00	0,00

13) Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot				
	Konserni		Kaupunki	
	2022	2021	2022	2021
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden luovutusvoitot	1 497 974,46	2 743 368,04	1 497 974,46	2 743 368,04
Muut luovutusvoitot	785 789,86	31 925,31	0,00	28 171,13
Luovutusvoitot yhteensä	2 283 764,32	2 775 293,35	1 497 974,46	2 771 539,17
Muut toimintakulut				
Maa- ja vesialueiden luovutustappiot	0,00	2 158,58	0,00	2 158,58
Muut luovutustappiot	47 473,59	8 830,74	0,00	0,00
Luovutustappiot yhteensä	47 473,59	10 989,32	0,00	2 158,58

14) Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely	
Ei ilmoitettavaa.	

15) Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely		
	2022	2021
Osinkotuotot muista yhteisöistä	480 315,06	466 062,20
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	223 236,35	223 236,35
Yhteensä	703 551,41	689 298,55

16) Erittely poistoeron muutoksista		
	2022	2021
Investointivaraukseen liittyvä poistoeron muutos		
Investointivaraukseen liittyvä poistoeron lisäys	0,00	-2 500 000,00
Investointivaraukseen liittyvä poistoeron vähennys	1 125 779,32	703 599,88
Poistoeron muutokset yhteensä	1 125 779,32	-1 796 400,12

## 12. Tasetta koskevat liitetiedot

### 12.1. Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

17) Kuluksi kirjaamattomat menot ja pääoma-alennukset

Ei ilmoitettavaa.

18) Arvonkorotukset

Ei ilmoitettavaa.

19) Tiedot pysyvistä vastaavista tase-eräkohtaisesti

	Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet					Aineelliset hyödykkeet					
	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Ennakkomaksut	Yhteensä	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja kesk.er.h.	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	0,00	1 222 216,11	4 142,00	1 226 358,11	47 424 466,74	82 178 228,17	24 329 607,17	2 124 119,76	68 221,79	6 216 194,17	162 340 837,80
Lisäykset tilikauden aikana	0,00	0,00	-4 142,00	-4 142,00	4 330 125,97	191 930,14	4 745 866,43	217 524,34	0,00	13 972 063,35	23 457 510,23
Rahoitusosuudet tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-34 500,00	-94 500,00	0,00	0,00	-12 000,00	-141 000,00
Vähennykset tilikauden aikana	0,00	0,00	0,00	0,00	-113 070,54	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-113 070,54
Siirrot erien välillä	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2 198 526,66	0,00	0,00	-2 198 526,66	0,00
Tilikauden poisto	0,00	-176 746,79	0,00	-176 746,79	0,00	-6 100 622,90	-4 789 679,94	-687 250,91	0,00	0,00	-11 577 553,75
Arvonlennukset ja niiden palautukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Aktivoidut korkomenot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Poistamaton hankintameno 31.12.	0,00	1 045 469,32	0,00	1 045 469,32	51 641 522,17	76 235 035,41	26 389 820,32	1 654 393,19	68 221,79	17 977 730,86	173 966 723,74
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,00	1 045 469,32	0,00	1 045 469,32	51 641 522,17	76 235 035,41	26 389 820,32	1 654 393,19	68 221,79	17 977 730,86	173 966 723,74
Olennaiset lisäpoistot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Erittely olennaisista lisäpoistoista	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Pysyvien vastaavien sijoitukset	Osakkeet ja osuudet				Jvk-, muut laina- ja muut saamisets			
	Osakkeet konserni-yhtiöt	Osakkeet omistusyht. yhteisöt	Kuntayhtymä-osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Jvk-laina-saamisets konserni-yhteisöt	Saamisets kuntayhtymät	Saamisets muut yhteisöt	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	13 479 074,35	27 291,69	8 969 474,76	13 369 037,55	0,00	28 362 155,08	0,00	515 357,99
Lisäykset	0,00	0,00	0,00	9 249,00	0,00	0,00	0,00	29 650,00
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-570 159,89	0,00	-9 343,84
Siirrot erien välillä	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-579 503,73
Hankintameno 31.12.	13 479 074,35	27 291,69	8 969 474,76	13 378 286,55	0,00	27 791 995,19	0,00	535 664,15
Arvonlennukset	0,00	0,00	0,00	-8 220,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	13 479 074,35	27 291,69	8 969 474,76	13 370 066,55	0,00	27 791 995,19	0,00	535 664,15
				35 845 907,35				28 327 659,34

Maa- ja vesialueet erittely				
	Konserni		Kaupunki	
	2022	2021	2022	2021
Maa- ja vesialueet				
Kiinteistöjen liittymismaksut	594 035,71	404 358,98	532 473,67	211 367,18
Muut maa- ja vesialueet	52 117 970,66	48 176 994,95	51 109 048,50	47 213 099,56
<b>Maa- ja vesialueet yhteensä</b>	<b>52 712 006,37</b>	<b>48 581 353,93</b>	<b>51 641 522,17</b>	<b>47 424 466,74</b>

20-22) Omistuksia muissa yhteisöissä						
Nimi	Kotipaikka	Kunnan omistus- osuus %	Konsernin omistus-osuus %	Kuntakonsernin osuus (1000 €)		
				Omasta pääomasta	Vieraasta pääomasta	Tilikauden voitosta / tappiosta
<b>Tytär yhteisöt</b>						
Ylöjärven Yrityspalvelu Oy	Ylöjärvi	100	100	285	97	-4
Kiinteistö Oy Ylöjärven Työtuvat	Ylöjärvi	100	100	197	740	50
Asunto Oy Viljakkalan Viertotie	Ylöjärvi	65,55	65,55	259	0	0
Kiinteistö Oy Kurun Kotikonnut	Ylöjärvi	100	100	80	413	0
Ylöjärven Jäähalli Oy	Ylöjärvi	99,90	99,90	243	1 282	-124
Ylöjärven Vesi Oy	Ylöjärvi	100	100	12 736	39 233	492
<b>Yhdistelemättömät tytäryhteisöt</b>						
Asunto Oy Ylöjärven Aureenrivi	Ylöjärvi	55	55	21	1	0
<b>Kuntayhtymät</b>						
Pirkanmaan sairaanhoitopiirin ky	Tampere	5,90	5,90	12 783	40 028	39
Pirkanmaan liitto	Tampere	5,24	5,24	87	253	-2
Tampereen kaupunkiseudun ky	Tampere	6,87	6,87	43	28	0
<b>Osakkuusyhteisöt</b>						
Kiinteistö Oy Viljakkalan Liikekeskus	Ylöjärvi	26,26	26,26	77	0	0
<b>Yhdistelemättömät Osakkuusyhteisöt</b>						
Kuntien Hankintapalvelut KuHa Oy	Pirkkala	21,30	21,30	183	36	1

23) Saamiset tytäryhteisöiltä, kuntayhtymiltä, osakkuus- sekä muilta omistusyhteisyyksiltä				
	2022		2021	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset	0,00	697 066,32	0,00	220 253,75
Lainasaamiset	550 618,63	68 827,34	619 445,97	68 827,34
Muut saamiset	0,00	716 571,89	0,00	277 877,48
Yhteensä	550 618,63	1 482 465,55	619 445,97	566 958,57
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset	0,00	11 504,61	0,00	10 536,97
Siirtosaamiset	0,00	223 236,35	0,00	707 629,34
Yhteensä	0,00	234 740,96	0,00	718 166,31
Saamiset yhteensä	550 618,63	1 717 206,51	619 445,97	1 285 124,88

24) Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät				
	Konserni		Kaupunki	
	2022	2021	2022	2021
Pitkäaikaiset siirtosaamiset				
Menoennakot				
Koronvaihtosopimukset	5 383 786,00	5 662 258,00	5 383 786,00	5 662 258,00
Muut siirtosaamiset	31 566,16	53 444,09	0,00	0,00
Pitkäaikaiset siirtosaamiset yhteensä	5 415 352,16	5 715 702,09	5 383 786,00	5 662 258,00
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Tulojäämät				
Siirtyvät korot	211 401,68	211 626,13	223 236,35	223 236,35
Kelan korvaus työterveyshuollosta	679 104,98	611 362,15	550 042,00	486 649,20
Koronvaihtosopimukset	285 626,53	289 808,83	285 626,53	289 808,83
Valtionkorvaukset	662 886,63	2 395 508,55	662 886,63	2 395 508,55
Muut tulojäämät	1 503 417,28	1 896 406,88	964 154,79	1 376 727,18
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	3 342 437,10	5 404 712,54	2 685 946,30	4 771 930,11

12.2. Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

25) Oman pääoman erittely				
	Konserni		Kaupunki	
	2022	2021	2022	2021
Peruspääoma 1.1.	65 787 440,52	65 787 440,52	65 787 440,52	65 787 440,52
Lisäykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Peruspääoma 31.12.	65 787 440,52	65 787 440,52	65 787 440,52	65 787 440,52
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma 1.1.	13 135,82	13 135,82	0,00	0,00
Lisäykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma 1.1.	13 135,82	13 135,82	0,00	0,00
Arvonkorotusrahaso 1.1.	19 306,92	19 306,92	0,00	0,00
Arvonkorotusrahaso, siirrot erien välillä	296,24	0,00	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvonkorotusrahaso 31.12.	19 603,15	19 306,92	0,00	0,00
Muut omat rahastot 1.1.	175 706,71	176 343,11	0,00	0,00
Lisäykset	15,55	25,41	0,00	0,00
Vähennykset	-720,80	-661,81	0,00	0,00
Muut omat rahastot 31.12.	175 001,46	175 706,71	0,00	0,00
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	62 259 933,87	59 054 789,18	51 405 133,23	49 119 267,75
Edellisten tilikausien ylijäämä muutos	0,00	0,00	0,00	0,00
Aikaisempiin tilikausiin liittyvät korjaukset	0,00	-520 589,76	0,00	-520 589,76
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	62 259 933,87	58 534 199,42	51 405 133,23	48 598 677,99
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-1 124 195,93	3 725 734,45	-795 179,61	2 806 455,24
Oma pääoma yhteensä	127 130 918,90	128 255 523,85	116 397 394,14	117 192 573,75

Vertailuvuoden tilikauden yli-/alijäämää on korjattu aikaisempiin tilikausiin liittyvällä korjauseerällä 520 589,76 euroa.

26) Erittely poistoerosta		
	2022	2021
Investointivaraukseen liittyvä poistoero	10 441 136,32	11 566 915,64
Poistoero yhteensä	10 441 136,32	11 566 915,64

27) Pitkäaikaiset velat		
	2022	2021
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	37 300 000,00	31 100 000,00
Saadut ennakot	2 502 365,00	3 032 038,00
Pitkäaikaiset velat yhteensä	39 802 365,00	34 132 038,00

Velat, jotka erääntyvät 1.1.2028 tai sen jälkeen.

28) Joukkovelkakirjalainat		
	2022	2021
Alle vuoden kuluessa erääntyvät kuntatodistuslainat	0,00	3 000 000,00

29) Pakolliset varaukset				
	Konserni		Kaupunki	
	2022	2021	2022	2021
Muut pakolliset varaukset				
KOY Nikron alueen maaperän puhdistaminen	1 515 850,35	1 615 689,05	1 515 850,35	1 615 689,05
Haverin alueen maaperän puhdistaminen	960 541,80	2 577 520,85	960 541,80	2 577 520,85
Muut pakolliset varaukset	3 771,95	18 077,03	0,00	0,00
Potilasvahinkovastuuvaraus	1 573 129,98	1 713 258,82	0,00	0,00
Muut pakolliset varaukset yhteensä	4 053 294,08	5 924 545,74	2 476 392,15	4 193 209,90

30) Velat tytäryhteisöille, kuntayhtymille, osakkuus- sekä muille omistusyhteisöille				
	2022		2021	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Velat tytäryhteisöille				
Saadut ennakot	0,00	2 328,56	0,00	4 540,08
Ostovelat	0,00	171 127,46	0,00	45 636,24
Muut velat	0,00	0,00	0,00	673 092,62
Yhteensä	0,00	173 456,02	0,00	723 268,94
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Ostovelat	0,00	3 968 208,79	0,00	3 390 198,36
Yhteensä	0,00	3 968 208,79	0,00	3 390 198,36
Velat osakkuus- sekä muille omistusyhteisöille				
Ostovelat	0,00	394,80	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	394,80	0,00	0,00
Vieras pääoma yhteensä	0,00	4 142 059,61	0,00	4 113 467,30

31) Maksuliiketilimiitti
Ei ilmoitettavaa.

32) Muiden velkojen erittely				
	Konserni		Kaupunki	
	2022	2021	2022	2021
Muut velat				
Liittymismaksut	4 397 275,95	4 397 275,95	0,00	0,00
Muut velat	46 074,85	112 411,32	1 210,87	1 345,42
Muut velat yhteensä	4 443 350,80	4 509 687,27	1 210,87	1 345,42



33) Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät				
	Konserni		Kaupunki	
	2022	2021	2022	2021
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Menojäämät				
Lomapalkkavelan ja henkilöstösivukulujen jaksotukset	16 511 516,46	16 194 181,71	11 477 374,48	11 639 559,94
Muut palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	4 007 994,61	4 074 982,62	3 286 543,00	2 572 364,72
Korkojaksotukset	272 870,31	395 111,77	193 820,27	343 619,76
Potilasvahinkovakuutus	156 142,32	180 112,84	0,00	0,00
Jaksotetut tuet ja avustukset	1 449 399,85	1 710 816,51	493 968,13	846 605,09
Verojaksotukset	26 207,77	212 385,80	0,00	0,00
Muut menojäämät	653 078,96	1 157 649,12	290 496,46	416 388,91
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	23 077 210,27	23 925 240,37	15 742 202,34	15 818 538,42
Siirtovelat yhteensä	23 077 210,27	23 925 240,37	15 742 202,34	15 818 538,42

### 13. Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

34) Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä				
	Konserni		Kaupunki	
	2022	2021	2022	2021
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	878 362,11	543 191,01	0,00	0,00
Vakuudeksi annetut kiinteistökiinnitykset	3 062 606,42	3 062 606,42	0,00	0,00
Vakuudeksi annetut yritysikiinnitykset	0,00	944 000,00	0,00	0,00
Lainat julkisyhteisöiltä	157 812,69	249 118,82	0,00	0,00
Vakuudeksi annetut kiinteistökiinnitykset	1 889 984,39	1 889 984,39	0,00	0,00
Vakuudeksi annetut kiinnitykset yhteensä	4 952 590,81	5 896 590,81	0,00	0,00

35 - 37) Vakuudet				
	Konserni		Kaupunki	
	2022	2021	2022	2021
Omasta puolesta annetut vakuudet				
Kiinteistö- ja yritysikiinnitykset	88 500,00	88 500,00	0,00	0,00
Panttaussitoumukset	0,00	1 469,10	0,00	0,00
Vakuudet yhteensä	88 500,00	89 969,10	0,00	0,00

38) Vuokravastuut				
	Konserni		Kaupunki	
	2022	2021	2022	2021
Toimitilojen vuokravastuut	22 753 898,29	21 577 943,03	22 757 307,34	21 523 197,72
Koneiden ja laitteiden vuokravastuut	3 217 026,28	2 641 388,56	3 216 773,11	2 641 066,30
Maa-alueiden vuokravastuut	4 374,30	4 686,75	4 374,30	4 686,75
Muut vuokravastuut	9 391 320,02	10 453 034,27	210 400,47	213 018,74
Vuokravastuut yhteensä	35 366 618,89	34 677 052,61	26 188 855,22	24 381 969,51
- siitä seuraavalle tilikaudelle maksettava osuus	6 629 174,24	5 077 971,17	4 038 592,43	3 303 822,91

Kaupungin vertailuvuoden tietoja on muutettu toimitilojen vuokravastuiden osalta 2 625 073,45 euroa.

39) Vastuusitoumukset				
	Konserni		Kaupunki	
	2022	2021	2022	2021
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma	0,00	0,00	9 000 000,00	9 000 000,00
Jäljellä oleva pääoma	0,00	0,00	5 560 761,64	6 297 245,72
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	21 415 500,00	21 562 268,00	21 415 500,00	21 562 268,00
Jäljellä oleva pääoma	9 747 293,82	10 860 089,65	9 747 293,82	10 860 089,65
Muut vastuu sitoumukset				
Huoltosopimusvastuu	501,35	786,49	0,00	0,00
Vuokratakaussitoumus	3 070,75	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	9 750 865,92	10 860 876,14	15 308 055,46	17 157 335,37

Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta vuoden 2021 tietoja korjattu.

40) Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista		
	2022	2021
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	253 865 541,00	235 805 957,00
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.	0,00	0,00
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	146 806,00	154 466,00

41) Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt				
Järjestelyjen tarkoitus	Konserni		Kaupunki	
	2022	2021	2022	2021
Sopimusvastuut				
Muut sopimusvastuut	2 253 365,94	0,00	2 253 365,94	0,00
Sopimusvastuut yhteensä	2 253 365,94	0,00	2 253 365,94	0,00
Arvonlisäveron palautusvastuut	132 320,42	156 333,01	0,00	0,00

41) Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt				
Järjestelyjen tarkoitus	Konserni		Kaupunki	
	2022	2021	2022	2021
Johdannais sopimukset				
Koronvaihtosopimus on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella on muutettu vaihtuva korko kiinteäksi. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääomat, eräpäivät sekä koronmaksupäivät vastaavat toisiaan. Lainan alkusaldo on ollut 15 000 000,00 euroa. Sopimus on päätynyt 16.11.2022				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo on	0,00	1 500 000,00	0,00	1 500 000,00
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	0,00	-15 635,87	0,00	-15 635,87
Kynnyksellinen koronvaihtosopimus, Koronvaihtosopimuksella suojataan koko lainasalkkua. Koronvaihtosopimuksella on sopijapuolilla vaihtuva korko. Sopimus tulee voimaan 4.1.2021 ja sopimus erääntyy 4.1.2049. Laskennallinen pääoma 25 000 000,00 euroa				
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-1 991 996,16	-13 445 778,17	-1 991 996,16	-13 445 778,17
Koronvaihtosopimus korkolattialla, Koronvaihtosopimus on tehty yksittäisen lainan kiinteän koron muuttamiseksi vaihtuva korkoiseksi. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma, eräpäivä sekä koronmaksupäivät vastaavat toisiaan. Sopimus erääntyy 7.12.2026. Lainan alkusaldo 14 000 000,00 euroa.				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo on laskennallinen pääoma 5 600 000,00 euroa	5 600 000,00	7 000 000,00	5 600 000,00	7 000 000,00
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-319 521,81	59 705,57	-319 521,81	59 705,57

Järjestelyjen tarkoitus	Konserni		Kaupunki	
	2022	2021	2022	2021
<p>OTC koronvaihtosopimus Koronvaihtosopimuksella suojataan koko lainasalkkua. Koronvaihtosopimuksella on muutettu vaihtuva korko kiinteäksi ajalle 24.4.2018 - 24.4.2033. Laskennallinen pääoma 30 000 000,00 euroa Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)</p>	1 916 739,12	-13 127 556,26	1 916 739,12	-13 127 556,26
<p>OTC koronvaihtosopimuksen optioehto Sopimuksessa on erityisehto pankin yksipuoleiselle optiolle ajalle 25.4.2033 - 24.4.2043. Koronvaihtosopimuksella suojataan koko lainasalkkua. Koronvaihtosopimus ja optiosopimus on erotettavissa toisistaan. Laskennallinen pääoma 30 000 000,00 euroa Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)</p>	-2 035 208,52	-6 047 346,97	-2 035 208,52	-6 047 346,97
<p>Koronvaihtosopimus nollakorkolattialla, Koronvaihtosopimus on tehty yksittäisen lainan kiinteän koron muuttamiseksi vaihtuva korkoiseksi. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma, eräpäivä sekä koronmaksupäivät vastaavat toisiaan. Sopimus erääntyy 22.12.2030. Lainan alkusaldo 14 900 000,00 euroa. Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo on laskennallinen pääoma 14 900 000,00 euroa Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)</p>	-3 143 978,38	-561 997,55	-3 143 978,38	-561 997,55
<p>Koronvaihtosopimukset, konserni ky Sopimukset erääntyy 29.7.2029 - 5.12.2043 Sopimusten nimellisarvo 31.12. Käypä arvo</p>	8 280 359,45 1 437 102,29	9 165 114,62 -242 512,32	0,00 0,00	0,00 0,00
Takamaan koulu / Ylöjärven seurakunnan huonetila				
<p>Ylöjärven kaupunki ja Ylöjärven seurakunta ovat 2.6.2009 sopineet, että seurakunta voi luopua vuokratun tilan hallinnasta ennen 20 vuoden pituisen määräaikaisen sopimuksen päättymistä. Tällöin Ylöjärven kaupunki palauttaa ko. tiloihin pääomavuokrana tehdyn investoinnin jäännösarvon Ylöjärven seurakunnalle. Palautettava jäännösarvo on 9 800 euroa kokonaista kalenterivuotta kohden.</p>	63 700,00	73 500,00	63 700,00	73 500,00

## 14. Ympäristövastuut

Ympäristötuotot ja -kulut		
	2022	2021
Ympäristötuotot		
Viranomaistoiminnan tuotot	77 929,46	89 097,43
Muut ympäristötuotot	185 232,86	439 721,86
Siitä: ympäristönsuojeluun saadut avustukset	185 232,86	439 721,86
Ympäristökulut		
Viranomaistoiminnan kulut	217 641,11	210 464,67
Siitä: ympäristönsuojeluun annetut avustukset	3 600,00	3 600,00
Muut ympäristökulut:		
Haverin rikastushiekka-alue kunnostus	1 716 979,05	2 747 097,97
Nikron alueen kunnostus	185 071,56	188 818,43
Metsäkylän kaatopaikan kunnostus	80 801,95	75 752,50
<b>Ympäristökulut, netto</b>	<b>-1 937 331,35</b>	<b>-2 693 314,28</b>

Ylöjärven kaupungin kunnostamisvastuulle on kuulunut kaksi aluetta vuonna 2022. Haverin rikastushiekka-alue on kunnostettu ja se on siirtynyt jälkihoito- ja seurantavaiheeseen. Jälkihoito- ja seurantavaiheet jatkuvat toistaiseksi useita vuosia. Jäljellä on nk. Nikron kohde, jossa maaperä on pilaantunut liuottimilla ja öljyillä.

Nikron kohteessa on aloitettu vuonna 2022 tarkentavat lisätutkimukset, joiden tarkoituksena on selvittää pilaantuneen maaperän laajuus ja kunnostamista edellyttävän kerroksen syvyys tai etäisyys maanpinnasta. Nikron kohteessa tehdään tarkentavien tutkimusten lisäksi nykyisen tilanteen seuranta. Sekä tarkentaviin tutkimuksiin että seurantaan saadaan ELY-keskukselta avustusta, joka on tarkentaviin tutkimuksiin 50 % toteutuneista kustannuksista ja seurantaan enintään 40 % tai 56 000 € vuosittain.

Kaupungilla on oma maankaatopaikka Uusi Kuruntien länsipuolella, jota tarkkaillaan kuvaamalla kohde ilmasta vuosittain sekä ottamalla vesinäytteitä läheisistä ojista.

Metsäkylän vanha kaatopaikka on suljettu. Suljetulla kaatopaikalla tehdään seurantaohjelman mukaista seuranta.

Siltatien 4 kaava-alueen itäreunaan sijoittuu vanha kaatopaikka-alue, joka on kunnostettu vuonna 2013. Kohteessa tehdään seuranta vuonna 2023 ottamalla pohjavedestä näytteitä. Kunnostamisen jälkeen alueella on havaittu pieniä määriä vinyylikloridia pohjavesinäytteissä.

Viljakkalan alueella Mäihälähdentien varressa on myös vanha kaatopaikka. Kohteessa otetaan vuonna 2023 näytteitä sinne aiemmin asennetuista pohjavesiputkista.

Kurun Puukkonevan suljetun kaatopaikan seuranta jatkuu. Näytetuloksissa ei ole havaittu toimenpiteitä edellyttäviä tuloksia.

## 15. Henkilöstöä ja tilintarkastajan palkkioita koskevat liitetiedot

42) Henkilöstön lukumäärä 31.12.		
	2022	2021
Yleishallinto	99	90
Sosiaali- ja terveystoimi	570	552
Opetus- ja kulttuuritoimi	938	959
Yhdyskuntapalvelut	275	274
<b>Yhteensä</b>	<b>1 882</b>	<b>1 875</b>

43) Henkilöstökulut		
	2022	2021
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	98 387 713,57	93 712 534,71
*) Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	526 317,63	507 165,15
<b>Henkilöstökulut yhteensä</b>	<b>98 387 713,57</b>	<b>93 712 534,71</b>

\*) Investointien henkilöstökulut on kirjattu käyttötalouteen, josta ne siirretään investointeihin Valmistus omaan käyttöön -tilin kautta.

44) Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut		
	2022	2021
Kristillisdemokraatit	4 479,85	4 154,13
Suomen Keskusta	6 947,36	9 061,15
Kokoomus	15 200,11	16 493,02
Perussuomalaiset	10 227,14	8 862,96
Sosiaalidemokraatit	9 352,30	12 632,15
Vasemmistoliitto	4 500,30	6 371,60
Vihreät	7 372,05	12 060,76
<b>Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä</b>	<b>58 079,11</b>	<b>69 635,77</b>

45) Tilintarkastajien palkkiot		
	2022	2021
BDO Audiator Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	23 432,11	19 695,65
Tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävät	3 483,15	2 913,18
Muut palkkiot	0,00	500,00
<b>Palkkiot yhteensä</b>	<b>26 915,26</b>	<b>23 108,83</b>

### 46) Liitetiedot kunnan ja sen intressitahoihin kuuluvien välisistä liiketoimista

Ylöjärven kaupunki ja Ylöjärven Vesi Oy ovat sopineet yhteistyöperiaatteista. Sopimuksen mukaan kahdenvälisissä palveluissa ja tuotteissa, joita ei ole kokonaistaloudellisesti järkevää hankkia kolmannelta osapuolelta noudatetaan kaupungin sisäistä tavanomaista hinnoittelua kuitenkin siten, että hinnoittelu noudattaa omakustannusperiaatetta. Tällaisia toimintoja ovat mm. kunnallistekninen rakentaminen yhteishankkeissa, kunnallistekniset suunnittelutyöt, varikko- ja varasto- toiminnot sekä yhteiset asiakaspalvelutoiminnot.

Ylöjärven kaupunki on myynyt tila- ja palkanlaskentapalveluita Ylöjärven Vesi Oy:lle sekä Ylöjärven Yrityspalvelut Oy:lle

Kaupunginjohtajan kanssa on solmittu kuntalain mukainen johtajasopimus, jossa on sovittu 12 kuukauden palkkaa vastaavasta korvauksesta irtisanomismenettelytilanteissa.

Konsernin lähipiirin/intressipiirin kanssa ei ole ollut tavanomaisesta poikkeavia liiketoimia.

## 11. Muut eriytetyt laskelmat





## Kirjanpidon eriyttämissäännöksen mukaiset tuloslaskelmat

Muissa eriytetyissä laskelmissa esitetään tuloslaskelman muodossa tiedot toiminnoista, joita kaupunki harjoittaa kilpailutilanteessa markkinoilla (Kilpailulaki 30 d §).

Toimintojen kustannusten kohdistamisessa on noudatettu aiheuttamis- periaatetta, joko toteutuneen, arvioidun tai muun jakoperusteen mukaan. Kustannuksiin sisältyy suhteellinen osuus hallinnon yleiskuluista.

Yleiskuluprosenttina on käytetty tukipalvelutoimintojen nettomenojen osuutta koko kaupungin nettomenoista. Vuonna 2022 yleiskuluprosentti oli 4,78 ja vuonna 2021 4,28.

### Uimahallin kahvio

	2022	2021
<b>Toimintatuotot</b>		
Myyntituotot	62 436	30 837
<b>Toimintakulut</b>		
Henkilöstökulut	48 542	50 194
Palvelujen ostot	8 097	6 920
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	32 555	13 911
Muut toimintakulut	22 720	20 860
Hallinnon yleiskulut	5 260	3 933
<b>Toimintakate</b>	<b>-54 738</b>	<b>-64 981</b>

### Henkilöstöruokailu

	2022	2021
<b>Toimintatuotot</b>		
Myyntituotot	73 622	73 620
<b>Toimintakulut</b>		
Henkilöstökulut	42 580	41 690
Palvelujen ostot	5 166	4 010
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	21 577	25 000
Muut toimintakulut	2 100	1 800
Hallinnon yleiskulut	3 414	2 815
<b>Toimintakate</b>	<b>-1 215</b>	<b>-1 695</b>

## Siivouspalvelut

	2022	2021
<b>Toimintatuotot</b>		
Myyntituotot	38 921	36 889
<b>Toimintakulut</b>		
Henkilöstökulut	28 725	31 728
Palvelujen ostot	1 250	1 305
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	1 351	1 603
Muut toimintakulut	2 467	2 647
Hallinnon yleiskulut	1 588	1 596
<b>Toimintakate</b>	<b>3 540</b>	<b>-1 990</b>

## Palkanlaskennan palveluiden myynti tytäryhtiöille

	2022	2021
<b>Toimintatuotot</b>		
Myyntituotot	16 478	20 178
<b>Toimintakulut</b>		
Henkilöstökulut	11 907	13 711
Palvelujen ostot	2 907	3 548
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	20	142
Muut toimintakulut	790	1 052
Hallinnon yleiskulut	734	790
<b>Toimintakate</b>	<b>120</b>	<b>936</b>

## Luettelo käytetyistä kirjanpitokirjoista sekä tositelajeista

Pääkirja  
Päiväkirja  
Tasekirja  
Talousarvion toteutumisvertailu

### Pysyvästi säilytettävät

Tasekirja  
Talousarvion toteutumisvertailu  
Tilintarkastuskertomus ja arviointikertomus  
Toimintakertomus Tililuettelo

### 10 vuotta säilytettävät

Pääkirja  
Tase-erittelyt  
Päiväkirjat  
Tilikauden tositteet \*)

\*) ESR:n rahoittamien kohteiden tositteet 10 vuotta viimeisestä maksatuksesta ohjelmakauden päättymisestä laskien.

<b>Tosite</b>	<b>Nimitys</b>	<b>Numerosarja</b>
ALKUSA	Alkusaldot	1001 - 1014
BUD	Talousarvio	2001 - 2003
BUDL	Lisätalousarvio	3001 - 3037
MUIST1	Muistiotositteet ulkoiset	10001 - 11208
MUIST2	Rahastokirjaukset	14001 - 14024
MUISIS	Muistiotositteet sisäiset	20001 - 20070
MUIJAK	Muistioiden jaksotus	30001 – 30052
MUIJAS	Muistioiden jaksotus sisäiset	30501 - 30642
KOMTOS	Käyttöomaisuustositteet	34001 - 34115
SISROP	Sisäiset laskut Rondo	40001 - 40658
KOMMUI	Käyttöomaisuus	48000 - 48045
HAAHTE	Sisäiset vuokrat Haahtela	50001 - 53996
BUD	Budjetointitositteet	96000 - 96013
PALKAT	Palkkatositteet	100001 - 100591
EFFSOS	Effica sosiaalitoimi	115001 - 115378
KONE2	Kone ja kuljetus tositteet	116001 -116013
VARAST	Varasto Sonet	117001 - 117037
OSTOT	Ostolaskut	8000001 - 8046068
OMAKSU	Ostomaksut	8990001 - 8990355
LTT	Liitetietositteet	6-9, 11-13, 15-16, 19-46
YMRMAN	MR Manuaalisuoritukset	5110001 - 5111991
YMRVII	MR Viitesuoritukset	5210001 - 5210307
YMRHYV	MR hyvityslaskut, kuittaukset	5310001 - 5311249
YMRK	MR Tileistä poisto	5410001 - 5411348
YMR10	MR Laskulaji 10 Vuokrat	10000001 - 10000305

<b>Tosite</b>	<b>Nimitys</b>		<b>Numerosarja</b>
YMR13	MR Laskulaji 13	Yleislaskut	13000001 - 13003958
YMR14	MR Laskulaji 14	Työllisyyspalvelut	14000001 - 14000178
YMR15	MR Laskulaji 15	Timmi tilavuokrat	15000001 - 15000575
YMR17	MR Laskulaji 17	Tietohallinto	17000001 - 17000399
YMR19	MR Laskulaji 19	Hammashoito	19000001 - 19019950
YMR20	MR Laskulaji 20	Maanvuokrat	20000001 - 20000566
YMR30	MR Laskulaji 30	Fysioterapia	30000001 - 30002572
YMR31	MR Laskulaji 31	Röntgen	31000001 - 31000072
YMR32	MR Laskulaji 32	Ehta palvelut	32000001 - 32000800
YMR33	MR Laskulaji 33	Poliklinikka	33000001 - 33021342
YMR35	MR Laskulaji 35	Terveyskeskus/akuuttios.	35000001 - 35001372
YMR36	MR Laskulaji 36	Kehitysvammahuolto	36000001 - 36000734
YMR37	MR Laskulaji 37	Geriatrian pkl ja Kumuke	37000001 - 37001392
YMR39	MR Laskulaji 39	Kuntalaskutus	39000001 - 39000706
YMR53	MR Laskulaji 53	Päivähoito	53000001 - 53011493
YMR54	MR Laskulaji 54	Laitoshoidto	54000001 - 54003589
YMR58	MR Laskulaji 58	Kotipalvelumaksut	58000001 - 58005804
YMR63	MR Laskulaji 63	Hulevesilaskutus	63000001 - 63005253
YMR73	MR Laskulaji 73	Rakennusvalvonta	73000001 - 73000007
YMR76	MR Laskulaji 76	Lupapistemaksut	76000001 - 76000708

MR = Myyntireskontra

FPM Kuntakonserni Cloud -konserniohjelmisto, konserni kirjanpidon säilytys sähköisenä järjestelmässä sekä erillistilinpäätökset sähköisessä arkistossa.

Apollo, lainan ja koronvaihtosopimusten hallinta, asiakirjojen säilytys sähköisenä järjestelmässä.

## Tilinpäätöksen allekirjoitus ja tilinpäätösmerkintä

### Ylöjärven kaupunki

Tilinpäätös tilikaudelta 1.1.-31.12.2022

Ylöjärvellä 27.3.2023

#### Ylöjärven kaupunginhallitus



Pauli Piiparinen, kaupunginjohtaja



Mauri Heiska, hallituksen puheenjohtaja



Jussi-Pekka Ahonen



Peer Haataja




Jaana Heikkilä

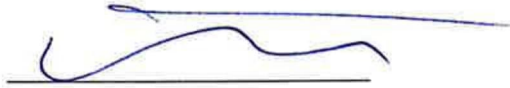


Karita Jäppinen

Pauliina Suvanto



Jenni Kiiskinen



Mika Kotiranta



Erja Pelkonen



Hannu Ruuska



Minna Sarvijärvi



Päivi Stenman

#### Tilintarkastajan tilinpäätösmerkintä

Olemme tarkastaneet tilinpäätöksen.

Ylöjärvellä \_\_\_ / \_\_\_ 2023

BDO Audiator Oy, tilintarkastusyhteisö

Minna Ainasvuori  
tilintarkastaja, JHT, HT

**SIGNATURES****ALLEKIRJOITUKSET****UNDERSKRIFTER****SIGNATURER****UNDERSKRIFTER**

This documents contains 173 pages before this page  
Dokumentet inneholder 173 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 173 sivua ennen tätä sivua  
Dette dokument indeholder 173 sider før denne side

Detta dokument innehåller 173 sidor före denna sida

**MINNA MARIA AINASVUORI**

37eb0444-61ea-43d3-93a1-36619babb652 - 2023-05-24 21:44:57 UTC +03:00  
BankID / MobileID - 67d5c3aa-09de-4100-b8e8-dacc27f9eef9 - FI

authority to sign  
representative  
custodial

asemavaltuus  
nimenkirjoitusoikeus  
huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt  
firmateckningsrätt  
förvaltare

autoritet til å signere  
representant  
foresatte/verge

myndighed til at underskrive  
repræsentant  
frihedsberøvende